

การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

รัตนาพร อินทร์เพ็ญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

.....

นางสาวรัตนาพร อินทร์เพ็ญ

ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต, Ph.D.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

ศาสตราจารย์เกียรติคุณอภิชาติ จำรัสฤทธิ์รงค์, Ph.D.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอื้อมพร มัชฌิมวงศ์,

Ph.D.

รักษาการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

.....

รองศาสตราจารย์วาทีณี บุญชะลิกย์, Ph.D.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2551

.....

นางสาวรัตนาพร อินทร์เพ็ญ

ผู้วิจัย

.....

ศาสตราจารย์เกียรติคุณอภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์,

Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์อมรา สุนทรธาดา,

Ph.D.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

นายขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์,

M.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์ศรินทร์ท กิตติสุขสถิต,

Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอื้อมพร มัชฌิมวงศ์,

Ph.D.

รักษาการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

รองศาสตราจารย์สุรีย์พร พันพ็อง,

Ph.D.

ผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยการสนับสนุนจากคณาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต เป็นอย่างสูง ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ จนทำให้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมถึงความรัก และความห่วงใยที่มีให้เสมอมา อีกทั้งให้โอกาสในการทำงาน และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง แต่คำขอบคุณคงไม่เพียงพอสำหรับความ เมตตาที่อาจารย์มีให้ศิษย์คนนี้ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ และนายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านที่ให้คำปรึกษา รวมทั้งข้อคิด อันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้น และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา สุนทรธาดา ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ซึ่ง ได้ให้ข้อเสนอแนะอันมีค่า ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ อันได้แก่ คณาจารย์ทุกท่าน พี่ป้าน้าอา และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ในสถาบันวิจัยประชากร และสังคม ทุกคน ขอขอบคุณกำลังใจจากญาติ พี่น้องทุกคน ที่ขาดไม่ได้เลยจริงๆ ต้องขอขอบคุณพี่ปัท กรณิฐา ศรี ผู้ที่เป็นเบื้องหลังแห่งความสำเร็จ และความห่วงใยที่มีให้น้องคนนี้ตลอดมา ขอขอบพระคุณพี่สาว แสนคืออย่าง พี่โป่ง พี่เอ และพี่จันที่เป็นที่ปรึกษาของน้องเสมอในทุกๆ เรื่อง และกำลังใจที่สำคัญ ที่สุดที่ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ลูกขอมอบวิทยานิพนธ์นี้ให้แค่ พ่อ แม่ ที่รักยิ่งในชีวิต และน้องชายที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่าน และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีข้อผิดพลาด หรือข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อนำไปแก้ไขในโอกาสต่อไป

รัตนาพร อินทร์เพ็ญ

การเรียนรู้เรื่องเพศ กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย
(SEXUAL LEARNING AND SEXUAL BEHAVIOR AMONG THAI YOUTH.)

รัตนาพร อินทร์เพ็ญ 4837582 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต, Ph.D., อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์, Ph.D.

บทคัดย่อ

วัยรุ่นไทยขาดโอกาสในการเรียนรู้เรื่องเพศที่เหมาะสมและถูกต้อง ส่วนใหญ่เรียนรู้เรื่องเพศจากสื่อลามกอนาจาร ผลที่ตามมาคือ วัยรุ่นขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ จนทำให้วัยรุ่นต้องเผชิญปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ เช่น ตั้งท้องเมื่อไม่พร้อม การทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย และปัญหาอนามัยเจริญพันธุ์อื่นๆ อย่างยากที่จะหลีกเลี่ยงได้ วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อศึกษาการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจาก “โครงการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ในวัยรุ่นโดยการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้บริการปรึกษาในชุมชน” ที่ดำเนินการสำรวจข้อมูลโดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 13 สิงหาคม - 15 กันยายน 2547 ตัวอย่างในการศึกษาได้แก่วัยรุ่นนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 12 -24 ปี จำนวน 411 ราย กำลังศึกษาในโรงเรียน วิทยาลัย และ มหาวิทยาลัย ทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล จังหวัดลำปาง ขอนแก่น และ นครศรีธรรมราช ผลการศึกษานี้ พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการดูสื่อลามกเช่น หนังสือนโป้มากกว่าใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมอื่นๆ หากแต่ในเรื่องของการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นนั้น วัยรุ่นส่วนใหญ่คิดว่าพ่อแม่ควรเป็นคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้แก่ลูก รวมทั้งในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการติดเชื้อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นยังคงขาดความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวอยู่มาก ในทางกลับกันเมื่อวัยรุ่นมีปัญหาในเรื่องเพศวัยรุ่นกลับเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนมากกว่าที่จะปรึกษาพ่อแม่ หรือครู อาจารย์ และกลุ่มวัยรุ่นที่เลือกปรึกษาเพื่อนนั้น มักมีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์แล้วเป็นส่วนใหญ่ ข้อเสนอแนะในการศึกษานี้ คือควรมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาเพศศึกษาให้มีความเหมาะสมกับวัย ควรให้วัยรุ่นในสถานศึกษาได้มีโอกาสจัดกิจกรรมนรณรงค์ เกี่ยวกับเรื่องของพฤติกรรมทางเพศ ด้วยการให้วัยรุ่นและผู้ปกครองเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม โดยมีครู /อาจารย์ เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นทางเลือกให้เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม และเสริมสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การเรียนรู้เรื่องเพศ / พฤติกรรมทางเพศ / วัยรุ่น

SEXUAL LEARNING AND SEXUAL BEHAVIOR AMONG THAI YOUTH.**RATTANAPORN INPHEN 4837582 PRPR/M****M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: SIRINAN KITTISUKSATHIT, PH.D.,
APHICHAT CHAMRATRITHIRONG, PH.D.****Abstract**

It is generally known that there are not enough opportunities for Thai youths to have sex education. Most of them have experienced sexual learning through obscene media, which then produces undesirable sexual knowledge among them. As a consequence, they confront problems related to sexual intercourse without the knowledge of sexual education. These problems include unwanted pregnancy, unsafe abortion and other reproductive health problems.

This research, therefore, aimed to examine learning patterns of sex education among Thai youths and to examine the relationship on how sex education influenced sexual behaviors of youths. The research employed secondary data from the “Project on the Prevention of HIV Infection in Adolescents through Life Skill Training and Community Counseling Service” conducted by the Institute for Population and Social Research, Mahidol University, between August 13 and September 15, 2006. In the Project, 411 teens and young adults aged between 12 and 24 were employed as the sample group. These sample groups were from schools, colleges and universities in Bangkok and around its outskirts, Lampang, Khonkean and Nakhon Sri Thammarat.

Findings from this research reveal that most of the male youths obtain sex education through obscene media, such as watching pornographic movies, more than any other activity. Female youths obtain their sex education by personal experience, spending time with a partner or a close friend. The research found that the majority of Thai youths still think that parents are the first people who should provide sex education for their children. Such education should involve various aspects of sex such as knowledge of sexually transmitted diseases, which is unknown among many teens. Although the majority of youths prefer to be sexually educated by their parents, those who have already had sexual intercourse with a partner prefer to receive advice from their friends, rather than their parents or teachers, if they encounter any sexual problems.

The researchers recommended that the sex education curriculum should be developed appropriately according to age. This should involve youth campaigns on sexual behaviors in various educational institutions. Such campaigns would open floors for youths and parents to be campaign organizers who would also receive support and guidance from teacher-mentors. Finally, this activity would offer appropriate sexual knowledge and correct understanding of sex within families as well as in educational institutions.

KEY WORDS: SEXUAL LEARNING /SEXUAL BEHAVIOR/YOUTH

122 pp.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
1.4 คำถามวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการศึกษา	3
1.6 นิยามปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การเรียนรู้	5
2.2 วัยรุ่น	11
2.3 พฤติกรรมทางเพศ	16
2.4 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	31
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	34
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล	36
3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	36
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	37
3.4 ตัวแปรและการวัดที่ใช้ในการวิจัย	37
3.5 ข้อจำกัดในการวิจัย	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.17 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	68
4.3.18 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ศึกษาในระดับ ปวช.	69
4.3.19 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา	70
4.3.20 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์	71
4.3.21 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์	72
4.3.22 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์	73
4.3.23 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ	74
4.3.24 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น ตามระดับการศึกษา	75
4.3.25 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น ตามพฤติกรรมทางเพศ	76
4.3.26 ประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทย จำแนกตามเพศ	77
4.3.27 ประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทย จำแนกตามระดับการศึกษา	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	81
5.2 อภิปรายผล	88
5.3 ข้อเสนอแนะ	
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	88
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	89
บทสรุปฉบับสมบูรณ์ภาษาไทย	90
บทสรุปฉบับสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	103
บรรณานุกรม	116
ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 3.1	ตัวแปร และระดับการวัด 38
ตาราง 4.1	จำนวนและร้อยละลักษณะทั่วไปของวัยรุ่น 43
ตาราง 4.2	การกระจายร้อยละ ของรูปแบบการอยู่อาศัยของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ 44
ตาราง 4.3	การกระจายร้อยละการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงทางของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ 45
ตาราง 4.4	การกระจายร้อยละการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงทางของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา 46
ตาราง 4.5	การกระจายร้อยละการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงทางของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ 48
ตาราง 4.6	การกระจายร้อยละ ของความคิดเห็นของความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ 49
ตาราง 4.7	การกระจายร้อยละ ของความคิดเห็นของความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา 51
ตาราง 4.8	การกระจายร้อยละ ของความคิดเห็นของความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ 54
ตาราง 4.9	การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ 55
ตาราง 4.10	การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา 56
ตาราง 4.11	การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ 57
ตาราง 4.12	การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ 59
ตาราง 4.13	การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา 60

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตาราง 4.14	การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคิดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์ ของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ	61
ตาราง 4.15	การกระจายร้อยละของความรู้ในเรื่องเพศกับการรับเชื้อจากการมี เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ	63
ตาราง 4.16	การกระจายร้อยละของความรู้ในเรื่องเพศกับการรับเชื้อจากการมี เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	64
ตาราง 4.17	การกระจายร้อยละของความรู้ในเรื่องเพศกับการรับเชื้อจากการมี เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ	65
ตาราง 4.18	การกระจายร้อยละของที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ	67
ตาราง 4.19	การกระจายร้อยละของที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น	68
ตาราง 4.20	การกระจายร้อยละของที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่น ที่ศึกษาระดับชั้น ปวช.	69
ตาราง 4.21	การกระจายร้อยละของที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่น ที่ศึกษาระดับอุดมศึกษา	70
ตาราง 4.22	การกระจายร้อยละของที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่น ตามพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์	71
ตาราง 4.23	การกระจายร้อยละของที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่น ตามพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์	72
ตาราง 4.24	การกระจายร้อยละของที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่น ตามพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์	73
ตาราง 4.25	การกระจายร้อยละของการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ	75
ตาราง 4.26	การกระจายร้อยละของการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตาม ระดับการศึกษา	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 4.27 การกระจายร้อยละของการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตาม พฤติกรรมทางเพศ	77
ตาราง 4.28 การกระจายร้อยละของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ	78
ตาราง 4.29 การกระจายร้อยละของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	79

สารบัญรูปภาพ

		หน้า
รูปภาพที่ 2.1	แนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยม	6
รูปภาพที่ 2.2	สาเหตุของพฤติกรรม	17
รูปภาพที่ 2.3	กรอบแนวคิดในการวิจัยการเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศ ของวัยรุ่นไทย	35

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“วัยรุ่น” เป็นวัยที่มีความต้องการรู้เรื่องทางเพศมากที่สุด ในทางกลับกัน สังคมไทยกลับมีมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องต่ำ ทรนาคาย ไม่ควรนำมาพูดคุยกันในครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองไม่กล้าที่จะคุยเรื่องเพศกับลูก เพราะถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นไทยไม่มีโอกาสในการเรียนรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องในครอบครัวอย่างเปิดเผย ซึ่งโดยธรรมชาติของวัยรุ่นแล้ว สิ่งใดยิ่งปกปิดมากก็ยิ่งทำให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากเห็นมากยิ่งขึ้น วัยรุ่นจึงหาทางออกด้วยการเรียนรู้ และลอกเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศจากสื่อต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว ได้แก่สื่อลามกอนาจาร เช่น วีซีดี / ดีวีดี หนังสือโป๊ โดยสื่อต่างๆ เหล่านี้ ส่วนใหญ่นำเสนอว่าเรื่องเพศคือการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น อันเป็นการป้อนความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศให้กับวัยรุ่น (จิราพร พิทักษ์, 2547) ในปัจจุบัน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่วัยรุ่นเข้าหาสื่อลามก อนาจาร เพื่อใช้ในการเรียนรู้เรื่องเพศตามความเข้าใจของตัวเอง โดยเฉพาอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตที่มีเว็บโป๊มากมาย ซึ่งวัยรุ่นในปัจจุบันเข้าถึงง่าย สะดวก เข้าได้ทุกที่ทุกเวลา และยังรอดพ้นจากสายตาของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่ไม่สามารถเฝ้าติดตามลูกหลานได้ตลอดทั้งวัน การศึกษาหาความรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นด้วยวิธีเหล่านี้ ล้วนเป็นการสร้างทัศนคติและความเชื่อในเรื่องเพศที่ผิดๆ ให้กับวัยรุ่น สิ่งที่มาจากความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศนี้ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งทำให้วัยรุ่นต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ดังกล่าว เช่น การตั้งท้องเมื่อไม่พร้อม การทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย และการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์อย่างยากที่จะหลีกเลี่ยงได้ เป็นต้น

ในทศวรรษที่ผ่านมา สถานการณ์ทางเพศของวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางลบอย่างรุนแรงและรวดเร็ว วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 12 ปี (โสพิณ หนูแก้ว, 2545) ในขณะที่วัยรุ่นจะเริ่มเรียนวิชาเพศศึกษาเมื่ออายุ 13.5 ปี โดยเฉลี่ย (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2547) ร้อยละ 97 ของวัยรุ่นเคยสัมผัสร่างกายของคนรัก ร้อยละ 43 กอดจูบกัน ร้อยละ 4 เคยมีเพศสัมพันธ์กัน โดยส่วนหนึ่งมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ร้อยละ 20 มีเพศสัมพันธ์กับคนรู้จักแบบผิวเผิน ร้อยละ 40 (จิราพร พิทักษ์, 2547) วัยรุ่นทั้งชายและหญิงมีทัศนคติที่ว่า การมีคู่หลายคนหรือมีกิ๊กเป็นเรื่องที่

ทันสมัย หรือเพื่อเป็นการแสวงหาคนที่ใช่มากที่สุด ตลอดจนเป็นการเติมสีสันให้กับชีวิต ทำให้ตนเองรู้สึกว่ามีค่า ได้ทำอะไรที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำซากจำเจ (ธนพร สง่าศรี และคณะ, 2546) วัยรุ่นร้อยละ 42.4 เคยมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์ โดยร้อยละ 16.1 เคยประสบปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่น่าตกใจคือร้อยละ 13.9 ยอมรับว่าเคยมีมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่เพิ่งรู้จักตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ผับ เชน และห้างสรรพสินค้า (เอแบคโพลล์, 2547)

วัยรุ่นเลือกที่จะเรียนรู้เรื่องเพศจากสื่อลามกต่างๆเช่น หนังสือ การ์ตูนเว็บโป๊ และอ่านหนังสือโป๊ แทนการพูดคุย หรือขอคำปรึกษาในเรื่องเพศจากพ่อแม่ หรือคนในครอบครัว การเรียนรู้เรื่องเพศจากสื่อลามกต่างๆ นั้นสามารถเข้าถึง และหาซื้อได้ง่าย การแพร่ระบาดของเว็บไซต์ลามก ตลอดจนการลงภาพโป๊/ลามกของสื่อหนังสือพิมพ์/ นิตยสารต่าง ๆ มีส่วนกระตุ้นอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่นได้มาก ในทางกลับกันวัยรุ่นไม่มีแหล่งให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาเรื่องเพศ (สุวรรณา เรื่องกาณจน เศรษฐ์, 2547) สถานการณ์เช่นนี้แสดงว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสำคัญกับการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น ถ้าพ่อแม่สามารถอบรมเลี้ยงดูหรือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ลูกก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี (พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล, 2546) ในทำนองเดียวกัน ถ้าพ่อแม่สามารถพูดคุยให้ความรู้เรื่องเพศกับลูกได้ ลูกก็สามารถเรียนรู้เรื่องเพศได้อย่างปลอดภัย เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ลูกก็จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมตามวัฒนธรรมไทยไม่ลืมหูลืมตาไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น

ในการสำรวจวัยรุ่นในประเทศไทยพบว่า พ่อแม่มีบทบาทน้อยมากที่จะเป็นแหล่งความรู้เรื่องเพศ พี่สาวนั้นมียบทบาทที่สำคัญในการให้คำแนะนำเรื่องเพศแก่น้องสาว และเรื่องของการคุมกำเนิด ในครอบครัวที่มีพี่น้องเพศเดียวกันจึงน่าจะเปิดโอกาสให้ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่กันได้ ในหมู่บ้านชนบทมีการสอนเรื่องเพศศึกษาแก่เด็กสาวโดยผ่านพี่สาว แม่ หรือยาย แต่วิธีการสอนนั้นเป็นการสอนทางอ้อมเพื่อป้องกันไม่ให้ใกล้ชิดกับเด็กหนุ่ม ซึ่งจะเป็นเหตุที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ (จรรยา เศรษฐบุต, 2536)

ความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิธีหนึ่งของกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม พ่อแม่กระทำได้โดยการให้การอบรมสั่งสอน และการประพฤติปฏิบัติตนเองในการเป็นแบบอย่างให้ลูกได้เรียนรู้ และเลียนแบบพฤติกรรมที่พ่อแม่ได้กระทำ ในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับลูก และการที่ลูกที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นนั้นจะเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ในลักษณะใด ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมเลี้ยงดู (พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล, 2546) และการขัดเกลาทางสังคมที่พ่อแม่ได้กระทำต่อลูกดังกล่าวมาข้างต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศ กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางครอบครัว และปัจจัยทางการเรียนรู้เรื่องเพศที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และคาดว่าจะมีประโยชน์ทำให้เกิดความเข้าใจสถานการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในสังคมไทย รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ในการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปแก้ไขปัญหาและนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการสร้างกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้แก่ พ่อแม่/ผู้ปกครองในการพูดคุยเรื่องเพศให้แก่วัยรุ่นในครอบครัวได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1.3.1 ทำให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
- 1.3.2 ได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่ขาดการเรียนรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องและเหมาะสม

1.4 คำถามวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีคำถามของการวิจัยคือ “การเรียนรู้เรื่องเพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหรือไม่”

1.5 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการเรียนรู้เรื่องเพศในครอบครัว กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นทั้งชาย จำนวน 206 คน และวัยรุ่นหญิง จำนวน 205 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 12-24 ปี รวมทั้งสิ้น 411 คน

1.6 นิยามปฏิบัติการ

การเรียนรู้เรื่องเพศ หมายถึง การที่วัยรุ่นมีการเรียนรู้เรื่องเพศใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ทักษะคิดในเรื่องเพศ เช่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ และ ค่านิยมในเรื่องเพศ
2. ความรู้ในเรื่องเพศ เช่น ความรู้เรื่องเพศ/การคุมกำเนิด/โรคเอดส์/การติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น
3. การเรียนรู้เรื่องเพศจากแหล่งต่างๆ เช่น จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อน และสื่อต่างๆ เป็นต้น
4. การสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่น เช่น การพูดคุยขอคำปรึกษาในเรื่องเพศกับเพื่อน พ่อแม่ ครู หมอ เป็นต้น

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง การแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศ หรือประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น โดยจำแนกพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. วัยรุ่นที่มีคนรักและมีเพศสัมพันธ์
2. วัยรุ่นที่มีคนรักแต่ไม่มีเพศสัมพันธ์
3. วัยรุ่นที่ไม่เคยมีคนรักและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์

วัยรุ่น หมายถึง ประชากรทั้งหญิงและชายที่มีอายุตั้งแต่ 12-24 ปี กำลังศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ภาคเหนือในจังหวัดลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในจังหวัดขอนแก่น ภาคใต้ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึง การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศ ของวัยรุ่นไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศ ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ดังที่ชี้แจงไว้แล้ว เพื่อให้การศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึง ได้ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น แล้วทำการสรุปเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

- 2.1 การเรียนรู้
- 2.2 วัยรุ่น
- 2.3 พฤติกรรมทางเพศ
- 2.4 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
- 2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory)

การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคล อาจเกิดจากการลองผิดลองถูกของบุคคล และสามารถเกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลนั้น อาจเป็นความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์เดิมกับสิ่งใหม่ ๆ หรืออาจเกิดจากความต้องการภายในที่เป็นแรงผลักดัน เพื่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น และเมื่อเกิดความอยากรู้อยากเห็นแล้วก็จะลงมือกระทำต่าง ๆ จนกลายเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคล จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งแห่งการปรับตัวให้เข้ากับสังคม สามารถดำรงชีวิตและพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น ถือว่าเป็นการเรียนรู้ทั้งสิ้น

จากการศึกษาของนักวิชาการด้านการเรียนรู้เชื่อว่า สมอของคนเราจะมีการเติบโตสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 12 ปี ไม่ใช่เพียงขนาดเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงพัฒนาการทางสติปัญญาอีกด้วย สมอของวัยรุ่นนั้นยังสามารถพัฒนาไปได้อีกไกล ทั้งสมอส่วนสี่เทา และสีขาว มีการเปลี่ยนแปลง

ในระดับโครงสร้างไปจนกระทั่งอายุ 20-24 ปี จึงไม่น่าแปลกใจว่า สิ่งที่เราเรียกว่า “ปัญหา” วัยรุ่นนั้น นอกจากจะเป็นผลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และอิทธิพลของฮอร์โมนเพศแล้วยังเป็นเรื่องของช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้ที่วัยรุ่นจะต้องพัฒนาขึ้นเพื่อจะสามารถคิดและควบคุมตนเองไปสู่วุฒิภาวะ

พัฒนาการเรียนรู้ของคนเราเริ่มต้นตั้งแต่ออยู่ในครรภ์ การสร้างเซลล์สมองของทารกมีสูงสุด ในช่วงอายุ 3-6 เดือน อาจกล่าวได้ว่าคนเราเกิดมาพร้อมกับจำนวนเซลล์สมองเท่าที่จะเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตต่อไป โดยไม่มีการสร้างใหม่ การเติบโตของสมองที่มีได้ในช่วง 0-6 ปี เป็นการเติบโตทางปริมาณอย่างยิ่งยวด ทำให้สมองมีขนาด 90-95 % ของวัยผู้ใหญ่ ซึ่งแน่นอนว่าการขยายตัวนี้ มิได้เกิดจากการเพิ่มจำนวนเซลล์แต่อย่างใด แต่เป็นเพราะมีการสร้างใยประสาทเชื่อมโยงกันระหว่างเซลล์สมองส่วนต่าง ๆ สำหรับช่วงอายุ 6-12 ปี เซลล์ประสาทจะเติบโตในลักษณะของการเชื่อมโยงระหว่างเซลล์ประสาท สมองส่วนสีเทา ซึ่งก็คือ เซลล์สมองและใยประสาทส่วนรับข้อมูล (Dendrite) จะเติบโตถึงจุดสูงสุด เมื่อเด็กผู้หญิงอายุ 11 ปี และเด็กผู้ชายอายุ 12 ปี การเติบโตของสมองในช่วงวัยรุ่นเป็นสิ่งที่น่าสนใจยิ่ง ขณะที่ dendrite ในสมองส่วนสีเทาต่าง ๆ ลดจำนวนลง สมองส่วนสีขาว ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยใยประสาทส่วนรับข้อมูล (axon) กลับสร้างและเพิ่มขนาดของเปลือกหุ้มขึ้น ช่วยทำให้การส่งกระแสประสาทมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์, 2548)

ทฤษฎีการเรียนรู้ในความหมายของนักจิตวิทยาอาจแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral Theory)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้ หมายถึงการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ จากการวางเงื่อนไขที่เกิดจากสร้างความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้วางเงื่อนไขแบบคลาสสิก หรือแบบสิ่งเร้า และทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2523) หลักพฤติกรรมที่มาจากทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำประกอบด้วย เหตุการณ์ที่เกิดก่อน (Antecedents) พฤติกรรม (behavior) และผลที่ตามมา (consequences) ดังแผนภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 2.1 แนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยม

แนวความคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยมอาจสรุปได้ว่าพฤติกรรมทุกอย่างจะต้องมีสาเหตุ สาเหตุนั้นมาจากวัตถุหรืออินทรีย์ ซึ่งเรียกลิ่งเร้า (Stimulus) เมื่อมากระตุ้นอินทรีย์ จะมีพฤติกรรม แสดงออกมาเรียกว่า การตอบสนอง (Response) ซึ่งก็คือพฤติกรรมจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้ามาเร้า

การเรียนรู้ทางสังคม Social Learning แบนดูรา (Bandura) มีความเห็นว่า คนเรียนรู้ที่จะ สังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมจะประกอบด้วย

1 ความใส่ใจ (Attention) จัดได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะถ้าไม่มีความใส่ใจในการเรียนรู้ โดยการสังเกตหรือเลียนแบบก็จะไม่เกิดขึ้น

2 การจดจำ (Retention) เมื่อมีความสนใจในสิ่งต่างๆ ก็จะสามารถจดจำสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้

3 การลอกเลียนแบบ (Reproduction) เป็นกระบวนการที่แปรสภาพสิ่งที่จำได้ ออกมาเป็น การกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่เหมือนหรือใกล้เคียงตัวแบบ

4 แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง การเสริมแรง ซึ่งการเสริมแรงอาจจะมาจากบุคคลใด บุคคลหนึ่งโดยตรง หรือจากการคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลเหมือนตัวแบบ (Vicarious) หรือจากการ ตั้งมาตรฐานด้วยตนเอง พฤติกรรมทางสังคมหลาย ๆ ชนิด เช่น ความก้าวร้าวอาจจะเรียนรู้ได้โดย การเลียนแบบจากตัวแบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive theory)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้หมายถึง การเรียนรู้เป็นผลมาจากกระบวนการคิด ความเข้าใจ การรับรู้สิ่ง เร้าที่มากระตุ้น ผสมผสานกับประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล จนทำ ให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งเป็นการกันผสมผสานกันระหว่างประสบการณ์ที่ได้รับในอดีตกับปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทางปัญญาเข้ามามีอิทธิพลในการเรียนรู้ด้วย ทฤษฎีกลุ่มนี้จึงเน้น กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) มากกว่าการวางเงื่อนไขเพื่อให้เกิดพฤติกรรม

ทฤษฎีผสมผสาน (Integrated Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne ได้ผสมผสานทฤษฎีพฤติกรรมนิยมกับทฤษฎีความรู้ความ เข้าใจ แล้วสรุปเป็น 8 ขั้นตอนในการเรียนรู้

1. การเรียนรู้สัญลักษณ์ (Sign learning) เป็นการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับต่ำสุด เป็นพฤติกรรมที่ เกิดขึ้นอย่างไม่ตั้งใจ การเรียนรู้สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่เราสามารถสังเกตเห็นจากชีวิตประจำวันของเรา เช่น การกระพริบตา เมื่อมีของมากระทบตาเรา เป็นต้น

2. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus Response Learning) เป็นการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายต่อสิ่งเร้า เป็นการเน้นข้อต่อระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองโดยตัวบุคคลเป็นผู้กระทำเอง
3. การเรียนรู้การเชื่อมโยง (Chaining) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองติดต่อกันเป็นการเรียนรู้ในด้านทักษะ
4. การเชื่อมโยงทางภาษา (Verbal Association) เป็นการเชื่อมโยงความหมายทางภาษาโดยออกมาเป็นคำพูด แล้วจึงใช้ตัวอักษร เช่น การเรียนการใช้ภาษา รวมทั้งการเขียนตัวอักษรด้วย
5. การแยกประเภท (Multiple Discrimination Learning) เป็นความสามารถในการแยกแยะระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยจะเห็นความแตกต่างของสิ่งของประเภทเดียวกัน เป็นการจำแนกความแตกต่างด้านทักษะและภาษา สามารถแยกลักษณะของลายเส้นจากหมึกได้ เป็นต้น
6. การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (Concept Learning) เป็นความสามารถที่จะมองเห็นลักษณะร่วมของสิ่งต่างๆ เช่น เมื่อนึกถึงวิทยุก็นึกถึงความถี่ของเสียง
7. การเรียนรู้หลักการ (Principle Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการนำความคิดรวบยอดสองความคิดหรือมากกว่านั้นมาสัมพันธ์กันแล้วสรุปตั้งเป็นกฎเกณฑ์
8. การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem - Solving) การเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหที่เกิดขึ้นจากที่ผู้เรียนนำหลักการที่มีประสบการณ์มาก่อนมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและปัญหา (ไตรรงค์ เจนการ. 2548)

การเรียนรู้ทางสังคม

การเรียนรู้ทางสังคม เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่อธิบายถึงพฤติกรรมของคนเราว่าส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตตัวแบบ แล้วลอกเลียนพฤติกรรมของตัวแบบโดยที่ไม่จำเป็นต้องทำตามแบบในทันที แต่อาจจะเก็บจำไว้ไปคิด หรือทดสอบดูก่อนก็ได้การที่ได้สังเกตตัวแบบเป็นเวลานาน เช่น ลูกจะมีพ่อแม่เป็นตัวแบบ การเรียนรู้และจะทำตามอย่าง พ่อแม่โดยไม่รู้ตัว เพราะการเรียนรู้แบบนี้จะแฝงอยู่ในความคิดก่อนที่จะแสดงออกมาให้เห็นชัด พฤติกรรมของบุคคลหลายอย่างเกิดจากการกระทำตามตัวแบบ ที่เขานิยมชมชอบ เช่น เพื่อน ดาราภาพยนตร์ นักร้อง บุคคลที่มีชื่อเสียง พฤติกรรมการเรียนรู้ทางสังคมเกิดจากระบวนการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน และส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยภายนอกการเรียนรู้ทางสังคม จึงสามารถถูกปรับเปลี่ยนไปได้ตามลักษณะของ การเสริมแรง การสังเกต ตัวแบบ พัฒนาการที่สูงขึ้น ระดับความคาดหวัง ค่านิยม และรูปแบบการคิด

การเรียนรู้เรื่องเพศ

ในความหมายตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายคำว่า “เพศ” ไว้ว่า “รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย” ความจริงแล้วเรื่องเพศนั้นเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งตามธรรมชาติของมนุษย์ (Sexual instinct) ถึงแม้ว่าช่วงต้นของชีวิตจะไม่สนใจในเรื่องทางเพศ อย่างไรก็ตามวัยเด็กกลับเป็นวัยที่สำคัญ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาบทบาททางเพศ และการรับรู้ทางเพศได้อย่างมั่นคง อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ก่อเกิดทัศนคติต่างๆ ที่มีผลต่อมาในวัยผู้ใหญ่

การเรียนรู้ว่าตนเป็นเพศหญิงหรือชาย (Gender identity) เริ่มพัฒนาตั้งแต่ช่วงเข้าสามขวบปีแรก แม้กระบวนการจะยังไม่เป็นที่เข้าใจชัดเจนแต่มีหลักฐานสนับสนุนว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental factor) มีส่วนสำคัญมากกว่าปัจจัยด้านชีวภาพ (Biological factor) การเรียนรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และการแสดงความรักใคร่ (Romantic Relationships) โดยทั่วไปพัฒนาการนี้จะเริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้น ตั้งแต่อายุ 13-14 ปี วัยรุ่นทั้งชายและหญิงจะเรียนรู้ทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการร่วมทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม สัมพันธภาพแบบนี้จะพัฒนาต่อไปเป็นความสัมพันธ์ที่จริงจังโดยเริ่มจับคู่กันเป็นคู่ๆ โดยทั่วไป ระดับของอารมณ์ความใกล้ชิด และความรักใคร่ผูกพันจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย และเมื่อมีประสบการณ์มากขึ้นในบางสังคมงานวิจัยได้บ่งชี้ว่าเด็กวัยรุ่นบางครั้งก็มีเพศสัมพันธ์ โดยไม่ได้เกิดจากรักใคร่ เช่น การที่วัยรุ่นชายไปมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ มีเพศสัมพันธ์ร่วมกับการใช้ยา อาจเป็นเพราะวัยรุ่นชายส่วนใหญ่นิยมแข่งขันทำคะแนนเพื่อเอาชนะกันในด้านจำนวนความถี่ของกิจกรรมทางเพศ ในขณะที่วัยรุ่นหญิงดูเหมือนว่าจะให้ความสำคัญกับความรักฉันทู้สาว และมักทุ่มเทเพื่อที่จะได้ความรัก ความเอาใจใส่ และความผูกพันที่มั่นคงของเพื่อนชาย

ในวัยรุ่นตอนปลาย พัฒนาการเพื่อสร้างสัมพันธภาพแบบคนรักและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอื่นๆ นับเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อที่จะเรียนรู้กลยุทธ์และศิลปะในการเจรจาต่อรอง เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้ที่จะระงับยับยั้งชั่งใจ หรือกำหนดขอบเขตของสัมพันธภาพ วัยรุ่นจะต้องเรียนรู้ว่าทำอย่างไรจึงจะหลีกเลี่ยงไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ หรือความต้องการทางเพศ พัฒนาการเกี่ยวกับระบบค่านิยมทางเพศนี้จะส่งผลในระยะยาวถึงการมีทัศนคติต่อการใช้ชีวิตคู่ และเพศสัมพันธ์กับคู่อุปถัมภ์เมื่อเข้าสู่ผู้ใหญ่ หากพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นได้รับการส่งเสริมให้เจริญไปในทางที่ถูกต้อง วัยรุ่นก็จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความเข้าใจตนเองรับรู้ว่าอารมณ์เพศ และเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติที่บุคคลจะต้องดูแลควบคุมตนเอง พร้อมทั้งต้องมีความรับผิดชอบกับพฤติกรรมทางเพศของตน การขัดขวางพัฒนาการเหล่านี้ให้หยุดชะงัก โดยการปกปิดทำให้เป็นเรื่อง

ลึกลับ น่ารังเกียจ หรือเบี่ยงเบนความเข้าใจให้ผิดๆ ทำให้เกิดความหวาดกลัว จะก่อให้เกิดความความ สับสนและอับอาย เมื่อต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางเพศและเกิดอารมณ์ทางเพศขึ้น ทำให้วัยรุ่น หนีทางออกโดยการแอบเรียนรู้ ด้วยวิธีผิดๆ และมีโอกาสถูกชักจูงให้ทดลองตอบสนองความต้องการทาง เพศของตนที่เสี่ยงต่ออันตรายต่อสุขภาพได้ง่ายขึ้น

ปัจจัยในการเรียนรู้เรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับจิตใจมีหลายปัจจัยที่จะช่วยให้เข้าใจและจำแนก พฤติกรรมทางเพศได้ดีขึ้น สรุปได้ดังนี้

Sexual identity (เอกลักษณ์ทางเพศ) คือ ลักษณะทางเพศในด้านชีวภาพ (biological sexual characteristic) ซึ่งได้แก่ อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก, อวัยวะสืบพันธุ์ภายใน และฮอร์โมน อวัยวะที่ สร้างตัวอสุจิหรือไข่ และลักษณะภายนอกต่างๆ ของชายหรือหญิง เมื่อเติบโตอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ (secondary sexual characteristics) เช่น การมีเต้านม, การขยายออกของสะโพกในเพศหญิง หรือการ มีมัดกล้ามเนื้อ, การมีหนวดในเพศชาย เป็นต้น

Gender identity คือ ความรู้สึกว่าตนเองเป็นเพศชายหรือหญิง ซึ่งจะเริ่มพัฒนาตั้งแต่ 2-3 ขวบ ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งเหล่านี้จากสมาชิกในครอบครัว เพื่อน ครู และวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ การรับรู้เรื่องเพศเป็นเรื่องของนามธรรม ไม่สามารถมองเห็น ได้อย่าง เป็นรูปธรรม แต่สามารถรับรู้ได้โดยการสังเกตพฤติกรรม ในเพศชายการมีความรู้สึกที่ตนเองเป็น ชาย เรียกว่า “sense of masculinity” และในเพศหญิงจะมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นหญิง เรียกว่า “sense of femininity” ทั้งสองเพศจะแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกว่าตนเป็นเพศชายหรือหญิง พฤติกรรมนี้อาจเป็นคำพูดหรือ กริยาท่าทางก็ได้ เป็นบทบาททางเพศที่แสดงออก เรียกว่า “Gender role” บทบาททางเพศนี้ไม่ได้เป็นสิ่งที่มามีมาแต่กำเนิด แต่จะเกิดจากการเรียนรู้ การสร้างสมจาก ประสบการณ์ ตลอดชีวิตของบุคคลหนึ่ง บางครั้ง gender role อาจไม่สอดคล้องกับ sexual identity และส่งผลให้บุคคลนั้นมีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

Sexual orientation คือ การรับรู้สภาพแวดล้อมทางเพศ เป็นการกำหนดเป้าหมาย (object) ของความคลาใจทางเพศ (sexual impulse) หากเป้าหมายเป็นเพศตรงข้าม เรียกว่า heterosexual แต่ถ้า เป้าหมายเป็นเพศเดียวกัน เรียก homosexual ส่วนในกรณีที่เป้าหมายเป็นทั้งสองเพศ เรียกว่า bisexual บุคคลที่มี gender identity และแสดง gender role ได้สอดคล้องกับ sexual identity มักจะไม่มีปัญหา sexual orientation กล่าวคือ เป้าหมายของแรงคลาใจทางเพศจะต้องเป็นเพศตรงข้ามเสมอ และไม่นิยมรักร่วมเพศ อย่างไรก็ตาม การมีทัศนคติแบบรักร่วมเพศ หรือ homosexual ในทางจิตเวช ไม่ถูกจัดว่าเป็นโรคหรือเป็นความผิดปกติ **Sexual behavior** เป็นพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งมี องค์ประกอบหลายประการ คือ การตอบสนองทางสรีรวิทยา (Physiological response) ความ แตกต่างของสิ่งเร้าทางเพศ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง

พัฒนาการทางเพศนั้นสามารถในการเชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในเรื่องเพศ และการปรับตัวด้านจิตใจ วัยรุ่นที่แสดงออกถึงความรอบรู้ทางเพศนั้น มักซ่อนเร้นความรู้สึกวิตกกังวล สับสนไว้ภายใน ในบางสังคมที่ไม่เปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างเปิดเผย เนื่องจากความเชื่อและวัฒนธรรมที่มองเรื่องเพศเป็นเรื่องปกปิด น่าอาย เป็นเรื่องเฉพาะของผู้ใหญ่ รวมทั้งทัศนคติผิดๆ ที่ว่าการที่วัยรุ่นเรียนรู้เรื่องเพศจะทำให้มีปัญหามากขึ้นนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาทางเพศกับวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปวัยรุ่น มักจะวิตกกังวลและหมกมุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศของตนเอง ซึ่งเป็นพัฒนาการปกติตามวัย แต่เนื่องจากการปิดกั้นต่าง ๆ อาจทำให้วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ต้องแสวงหาทางออกด้านการเรียนรู้เรื่องเพศกันเอง ทำให้เสี่ยงต่อการเรียนรู้เรื่องเพศตามสถานการณ์ที่ไม่ถูกต้องหรือเรียนรู้จากความเชื่อที่ผิด ๆ ประเด็นสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นนั้น จึงไม่ใช่อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงลักษณะเพศปฐมภูมิและทุติยภูมิ แต่อยู่ที่ความสามารถของวัยรุ่นในการปรับตัวให้เกิดความสมดุลทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและความรู้สึก ตลอดจนอารมณ์ต้องการทางเพศที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม หากวัยรุ่นมีโอกาสได้เรียนรู้ และเกิดความเข้าใจในธรรมชาติของวัยอย่างแท้จริง ก็จะทำให้พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นมีการดำเนินไปอย่างไม่หลงทิศทาง (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2530)

2.2 วัยรุ่น (Adolescence)

วัยรุ่น (Adolescence) เป็นคำที่มาจากภาษาละติน คือ “Adolescere” ซึ่งหมายถึงการเจริญเติบโต (to grow) ในทุกสังคมจะให้ความหมายของคำว่า “วัยรุ่น” ที่เหมือนกันคือ เป็นช่วงระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพัฒนาการทางเพศที่สมบูรณ์ การแบ่งช่วงอายุนั้นมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม

วัยรุ่น (Adolescent) เดิมคือช่วงวัยที่มีอายุ 12-18 ปี แต่ในปัจจุบันช่วงของความเป็นวัยรุ่นได้ขยายเวลาออกไป ประมาณ 12-25 ปี เนื่องจากเด็กอยู่ในสถานบันการศึกษายาวนานขึ้น การที่ก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่และพึ่งตนเองได้จึงชะลอลง อีกทั้งรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมการดำเนินชีวิต ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางจิตใจ (Maturity) ช้ากว่ายุคสมัยที่ผ่านมา (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2549; ศรีธรรม ธนะภูมิ, 2535)

วัยรุ่น (Adolescence) องค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดให้อายุของวัยรุ่นอยู่ระหว่าง 10-19 ปี ในประเทศสหรัฐอเมริกา วัยรุ่นหมายถึงบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 12-18 ปี ในส่วนขององค์การสหประชาชาติระบุอายุวัยรุ่นนั้นจะอยู่ระหว่าง 15-25 ปี ตำราเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่นได้แบ่งช่วงวัยนี้เป็นวัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) หรือมักเรียกว่า teens หรือ terrible teen นับตั้งแต่อายุ 12-16 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) หรือมักเรียกว่า teenagers นับตั้งแต่อายุ 17-20 ปี แต่ในประเทศไทยอายุที่กำหนดโดย สภาประชากรในโครงการรณรงค์เพื่อสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ คือ อายุ 10-24 ปี

วัยรุ่น (Adolescence) ผู้ที่มีอายุระหว่าง 12-24 ปี นักจิตวิทยามักแบ่งวัยรุ่นเป็น 3 ระยะด้วยกัน (ราตรี พัฒนรังสรรค์, 2521) โดยใช้อายุเฉลี่ยลักษณะทั่วไปของวัยรุ่น และการพัฒนาในแต่ละช่วงวัยมาเป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่ง คือวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น อายุระหว่าง 12-15 ปี วัยรุ่นตอนกลางมีอายุระหว่าง 16-19 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย มีอายุระหว่าง 20-24 ปี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532) วัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา บุคลิกภาพและสังคม เป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ การที่วัยรุ่นจะบรรลุถึงวุฒิภาวะได้นั้น จำเป็น ต้องมีการพัฒนาในทุกๆด้านไปพร้อมๆกัน

วัยรุ่น (Adolescence) หมายถึง ชีวิตที่อยู่ระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยว หัวต่อของชีวิตที่สำคัญยิ่ง เพราะในช่วงวัยนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากหลายด้านในระบบต่างๆ ของร่างกายรวมทั้งระบบเพศ จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจริยธรรมการเปลี่ยนแปลงนี้ก็จะมีความที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยเฉลี่ยแล้ววัยรุ่นจะมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 10-19 ปี แบ่งออกเป็น 3 ระยะ อันได้แก่ **วัยรุ่นตอนต้น** อายุ 10-13 ปี **วัยรุ่นตอนกลาง** อายุ 14-16 ปี **วัยรุ่นตอนปลาย** อายุ 17-19 ปี (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2547)

การจัดแบ่งกลุ่มวัยรุ่น และพัฒนาการวัยรุ่น

กลุ่มของวัยรุ่นจะมีการแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ช่วงอายุระหว่าง 10-13 ปี เป็นช่วงแรก ของวัยรุ่น มีพฤติกรรมค่อนข้างไปทางเด็กอยู่มาก ช่วงอายุระหว่าง 14-17 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนกลาง มีพฤติกรรมกำลังระหว่างความเป็นเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ช่วงอายุระหว่าง 18-20 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย กระบวนการทางพฤติกรรมค่อนข้างไปทางผู้ใหญ่ การที่จะกำหนดช่วงอายุของการเข้าสู่วัยรุ่น

นั้น ไม่สามารถระบุได้ชัดเจน เพราะแตกต่างกันในแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับพันธุกรรม เพศ การเลี้ยงดู สังคม และปัจจัยรอบอื่นๆ รวมทั้ง มีการพัฒนาทางเพศที่สมบูรณ์ (Full sexual maturation)

พัฒนาการของวัยรุ่น วัยรุ่น จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กย่างอายุประมาณ 12-13 ปี เพศหญิงจะเข้าสู่ วัยรุ่นเร็วกว่า เพศชายประมาณ 2 ปี และจะเกิดการพัฒนามาไปจนถึงอายุประมาณ 18 ปี จึงจะเข้าสู่วัย ผู้ใหญ่ โดยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในพัฒนาการด้านต่างๆ (สุชาติ -วรรณิ โสสมประยูร, 2531)

พัฒนาการทางร่างกาย (Physical Development) ของวัยรุ่นประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลง ทางร่างกายทั่วไป และการเปลี่ยนแปลงทางเพศเนื่องจากวัยนี้ มีการสร้างและหลั่งฮอร์โมนเพศ (Sex hormones) และฮอร์โมนของการเจริญเติบโต (growth hormone) อย่างมากและรวดเร็วดังนี้

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physical changes)

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่นชาย เพศชายจะเข้าสู่ระยะวัยรุ่นช้ากว่าเพศหญิง ประมาณ 1-2 ปี ร่างกายจะสูงใหญ่ แขนขายาว มีกล้ามเนื้อและความแข็งแรงมากขึ้น ไหล่กว้าง อกแถมเป็นชาย มีขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ รักแร้ แขน หน้าแข้ง มีหนวด เกราะขึ้น เสียงจะห้าว ขึ้นอวัยวะเพศมีขนาดใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ และสามารถผลิตเซลล์สืบพันธุ์หรือตัวอสุจิได้

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่นหญิง เพศหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเพศชาย 1-2 ปี แขนขาจะยาวขึ้น สะโพกขยาย เต้านมเจริญเติบโตขึ้น มีขนขึ้นตามอวัยวะเพศ รักแร้ กล้ามเนื้อ และ กระดูกจะแข็งแรง อวัยวะต่างๆ สามารถทำงานได้ดีและมี ประสิทธิภาพ ต่อมาเพศจะหลั่งฮอร์โมน ออกมากระตุ้นให้รังไข่ตกไข่และมีประจำเดือนเกิดขึ้น แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่ แท้จริงของหญิง

การเปลี่ยนแปลงทางเพศ (Sexual changes)

การเปลี่ยนแปลงทางเพศของวัยรุ่นชาย สิ่งที่เห็นได้ชัดเจน วัยรุ่นชายจะเป็นหนุ่ม นมขึ้น พาน (หัวนมโตขึ้นเล็กน้อย เวลากดจะเจ็บ) เสียงแตก หนวดเกราะขึ้น มีกลิ่นตัว มีสิวจีน และ เริ่มมีฝัน เปียก (Nocturnal ejaculation การหลั่งน้ำอสุจิในขณะหลับ และฝันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ) การเกิดฝัน เปียกครั้งแรกเป็นสัญญาณของการเข้าสู่วัยรุ่นของเพศชาย การพัฒนา ของระบบสืบพันธุ์ให้สามารถ สร้างเซลล์สืบพันธุ์ได้ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงของ อัณฑะ (testis) และองคชาติ (penis) มีขนขึ้น บริเวณรอบๆ อวัยวะเพศ

การเปลี่ยนแปลงทางเพศของวัยรุ่นหญิง สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดนั้นก็คือจะเป็นสาวขึ้น คือ เต้านม มีขนาดโตขึ้น ไชมันที่เพิ่มขึ้นจะทำให้รูปร่างมีทรวดทรง สะโพกผายออก และเริ่มมี ประจำเดือนครั้งแรก (Menarche) การมีประจำเดือนครั้งแรก เป็นสัญญาณบอกการเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ การเปลี่ยนแปลงของรังไข่ (ovary) มดลูก (uterus) และช่องคลอด (vagina) ซึ่งจะมีขนาดโตขึ้น และเปลี่ยนเป็นแบบผู้ใหญ่ มีขนขึ้น บริเวณรอบๆ อวัยวะเพศ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของร่างกายมีผลกระทบต่อวัยรุ่น และสามารถนำไปสู่ความหมกมุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยที่ความเร็วของการเข้าสู่วัยรุ่นเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนฝูงร่วมวัย รวมถึงอิทธิพลของค่านิยมสังคม จะส่งผลต่อการรับรู้และยอมรับตนเอง (Self perception and self acceptance) รวมถึงการนำไปสู่รูปแบบพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ ของวัยรุ่นได้ (อัมพร เบญจพลพิทักษ์, 2550)

พัฒนาการทางจิตใจ (Psychological Development)

วัยรุ่นมีพัฒนาการทางด้านความคิด (Thinking Development) และสติปัญญา (Intellectual Development) เมื่อเด็กย่างเข้าวัย 10-11 จะมีความคิดความอ่านที่พัฒนาขึ้นกว่าเดิมมาก จะสามารถเข้าใจอะไรได้ดีขึ้น และคิดถึงสภาพความเป็นจริงได้ดีกว่าเดิม สามารถวิจารณ์เรื่องบางเรื่อง การที่เป็นเช่นนี้ เป็นลักษณะการเจริญเติบโตที่เด็กจะเริ่มมีความคิดของตนเอง รู้จักพิจารณาไตร่ตรองเริ่มมีความคิดแบบนามธรรม (abstract thinking) ใช้เหตุผลและทฤษฎีได้มากขึ้น รู้จักแก้ปัญหาได้ดีขึ้น และเริ่มสนใจเกี่ยวกับมนุษยศาสตร์ ปรวิทยาวิทยาศาสตร์ ศาสนา คุณธรรมต่าง ๆ ฯลฯ และยึดถือแนวคิดที่ตนนิยามว่าเป็นเลิศกว่าอย่างอื่น (idealism) ความคิดวัยนี้จึงรุนแรง และอาจเถียงอย่างเอาเป็นเอาตายได้ วัยรุ่นจะมีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) อยากเปลี่ยนแปลงสิ่งเก่า ๆ และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ แทนเด็กบางคนยึดถือ Idealism หรือ Creativity นี้ไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ สามารถแสดงฝีมือทางอาชีพศิลปะ หรือยึดอาชีพทางศาสนาหรือทำงานเสียสละทุ่มเทตนเองต่อสังคมก็เป็นได้

ช่วงวัยรุ่นตอนต้น เด็กวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย ในช่วงวัยนี้มักให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด และคำจำกัดความของกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นตอนต้นนั้นถือว่าเป็นคนที่จะทำอะไรร่วมกัน ความสัมพันธ์นั้นอยู่ในรูปของการมีกิจกรรมร่วมกัน ต้องการมีเพื่อนที่เข้ากันได้ ความแตกต่างของความเป็นเพื่อนระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงคือ วัยรุ่นชายจะให้คำจำกัดความของเพื่อนว่าเป็นกลุ่มเพื่อนร่วมวัย แต่วัยรุ่นหญิงอ้างถึงเพื่อนคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง

ช่วงวัยรุ่นตอนกลาง สัมพันธภาพของเพื่อนจะเป็นเชิงการมีความสัมพันธ์มากกว่าการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กหญิง ความสัมพันธ์แนบแน่นทางจิตวิทยาจะเกิดในกลุ่มเพื่อนมากกว่าในครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อนจะแตกต่างกันระหว่างชายหญิง วัยรุ่นชายจะมีแนวโน้มที่ยังคงทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ในขณะที่วัยรุ่นหญิงจึงมีความเข้มข้นทางความสัมพันธ์ในด้านการไว้นือเชื่อใจ และความแนบแน่นทางอารมณ์

ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย สัมพันธภาพเริ่มมั่นคงและราบเรียบขึ้น เพราะเด็กวัยรุ่นมีวุฒิภาวะมากขึ้น เรียนรู้ที่จะเข้าใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะของแต่ละคน เมื่อพิจารณาจำนวนกลุ่มเพื่อนของเด็ก พบว่า เด็กบางคนอาจมีกลุ่มเพื่อนสนิทเพียงกลุ่มเดียว เด็กบางคนอาจมีกลุ่มเพื่อนมากกว่าหนึ่งกลุ่ม ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของเขา เช่น กลุ่มเพื่อนเรียน กลุ่มเพื่อนงานสังคม กลุ่มเพื่อนงานอดิเรก การรวมกลุ่มของเด็กยังยืนยันว่าในวัยที่ผ่านมา เปลี่ยนกลุ่มไม่บ่อยมากเหมือนในวัยเด็ก เพราะวัยรุ่นจะใช้เหตุผลและความคิดในการเข้ากลุ่มมากกว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มค่อนข้างยั่งยืน และในบางชนิดของความสัมพันธ์อาจยั่งยืน ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ การรวมกลุ่มทำให้เด็กวัยรุ่นมีความผูกพันกับบุคคลต่างวัยทั้งเด็กเล็กและผู้ใหญ่น้อยลง

พัฒนาการของจิตใจทางด้านเพศ (Psychosexual development)

ปัจจัยทางบุคลิกภาพ (personality development) และ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Sense of self) เป็นอีกสองปัจจัยหลักในการพัฒนา sexuality หลักการเดิมของ Sigmund Freud เน้นที่พัฒนาการด้านจิตใจในการเรียนรู้เรื่องเพศ ซึ่งมีขั้นตอนเป็นลำดับมาตั้งแต่แรกเกิด และมีบทบาทสำคัญในการสร้างบุคลิกภาพของมนุษย์ ในระยะนี้เด็กจะเกิดการเรียนรู้จักตนเอง การพัฒนาที่ราบรื่นในระยะนี้ส่งผลให้จิตใจสามารถควบคุมแรงขับ (instinctual drive) ให้ไปในทิศทางที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ สิ่งสำคัญในการพัฒนาการจิตใจระยะนี้คือ Superego ที่ได้มาจากการเลียนแบบบิดา มารดา ที่ทำให้เด็กสามารถควบคุมทั้งความต้องการและความรู้สึกภายในจิตใจของตนเอง จึงสามารถพัฒนาความคิดริเริ่ม การสร้างมนุษย์สัมพันธ์และการเลือกคู่ครองต่อไป หากการพัฒนาไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดีในระยะนี้ จะเป็นสาเหตุของปัญหาทางจิตใจได้หลายรูปแบบ รวมทั้งการมีปัญหาด้านบุคลิกภาพบางประเภท

พัฒนาการทางสังคม (Social Development)

ลักษณะสังคมที่สำคัญของวัยรุ่น คือ มีสังคมกลุ่มเพื่อนร่วมวัย เป็นการรวมกลุ่มกัน (Gang Age) เด็กวัยนี้ให้ความสำคัญต่อครอบครัวน้อยลง ให้ความสำคัญกับเพื่อนมากขึ้น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549) โดยที่ลักษณะของกลุ่มนั้นส่วนใหญ่จะเป็นคนที่อยู่ในวัยเดียวกัน หรือมีลักษณะพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน เช่น ทักษะดี ค่านิยม ความต้องการ พื้นฐานวัฒนธรรมทางสังคมของตน

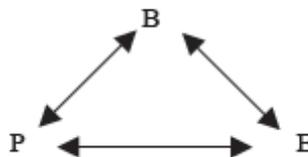
2.3 พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior)

พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศของบุคคลหรือกลุ่มชน พฤติกรรมทางเพศครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้แสดงออกมาให้เห็น อาทิเช่น ความคิด ค่านิยม ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมที่ถูแสดงออกมาให้เห็นได้ชัดเจน (overt behavior) เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ จนกระทั่งถึงการมีความสัมพันธ์ทางเพศโดยทั่วไป เด็กชายและเด็กหญิงวัยรุ่น มีแนวโน้ม การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างกัน โดยที่วัยรุ่นชายจะกล้าที่จะแสดงออกในเรื่องเพศมากกว่าวัยรุ่นหญิง (Al Siebert and Herant a. Katchadourian, 1990)

การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สื่อให้เห็นถึงการรับรู้เรื่องเพศของตนเอง การรับรู้เรื่องเพศมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัยทางชีวภาพ (Biological factor) ได้แก่กายวิภาคศาสตร์ (anatomy) สรีรวิทยา (physiology) ปัจจัยทางบุคลิกภาพ (personality development) ปัจจัยทางจิตใจ ได้แก่การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (sense of self) การรับรู้เรื่องเพศของตนรวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการตลอดชีวิตของบุคคลนั้น ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ วัฒนธรรม ค่านิยม ทักษะดีต่อเรื่องเพศ เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้ว่าเป็นเพศชายหรือหญิงแล้วก็จะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เรื่องเพศของตน พฤติกรรมทางเพศของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการทางเพศตลอดวงจรชีวิต (life cycle) มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แรงขับของความต้องการทางสัญชาตญาณ ตามธรรมชาติ (Instinctual drive) มีอยู่หลายอย่างแต่ที่สำคัญคือ แรงขับทางความก้าวร้าว (aggressive drive) และแรงขับของสัญชาตญาณทางเพศ (sexual drive) หรือที่เรียกว่า Libido แรงขับทางเพศมีความหมายมากกว่าเรื่องความต้องการทางเพศเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงการต้องการความสุขจากความรู้สึกอื่นด้วย เช่น จาก การสัมผัส การลูบไล้ การกระทำต่างๆ ที่ทำให้รู้สึกสบายแรงผลักดันทางเพศจะมีอิทธิพลชัดเจนมากขึ้นในช่วงวัยเจริญพันธุ์

ในเรื่องของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศนั้น มีทฤษฎีที่อธิบายการเกิดพฤติกรรมและการแสดงออกทางเพศมีหลายทฤษฎีด้วยกันในที่นี้จะขอกล่าวถึง **ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)** การดำเนินชีวิตของคนเราในปัจจุบันนี้จะต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเราตลอดเวลาทั้งคนและสิ่งแวดล้อมต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังนั้นการเรียนรู้ในสังคมจึงเกิดขึ้นตลอดเวลาความคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม แบนดูรา (Bandura, 1977) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมโดยผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกัน โดยถือว่าทั้งบุคคลที่ต้องการจะเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของพฤติกรรมและได้อธิบายการปฏิสัมพันธ์ไว้ดังแผนภูมิรูปภาพ :2.2 สาเหตุของพฤติกรรม

สาเหตุของพฤติกรรม

B = พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล P = บุคคล E = สิ่งแวดล้อมแผน

รูปภาพที่ 2.2 : ที่มา: A. Bandura, *Social Learning Theory* (New Jersey: Prentice Hall, 1977), 235.

แบนดูรา ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการเรียนรู้ (Learning) และการกระทำ (Performance) ซึ่งนับว่าสำคัญมากเพราะคนเราอาจจะเรียนรู้อะไรได้หลายอย่างแต่ไม่กระทำโดยสรุปว่า พฤติกรรมของมนุษย์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. พฤติกรรมสนองตอบที่เกิดจากการเรียนรู้ผู้ซึ่งแสดงออกหรือกระทำอย่างสม่ำเสมอ
2. พฤติกรรมที่เรียนรู้แต่ไม่เคยแสดงออกหรือกระทำ
3. พฤติกรรมที่ไม่เคยแสดงออกทางการกระทำเพราะไม่เคยเรียนรู้จริง

นอกจากนี้ แบนดูรา ยังได้อธิบายถึงกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็นขบวนการทางสติปัญญาอย่างต่อเนื่องว่ามี 4 กระบวนการดังนี้

1. กระบวนการความใส่ใจ (attention process) ความใส่ใจเป็นเงื่อนไขจำเป็นประการแรกในการเรียนรู้ที่มนุษย์จะต้องมีโอกาสได้พบเห็นได้สังเกต หรือได้รับสัมผัสกับตัวแบบนั้นเสียก่อน เนื่องจากการรับรู้โดยการสังเกตของมนุษย์มีขอบเขตจำกัดตัวแบบที่จะเร้าให้สังเกตเห็นนั้นต้องเป็นตัวแบบที่มีความน่าสนใจ และโดดเด่นพอสมควรอย่างไรก็ตามเขาจะต้องเอาใจใส่ (attention) รับรู้การกระทำของตัวแบบนั้นด้วยทั้งจะต้องมองว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งไม่ผิดหรือเลว แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละบุคคลดังนั้นตัวแบบที่จะมีแรงจูงใจที่ดีให้เกิดการเรียนรู้แบบนั้นนอกจาก

จะต้องมีความน่าสนใจ และมีความโดดเด่นแล้วยังต้องได้รับการประเมินค่าไปในทางที่ดีกระทำได้ง่ายเป็นการกระทำที่มีให้เห็นบ่อยและมีประโยชน์ความใส่ใจเลือกสิ่งเร้า (selective attention) การเข้ารหัส (coding) การจดจำ (retention)

2. กระบวนการการจดจำ (retention process) เมื่อมีการสังเกตเห็นและใส่ใจแล้วจะต้องมีบันทึกสิ่งทีตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว และมีการลงรหัสเก็บไว้ในรูปของสัญลักษณ์ภาพ (visual) หรือตัวภาษา (verbal) อย่างเป็นหมวดหมู่ และเมื่อเผชิญกับสถานการณ์จริงก็จะสามารถสร้างพฤติกรรมขึ้นมาใหม่ (reproduce) ตามแบบอย่างที่เคยเห็นมาจากต้นแบบ นอกจากนี้ถ้าผู้สังเกตมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำก็จะเป็นการช่วยความจำให้ดียิ่งขึ้น

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนแบบอย่าง (Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแปรสภาพ (Transform) ภาพพจน์ (Visual Image) หรือสิ่งที่จำไว้เป็นการเข้ารหัสเป็นถ้อยคำในที่สุดแสดงออกมาเป็นการกระทำ หรือพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือความพร้อมทางด้านร่างกาย และทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการคนเรา

4. กระบวนการการจูงใจหรือการเสริมแรง (motivational process or reinforcement process) การแสดงพฤติกรรมเลียนแบบตามตัวแบบที่ตนสังเกตเนื่องมาจากความคาดหวังว่าการเลียนแบบจะนำประโยชน์มาให้เช่นการได้รับการเสริมแรงในทางบวกหรือรางวัล (reward) จะเป็นสิ่งล่อใจให้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมาจนกลายเป็นแบบแผนพฤติกรรมใหม่ประจำตัวดังนั้นเมื่อจำเป็นต้องเผชิญหน้ากับสิ่งเร้าโอกาสที่พฤติกรรมใหม่จะถูกแสดงออกมา (probability) ก็จะมีสูงกว่าพฤติกรรมอื่นๆ แต่ถ้าเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงในทางลบ (punishment) ก็จะกลายเป็นตัวขัดขวางที่จะไม่ให้นุชนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นออกมาหรือมีโอกาที่จะเลียนแบบน้อยลงดังนั้นในการเรียนรู้จากการเลียนแบบตามองค์ประกอบทั้ง 4 ประการจึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่ขาดไม่ได้ถ้าขาดกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งจะทำให้การเรียนรู้ขาดความสมบูรณ์

การมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ทั้งในส่วนของความตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ความรับผิดชอบในตนเอง (Self-responsibility) รวมถึงการเรียนรู้การชะลอความพึงพอใจ (delayed gratification) ทั้งนี้หากวัยรุ่นได้มีความรู้ความเข้าใจถึงอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตอย่างถูกต้องจะช่วยให้อายุรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้มากขึ้น ความรู้ความเข้าใจดังกล่าว ควรรวมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางเพศ (Human sexual development) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ

เจริญเติบโต พัฒนาการทางเพศตามวัย ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

2. **สัมพันธภาพ (Interpersonal relation)** การสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม การสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับเพื่อนเพศเดียวกัน และต่างเพศ การเลือกคู่ การเตรียมตัวก่อนสมรส และการสร้างครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา พ่อ-แม่-ลูก
3. **ทักษะส่วนบุคคล (Personal and communication skills)** ความสามารถในการจัดการสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น ทักษะการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ และควบคุมความสัมพันธ์ให้อยู่ในความถูกต้องเหมาะสม ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการขอความช่วยเหลือ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ
4. **พฤติกรรมทางเพศ (Sexual behaviors)** การแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศหรือบทบาททางเพศ (Gender role) ที่เหมาะสมกับบทบาททางเพศและวัย เป็นที่ยอมรับของสังคมไม่เกิดความเลื่อมทางเพศ (เช่น เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เพศสัมพันธ์ที่ปราศจากการป้องกันการตั้งครรภ์หรือการติดเชื้อ) การสร้างเอกลักษณ์ทางเพศที่เหมาะสม ความเสมอภาคทางเพศ และบทบาททางเพศที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคมอย่างสมดุล
5. **สุขภาพอนามัยทางเพศ (Sexual health)** ความรู้ความเข้าใจและสามารถดูแลสุขภาพอนามัยทางเพศได้ตามวัย เช่น การดูแลรักษาอวัยวะในระบบสืบพันธุ์ อนามัยการเจริญพันธุ์ สังเกตการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และความผิดปกติในลักษณะและหน้าที่ของอวัยวะเพศ การหลีกเลี่ยงอันตรายจากการชอกช้ำ บาดเจ็บ อักเสบ และติดเชื้อ รวมถึงการถูกล่วงเกินทางเพศ
6. **สังคมและวัฒนธรรม (Society and culture)** ค่านิยมในเรื่องเพศที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย การให้เกียรติเพศตรงข้าม การรักนวลสงวนตัว ไม่ปล่อยใจให้เกิดเพศสัมพันธ์โดยง่าย การปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะจากสื่อที่ขั้วทางเพศต่างๆ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2524)

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เป็นพฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกต่อเพศตรงข้าม เช่น การนัดพบ คบหาเพื่อนต่างเพศ ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เริ่มสนใจเพศตรงข้ามต้องการความรัก จึงเริ่มมองหาเพศตรงข้ามที่ถูกต้องเพื่อนำไปสู่ความรัก และการแต่งงานในอนาคต พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมต่างๆ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยทั่วไปจะเริ่มจากความพึงพอใจกันระหว่างเพศตรงข้ามซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. การสร้างมิตรภาพ
2. การเกิดความรัก
3. การมีความสัมพันธ์ทางเพศซึ่งชายและหญิงมีความแตกต่างกัน

พฤติกรรมทางเพศครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้แสดงออกมาให้เห็น อาทิเช่น ความคิด ค่านิยม ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมที่ดูแสดงออกมาให้เห็นได้ชัดเจน (overt behavior) เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ จนกระทั่งถึงการมีความสัมพันธ์ทางเพศ

พฤติกรรมทางเพศกับตนเอง (auto sexuality) วัยรุ่นจะใช้ตัวเองเป็นวัตถุที่เร้าความรู้สึกทางเพศให้ถึงจุดสุดยอดทางเพศได้ พฤติกรรมที่พบบ่อยๆ คือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (Masturbation) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีจากการที่วัยรุ่นมีความฝันหรือจินตนาการทางเพศสูง และต้องการผ่อนคลายความรู้สึกตึงเครียดเหล่านั้นจึงสร้างพฤติกรรมนี้ขึ้นมาโดยทั่วไปถือว่าเป็นปกติในวัยรุ่น เป็นการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ แต่ยังมีวัยรุ่นอีกเป็นจำนวนมากที่คิดว่าเป็นการทำให้เสียพลังงานและความจำหรือเป็นการกระทำที่เป็นความผิด ทำให้เขาเกิดความละอายใจแต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีความต้องการจะกระทำอยู่อีกต่อไปยิ่งจะทำให้เกิดความคับข้องใจได้มากขึ้น

พฤติกรรมทางเพศกับคนเพศเดียวกัน (homosexuality) ในช่วงที่อาจพบได้บ่อยคือในช่วงวัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงที่วัยรุ่นเริ่มเปลี่ยนแปลงจากวัตถุที่เร้าความรู้สึกทางเพศ (erotic object) จากตัวเองไปหาบุคคลอื่นในช่วงนี้ เพื่อนเพศเดียวกันจะเข้ามามีบทบาทสำคัญมากเพราะมีลักษณะของความเหมือนกัน ไม่มีอันตรายไม่แปลกประหลาดวัยรุ่นจึงมักจะสนใจเพื่อนเพศเดียวกันก่อนจะเห็นว่ามีการแบ่งกลุ่มกันเล่นอย่างชัดเจนในกลุ่มวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงจากความสนิทสนมใกล้ชิดและมีโอกาสที่หน้าจะสนิทสนมมากขึ้นได้จึงทำให้วัยรุ่นบางคนอาจจะมีจิตใจใฝ่ชอบเพศเดียวกันหรือมีพฤติกรรมทางเพศกับเพื่อนเพศเดียวกันซึ่งถ้าหากจะอธิบายก็อาจจะอธิบายได้โดยทฤษฎี Bisexuality ของซิกมันด์ فروยด์ที่ว่า “มนุษย์ทุกคนจะมีลักษณะซึ่งมีความผสมผสานกันระหว่างเพศของตัวเองกับเพศตรงข้าม” ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสมนุษย์จึงอาจแสดงความชอบพอในเพศเดียวกันได้แต่ในสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างความต้องการของตัวเองวัยรุ่นเองกับค่านิยมของสังคมที่กำหนดให้ มนุษย์ควรจะมีพฤติกรรมทางเพศกับมนุษย์ต่างเพศเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วเท่านั้นส่วนมากวัยรุ่นจะผลัดความรู้สึกเหล่านี้ให้เข้าหาความรู้สึกสนใจกับเพศตรงข้ามได้

พฤติกรรมทางเพศกับเพศตรงข้าม (heterosexuality) วัยรุ่นจะเริ่มสนใจเพื่อนต่างเพศมากในเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลางและตอนปลายเนื่องจากมีความมั่นใจว่าเป็นความถูกต้องตามสังคม เป็นทางที่เขาจะแสดงความรู้สึกได้อย่างเปิดเผย จึงจะเห็นว่าวัยรุ่นจะสนใจพฤติกรรมและกิจกรรมทางเพศมากอยาก رؤ้อยากเห็นอยากทดลองพฤติกรรมที่พบบ่อยๆ ได้แก่การแอบอ่านหนังสือโป๊ แอบดูหนังโป๊ การแสดงออกทางเพศของวัยนี้ส่วนใหญ่ของวัยนี้คือ การกอดจูบลูบคลำ มากกว่าการร่วม

เพศหรือแอบไปเที่ยวโสเภณี หรือแม้แต่การพยายามทำตัวให้เด่นเพื่อให้เพศตรงข้ามสนใจ พฤติกรรมเหล่านี้เชื่อว่ามาจากแรงขับทางเพศและวัยรุ่นคิดว่าการที่เขาแสดงเหล่านั้นเป็นความถูกต้องที่สุดแล้ว

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ หมายถึงการที่ชายหญิงมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันหรือมาร่วมกันทำกิจกรรมใดๆก็ตามซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจเริ่มต้นจากการพบปะติดต่อกันอย่างธรรมดาจนกระทั่งมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ (Sexual intercourse) ซึ่งการคบหาสมาคมของมนุษย์นั้นเป็นเรื่องปกติที่ปฏิบัติกันอยู่แม้จะมีได้มีจุดมุ่งหมายไปสู่การมีเพศสัมพันธ์เพราะมนุษย์ชอบอยู่รวมเป็นกลุ่ม มีการติดต่อสัมพันธ์กันทั้งใน ระหว่างต่างเพศและระหว่างเพศเดียวกันมีการพึ่งพาอาศัยและการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อันจะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างเพศ หรือความจำเป็นที่ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศไว้เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตวิทยา กล่าวคือ การมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศจะช่วยให้บังเกิดความพึงพอใจเพราะชดเชยในสิ่งที่ตนขาดเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านชีวภาพ กล่าวคือความสัมพันธ์ระหว่างเพศจะเป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่การขยายพันธุ์เพื่อรักษาเผ่าพันธุ์ของตนไว้ หรือเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านสังคม กล่าวคือมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ดังนั้นมนุษย์จึงต้องปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดไว้จึงจะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขความสัมพันธ์ระหว่างเพศเป็นเงื่อนไขอย่างหนึ่งที่ถูกกำหนดโดยสังคมดังนั้นสมาชิกของสังคมนั้นจึงจำเป็นต้องยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นเป็นวัยที่ได้รับอิทธิพลจากฮอร์โมนทางเพศมากที่สุดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมไปถึงความรู้สึกหรือความปรารถนาทางเพศจะเกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็วเมื่อมีสิ่งมาช่วยยั่วอารมณ์ทางเพศซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับความรักเลย เช่นการคิดฝันการจินตนาการการได้เห็นรูปภาพหรือการได้ยินเสียงหัวเราะของเพศตรงข้าม ในระยะนี้ความคิดฝันทางเพศจะเกิดขึ้นบ่อยและเกิดอย่างกะทันหันอันเป็นผลทำให้มีแรงขับทางเพศ (sex drive) ที่รุนแรงทำให้เขาต้องระบายนเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดทางเพศในช่วงแรกอาจระบายในรูปของความฝันที่เรียกว่า “ฝันเปียก” คือการหลั่งอสุจิขณะหลับการสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองในเวลาต่อมาแรงผลักดันทางเพศในวัยนี้จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามด้วยความอยากรู้อยากเห็นอยากรทดลอง ส่วนเพศหญิงจะเริ่มสนใจเรื่องเพศและเพศตรงข้ามเช่นเดียวกับเพศชาย โดยการพยายามทำตัวให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้ามหรือหลงรักผู้ชายสักคน

มากกว่าจะเป็นไปในทางด้านการทดลองมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นหญิงโดยทั่วไปจะมีความตื่นตัวทางเพศน้อยกว่าวัยรุ่นชาย และความต้องการที่จะบรรลุความสุขสุดยอดทางเพศก็มีความรุนแรงน้อยกว่า ในขณะที่เพศชายแทบทุกคนเคยสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เพศหญิงจะสำเร็จความใคร่เพียงร้อยละ 30-34 หรือกระทำหลังจากมีคู่วางเพศแล้ว และอาจเนื่องมาจากการรับวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออกเข้ามามีอิทธิพล เสรีในเรื่องเพศมากขึ้นมีการจับมือหรือถูกเนื้อต้องตัวกันระหว่างหนุ่มสาวกระทำได้อย่างเปิดเผยมากขึ้นจึงมีแนวโน้มนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้

แม้ว่าค่านิยมของสังคมที่มีต่อเพศหญิงในประเทศต่าง ๆ จะมีความแตกต่างหลากหลาย แต่แนวคิดที่มองเห็นบทบาทเพศชายเปรียบเสมือนผู้ล่า (predator) นั้นกลับเกิดขึ้นอย่างคล้ายคลึงกัน ในทุกภูมิภาคของโลกด้วยคำอธิบายทางสังคมและเหตุผลต่าง ๆ นานานอกจากนี้ ยังพบว่า เพศหญิงและเพศชาย ยังมีค่านิยมหรือแบบแผนความคิดในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน เพศชายมักรับรู้ประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกของตนในฐานะสิ่งที่พึงพอใจและภาคภูมิใจ ในขณะที่เพศหญิงมักมีความรู้สึกวิตกกังวลอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ค่านิยมตลอดจนแบบแผนความคิดนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงนั่นคือ ความแตกต่างเช่นนี้ได้ลดลงเรื่อย ๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา

สภาพสังคมไทยที่มีลักษณะชายเป็นใหญ่ (Patriarchal Society) ทำให้เสรีภาพเรื่องเพศของชายและหญิงไม่เท่าเทียมกัน ปัญหาพฤติกรรมทางเพศบางอย่างที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดขึ้นจากการที่สังคมมีมาตรฐานการปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกัน (Double standard) ทำให้วัยรุ่นหญิงมีความเสี่ยงต่อสุขภาพทางเพศมากยิ่งขึ้น เช่น การที่ไม่กล้าที่จะเจรจาให้ฝ่ายชายใช้ถุงยางอนามัย การไม่กล้าใช้ยาคุมกำเนิด เพราะจะถูกมองว่ามีความซ้ำซ้อนในเรื่องเพศและสำส่อน ทำให้มีโอกาสตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ นอกจากนี้จากสภาพสังคมวัฒนธรรมที่มองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับผู้ชาย แต่เป็นเรื่องเสียหายสำหรับผู้หญิง หรือผู้ชายเป็นฝ่ายได้ และผู้หญิงเป็นฝ่ายเสีย นั่นทำให้วัยรุ่นชายขาดโอกาสที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมทางเพศของตน ผู้หญิงไทยจะถูกอบรมให้ยอมรับสภาพและขาดโอกาสที่จะรับรู้ถึงสิทธิในร่างกาย จิตใจและความต้องการทางเพศของตน (นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ, 2545) ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ทำให้แนวโน้มของผู้หญิงโดยเฉพาะวัยรุ่นถูกกดขี่และเอาเปรียบทางเพศ โดยไม่รู้ตัว ทศนคติเกี่ยวกับคุณค่าพรหมจรรย์ของหญิง ยังดำรงอยู่ในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังเป็นความคาดหวังของผู้ชาย

จะเห็นได้ว่างานวิจัยหลายเรื่องระบุว่า ชายไทยมองเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเป็นเรื่องธรรมดา แต่เมื่อจะแต่งงานก็ยังคงต้องการผู้หญิงที่บริสุทธิ์ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับชายใดมาก่อน ความไม่สอดคล้องกันของการปฏิบัติเกี่ยวกับสัมพันธ์ทางเพศ และค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศของผู้ชายทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาสัมพันธ์ทางเพศระหว่างวัยรุ่นชายหญิง ได้แก่ การที่ฝ่ายหญิงต้องรับผิดชอบโดยลำพังและถูกประณามจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์และการทำแท้ง ซึ่งเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้น อาจเกิดขึ้นจากความเต็มใจหรือไม่เต็มใจเช่นการถูกบังคับขืนใจให้มีเพศสัมพันธ์โดยเพื่อนชาย เมื่ออยู่กันตามลำพัง การถูกข่มขืนจากคนรักหรือจากกลุ่มเพื่อนชาย หรือจากคนใกล้ชิดที่มีอำนาจเหนือกว่าเช่น ครู พ่อเลี้ยง ลูกอา หรือแม้แต่บุคคลที่เป็นเพื่อนของครอบครัว และบุคคลที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษา เป็นต้น

ทฤษฎีระบบเพศสัมพันธ์ (The Sexual System)

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของแอบรามสัน (Abramson, 1983 อ้างถึงในศรีภัทรา จาริยวงศ์, 2539) ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานที่ว่า การแสดงออกทางเพศ (sexual expression) จะถูกควบคุมโดยกลไกเชิงสมมติที่เรียกว่า โครงสร้างทางสติปัญญา (Cognitive system) โครงสร้างทางสติปัญญานี้เปรียบเสมือนแหล่งที่สะสมอารมณ์ความรู้สึกและประสบการณ์ของบุคคลที่ได้รับมาจากแหล่งต่างๆ เช่น ครอบครัว ประสบการณ์ของตนเอง เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางเพศและหน้าที่ที่ควบคุมพฤติกรรมตอบสนองเกี่ยวกับเรื่องเพศของตนเอง ในปัจจุบันทฤษฎีระบบเพศสัมพันธ์ได้มีข้อเสนอว่า โครงสร้างทางสติปัญญาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมทางเพศทั้งหมดซึ่งมีการพัฒนามาจากปัจจัย 4 ด้านคือ

1. **วุฒิภาวะ (maturity)** คือ ขบวนการเติบโตของร่างกายสติปัญญาบุคลิกภาพจิตใจอารมณ์ เพื่อพัฒนาจากเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่และส่งผลเห็นชัดเจนเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น
2. **บรรทัดฐานทางสังคม (social norm)** เป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมเด็กไม่ได้เรียนรู้จากบิดามารดาอย่างเดียว แต่ได้เรียนรู้จากสังคมได้แก่กลุ่มเพื่อน ซึ่งการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก นอกจากเพื่อนแล้วเด็กยังเรียนรู้ได้จากสื่อมวลชน เช่น ภาพยนตร์ หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น รวมถึงศาสนาวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรชุมชนต่างๆ ด้วย
3. **มาตรฐานของบิดามารดา (parental standard)** อิทธิพลของการเลี้ยงดูค่านิยมของบิดามารดาเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติในเรื่องเพศทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. ประสบการณ์ทางเพศในอดีต (previous sexual experience) คือสิ่งที่ตกค้างอยู่ภายในโครงสร้างการรับรู้ก่อตัวเป็นหลักในการปฏิบัติซึ่งจะกำหนดว่าจะรับรู้และจดจำเป็นหลักในการประพฤติทางเพศ (code of conduct) เช่นเด็กผู้หญิงจะเรียนรู้เรื่องห้ามการมีเพศสัมพันธ์และจะถูกลงโทษถ้าประพฤติฝ่าฝืนระเบียบเป็นต้น

แนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

“พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ อรุษา จันทรวิจ (2544) ให้ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศว่าหมายถึงการกระทำหรือการปฏิบัติของนักเรียนที่กระทำให้เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ด้านคือการดื่มสุราหรือของมีเมทานอล การอ่านหนังสือที่กระตุ้นอารมณ์เพศ การดูวิดีโอทัศน์/ภาพยนตร์/อินเทอร์เน็ตที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การแต่งตัวสัมผัสระหว่างชายหญิงในเชิงชู้สาว และการเที่ยวสถานเริงรมย์

บัวทิพย์ ใจตรงดี และคณะ (2546) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึงการกระทำหรือการปฏิบัติที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ซึ่งการกระทำหรือการปฏิบัติที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงอาจเกิดจากการอยู่ในสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้แก่การอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศในที่รโหฐาน การแสดงความรักกับคูรักหรือเพื่อนต่างเพศการไปเที่ยวในสถานเริงรมย์การไปเที่ยวค้างคืนกับเพื่อนต่างเพศโดยไม่มีผู้ใหญ่ไปด้วย การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือสารเสพติด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

ในการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นนั้นมีแนวคิดหรือทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ในรูปแบบการศึกษาแบบองค์รวม (holistic approach) ซึ่งพิจารณาองค์ประกอบทางด้านชีวจิตสังคม (biopsychosocial perspective) โดยแนวคิดนี้เชื่อว่าบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบทางกายใจและสังคม การทำความเข้าใจในวิถีชีวิตของบุคคลหรือพฤติกรรมจะต้องพิจารณาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์นั้นกับสิ่งแวดล้อมนั้นคือถ้าพิจารณาพฤติกรรมเป็นเสมือนปรากฏการณ์การที่จะเข้าใจพฤติกรรมจะต้องศึกษา “บริบท” ซึ่งก็คือสิ่งแวดล้อมและเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวการศึกษาบริบทของพฤติกรรมจึง

จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องทั้งชีววิทยาและจิตสังคมดังนั้นแนวคิดนี้จึงถูกนำมาประยุกต์ในการศึกษาถึงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นดังมีรายละเอียดของแต่ละปัจจัยดังนี้

ปัจจัยด้านชีววิทยา (biological factor) เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นไปตามพัฒนาการทางธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งพฤติกรรมของวัยรุ่นจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ (สุชา จันท์ธรม, 2524) แบ่งปัจจัยทางชีววิทยาออกเป็นอายุเพศและวุฒิภาวะ อัตราความเจริญเติบโตของวัยรุ่นจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงย่อมเป็นไปตามระยะหรือกระบวนการตามวัย นักจิตวิทยาแบ่งได้แบ่งอายุออกเป็นช่วงๆตามระยะของการเจริญเติบโตในวัยรุ่นแต่ละคนจะมีลักษณะการเจริญเติบโตเป็นแบบฉบับของตน โดยเฉพาะ และที่สำคัญคือเมื่อมีอายุมากขึ้นจะมีแรงขับทางเพศ (sex drive) ซึ่งเป็นส่วนผลักดันให้วัยรุ่นเกิดพฤติกรรมหรือความสัมพันธ์ระหว่างเพศขึ้นเพศเมื่ออยู่ในวัยเด็กจะพบว่า เด็กหญิงและเด็กชายจะแตกต่างกันทางด้านร่างกายเมื่อแรกเกิดเด็กชายจะโตกว่าเด็กหญิงเล็กน้อยในระยะต่อมาเด็กหญิงจะเจริญเติบโตเร็วกว่าเด็กชายเมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วเด็กหญิงจะเจริญทางเพศไปสู่วุฒิภาวะและโตกว่าเด็กชายประมาณ 1-2 ปี และเมื่อเข้าสู่ระยะวัยรุ่นเพศหญิง และเพศชายจะมีลักษณะแตกต่างกันอย่างชัดเจนเรียกพัฒนาการทางเพศระยะนี้ว่าลักษณะทางเพศขั้นที่สอง (secondary sex characteristics) ในระยะนี้วัยรุ่นมักมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว (เพ็งพิศ จักรปิง, 2539) ซึ่งการปรับตัวของวัยรุ่นที่มีปัญหาจะเกี่ยวข้องกับการเริ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่างๆของวัยรุ่น

ปัจจัยด้านจิตสังคม (Psychosocial factor) โดยธรรมชาติของมนุษย์จะมีความต้องการทางจิตสังคมที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ พฤติกรรมของบุคคลนอกจากเกิดการผลักดันของแรงขับทางเพศซึ่งเป็นแรงขับตามธรรมชาติแล้วยังขึ้นกับตัวแปรทางสังคมด้วย โดยบุคคลแต่ละบุคคลจะพบกับวิกฤตการณ์ทางจิตใจอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหากปรับตัวเข้ากับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นได้จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ดีแต่ถ้าไม่สามารถปรับตัวได้อาจทำให้เกิดความล้มเหลวในการดำรงชีวิตในสังคม โดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นช่วงที่ค้นหาความต้องการที่แท้จริงของตนเองเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิตและวัยรุ่นแต่ละคนนั้นมีพฤติกรรมอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆที่เด็กได้เรียนรู้และได้รับตลอดมาตั้งแต่วัยทารกในปัจจุบันสภาพแวดล้อมในสังคมมีอิทธิพลเหนือจิตใจและอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นเนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ทั้งจากสิ่งแวดล้อมการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในสังคมในขณะเดียวกันก็เป็นวัยที่มีความรู้สึกไวต่อสิ่งกระตุ้นดังนั้น

เพื่อเข้าใจถึงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ด้วย โดยเฉพาะอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวของวัยรุ่น (ปวีณา สายสูง, 2541)

ปัจจัยในด้านที่พักอาศัยในด้านสถานที่พักอาศัยนั้น ซัตเธอร์แลนด์ (Suterland , อ้างถึงในสุชา จันทรเฒ, 2529) กล่าวว่าคนเราจะมีพฤติกรรมเช่นใดเป็นเพราะอิทธิพลของสภาพแวดล้อมนั้น โดยที่ถ้าอาศัยอยู่ในสถานที่ที่มีสิ่งยั่วยุใจต่างๆ อาจส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเรียนรู้รูปแบบที่พบไปปฏิบัติได้ โดยเฉพาะเมื่อวัยรุ่นอยู่ห่างจากครอบครัวที่ไม่มีผู้ปกครองดูแลอาจประสบปัญหาการปรับตัว หากไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมต่างๆ การศึกษาของ หทัยรัตน์ กิจบำรุง (2546) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดาเคยมีเพศสัมพันธ์มากถึงร้อยละ 67.50 แหล่งบันเทิงเรีงรมย์เนื่องจากในปัจจุบันสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวมีอิทธิพลเหนือจิตใจและอารมณ์ของวัยรุ่นในแต่ละชุมชนของแต่ละท้องถิ่นจะมีแหล่งบันเทิงเรีงรมย์หรือแหล่งสถานบริการทางเพศต่างๆอยู่มากมายและมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสถานที่เหล่านี้มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของบุคคลถ้าที่พักอาศัยของเยาวชนอยู่ใกล้แหล่งบันเทิงเรีงรมย์เหล่านั้นส่งผลให้วัยรุ่นซึ่งมีความอยากรู้อยากเห็นและอยากรทดลองในสิ่งใหม่ๆตัดสินใจเข้าไปในแหล่งสถานเรีงรมย์และก่อให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง (สุชา จันทรเฒ, 2524)

อย่างเช่นการศึกษาของจันทรเฒ ทองศิริ (2539) พบว่าการสามารถเข้าถึงแหล่งสถานเรีงรมย์ได้ง่าย โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีแหล่งที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งบริการทางเพศและสถานเรีงรมย์มีส่วนกระตุ้นให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ง่าย สื่อที่กระตุ้นอารมณ์เพศ ในปัจจุบันเป็นยุคของข่าวสารและสารสนเทศที่ไร้พรหมแดน สื่อมวลชนมีอิทธิพล และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นแต่ในปัจจุบันสื่อมวลชนบางส่วนนำเสนอข่าวสารสาระบันเทิงที่มีลักษณะสร้างสรรค์น้อยหรือมักเป็นสื่อที่มีลักษณะยั่วยุและกระตุ้นความต้องการทางเพศของวัยรุ่น ซึ่งความสามารถของวัยรุ่นในการเลือกรับรู้หรือกลั่นกรองข้อมูลจากสื่อยังไม่ดีพอ ทำให้วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพสูง เช่น คีมีสุรา การมีเพศสัมพันธ์มีสัดส่วนต่อการดูแลสุขภาพดนตรีโทรทัศน์และฟังเพลงมากกว่า วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับที่โจนาธานและคณะ (Jonatan and others 1993, อ้างถึงในปวีณา สายสูง, 2541) ทำการศึกษาเกี่ยวกับสื่อที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์พบว่า สื่อเหล่านี้มีอิทธิพลที่ทำให้วัยรุ่นอยากลองทำตามและยังพบว่าเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานมากขึ้นและจากการศึกษาของอรอุษา จันทรวิรุจ (2544) พบว่าการดื่มสุราหรือของมึนเมา การอ่านหนังสือที่กระตุ้นอารมณ์เพศ การดูภาพยนตร์ การดูวิดีโอที่กระตุ้นอารมณ์เพศมี

ความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์โดยยอมรับว่าการรับสื่อที่กระตุ้นอารมณ์เพศ มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกทางเพศดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสิ่งพิมพ์และสื่อต่างๆมีส่วนกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกทางเพศซึ่งวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และอยากทำตามสื่ออันอาจนำมาซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ด้านครอบครัวครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่มีอิทธิพลสูงต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นโดยเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดลักษณะนิสัยและพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของเด็กวัยรุ่นพบว่าปัญหาของเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากปัญหาครอบครัวเป็นสำคัญ

กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างค่านิยมลักษณะนิสัยตลอดจนพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมากเพราะวัยรุ่นต้องการการยอมรับจากกลุ่มและจะมีความผูกพันกันมาก การเลือกคบเพื่อนมีอิทธิพลต่อการครองตนของวัยรุ่นหากคบเพื่อนหากวัยรุ่นคนใดเลือกคบเพื่อนที่ไม่ดีย่อมมีแนวโน้มที่จะพบกับความล้มเหลวในการครองตนในสังคมพร้อมกันนั้นอาจถูกชักจูงไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพได้ จากการศึกษาเชิงสำรวจของวารสาร จิโนรส (2538) ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจังหวัดเชียงรายพบว่าเพื่อนมีความสำคัญในการตัดสินใจที่จะประพฤติตนไปทางใดทางหนึ่งส่วนครอบครัวมีอิทธิพลรองลงมา เช่นเดียวกับการศึกษาของสหภาพ พูนเกษร (2544) พบว่ากลุ่มที่มีอิทธิพลในการปรึกษาเรื่องเพศสัมพันธ์เป็นส่วนใหญ่คือกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน กลุ่มคูรักโดยทั่วไปชายหญิงจะเริ่มคบกันตั้งแต่อยู่ในช่วงของวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เริ่มสนใจเพศตรงข้ามต้องการมิตรภาพความรักและความเป็นอิสระจากบิดามารดาทำให้วัยรุ่นเริ่มมองหาเพศตรงข้ามที่ถูกต้องใจเพื่อสนองความสนใจอันจะนำไปสู่ความรักเพศตรงข้ามและการแต่งงานในอนาคตในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น ส่วนหนึ่งนั้นมาจากการได้รับอิทธิพลสังคมตะวันตกมีความอิสระ เสรีมากขึ้นและนัดพบเพื่อนต่างเพศตามลำพังมากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและมีปัญหาต่างๆ ตามมาเช่นการติดเชื้อโรคจากเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา

จากการศึกษาของอุมารณ์ ภัทรวานิชย์ (2538) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก การชักชวนให้คนรักใช้ถุงยางอนามัยทั้งชายและหญิงมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากคิดว่าคูรักของตนไม่มีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จึงขาดการป้องกันขณะมีเพศสัมพันธ์ทำให้เกิดการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์หรือโรคเอดส์ และการตั้งครรภ์ได้ อย่างไรก็ตามการมีคูรักเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปตามพัฒนาการทางเพศและในปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่อายุน้อยที่สุดคืออายุ 9 ปี (วีระ สดสังข์, 2547) จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจศึกษาพฤติกรรมทางเพศที่เปลี่ยนไปของวัยรุ่นเป็นการค้นหาปัจจัยป้องกันพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องของวัยรุ่นเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นต่อไป

อิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ

อิทธิพลของครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ยอมรับทางด้านจิตใจ และปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็ก ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆรวมถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นด้วย

อิทธิพลของเพื่อน เพื่อนจะมีอิทธิพลในเรื่องความเชื่อ ความคิด ตลอดจนจนให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องราวต่างๆรวมทั้งพฤติกรรมทางเพศ

อิทธิพลทางสังคม เช่น วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางสังคมที่ผิด ทำให้เกิดผลเสียและอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สื่อมวลชนมีการเสนอข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในทางเสื่อมเสียเช่น การถูกข่มขืน ที่ลงภาพผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออย่างชัดเจน พร้อมทั้งบอกรายละเอียดต่างๆของการกระทำ

อิทธิพลของวัฒนธรรม ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศและการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม เรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ ค่านิยมทางเพศ การพูดคุยเรื่องเพศอย่างเปิดเผย(เพ็ญศรี พิชัยสนิท, ระวีวรรณ แสงฉาย, 2546)

เพศศึกษากับพฤติกรรมทางเพศ

เพศศึกษา คือ การศึกษาเรื่องเพศ ที่มีความหมายมากกว่าการสอนให้รู้ถึงการแสดงออกทางกายภาพและสรีรวิทยา เพศเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพและเกี่ยวข้องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย การพัฒนาและการปรับตัวทางด้านจิตใจและสังคม และคงไม่มีอะไรที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของเราเท่ากับเพศของเรา เริ่มแต่แรกเกิด อาจกล่าวได้ว่า เพศศึกษาหรือการศึกษาเรื่องเพศ คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศ เข้าใจความแตกต่างของแต่ละเพศ และวิธีการสัมพันธ์อันดีต่อกันและกัน แต่ละคนจะสามารถประพฤติปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมเพศ และเพื่อนต่างเพศด้วยความนับถือเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องในสังคม เพศศึกษาจะครอบคลุมถึงขนบธรรมเนียม ศีลธรรม สรีรวิทยา สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และวิชาอื่นๆ ซึ่งมีส่วนให้แต่ละคนมีความเข้าใจอย่างถูกต้องในเรื่องเพศ ปฏิบัติตนเหมาะสมตามเพศตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศได้

เพศศึกษาในสังคมไทย

เพศศึกษาในสังคมไทยอาจจะยังไม่ได้ผลมากนัก อาจจะเป็นเพราะปัญหาหลายประการ เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศศึกษา ของคนในสังคมยังมีความเห็นไม่ตรงกันว่าเพศศึกษาคืออะไร หลายคนเข้าใจ เพศศึกษาว่าหมายถึง เพศสัมพันธ์และกามารมณ์เท่านั้น คนกลุ่มนี้จึงรู้สึกเป็นห่วงว่า เพศศึกษาจะทำให้พฤติกรรมของเด็กและวัยรุ่นในเรื่องเพศเลวลงไปอีก กลุ่มที่เข้าใจความหมายของเพศศึกษาในขอบเขตที่กว้างกว่าก็มองเห็นความจำเป็นว่าควรสอนเพศศึกษาแต่ก็กังวลต่อไปว่าจะสอนอย่างไร สอนแค่ไหน ฯลฯ เจตคติของผู้ใหญ่ในเรื่องเพศ ยังมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องลับ เป็นเรื่องของผู้ใหญ่เท่านั้น ยังไม่ยอมรับว่าทุกวัย เป็นผู้ที่มิเพศและมีความต้องการที่เกี่ยวกับเพศทั้งสิ้น จึงไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นในเรื่องเพศอย่างเปิดเผยและเป็นอิสระ ขาดความมั่นใจ ความใจเย็น และความทันกับสถานการณ์ของโลกเด็กหนุ่มสาวพยายามหลีกเลี่ยงการสนทนาได้ตอบในเรื่องเพศอย่างเปิดเผยและเป็นอิสระ

เรื่องการสอนเพศศึกษา ยังมีความบกพร่องหลายประการ อาทิ เช่น ใครควรเป็นผู้สอนเพศศึกษา ความไม่มั่นใจว่าการสอนเพศศึกษาเป็นหน้าที่ของใคร พ่อ แม่ ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา หรือสถาบันอื่น บางกลุ่มก็มองว่าเพศศึกษาเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพ่อแม่เท่านั้น เนื้อหาที่สอนในปัจจุบันที่สอดแทรกอยู่ในวิชาต่างๆ ในหลักสูตรของโรงเรียนมุ่งเน้นเฉพาะด้านกายภาพ สรีรวิทยาของเพศ และศีลธรรมจรรยาเท่านั้น ไม่ครอบคลุมการศึกษาในแง่ว่าบุคคลจะใช้เพศประการใดในการสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น เมื่อติดต่อกับเพื่อน บุคคลต่างเพศจะวางตัวอย่างไร หรือมีข้อปฏิบัติอะไรให้ถูกต้องเหมาะสมเป็นที่นิยมชื่นชอบของทุกคน ฯลฯ เป็นต้น จึงเป็นเรื่องควรพิจารณาว่า เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย วัฒนธรรม ชุมชนและศาสนาของคนไทยในปัจจุบันเราควรสอนเพศศึกษาอย่างไร แค่นั้น

เมื่อไหร่จึงจะเริ่มสอนเพศศึกษา

ในความเป็นจริงเพศศึกษามีอยู่ตลอดเวลาและเริ่มตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะเป็นปฏิกิริยาของพ่อแม่ ทั้งสีหน้า ท่าที กิริยา วาจา ฐานที่เป็นชายและหญิงที่มีต่อตนเองต่อกันและกัน และต่อลูก การแสดงออกของความรักที่มีต่อกันและกันมีผลต่อความเข้าใจและเจตคติทางเพศของเด็ก ประสบการณ์เรื่องเพศในวัยเหล่านี้เป็นรากฐานของความเข้าใจ เจตคติ และพฤติกรรมด้านเพศของคนนั้น ไปตลอดชีวิต พ่อแม่เลือกไม่ได้ว่าจะสอนเพศศึกษาแก่ลูกหรือไม่ แต่จะเลือกได้เพียงว่าจะให้

เพศศึกษาเขาด้วยวิธีที่ให้ผลทางดีหรือเลว แม้อิทธิพลที่สำคัญที่สุดของเพศศึกษาจะเป็นครอบครัวก็จริง แต่โรงเรียน ศาสนาและสถาบันอื่นในสังคมก็ต้องมีหน้าที่เฉพาะและร่วมกันช่วยเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ทุกคนในสังคม ให้มีเพศศึกษาที่ครอบคลุม กว้างขวาง เหมาะสมและสมดุลในทุกทางการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ทั้ง ในส่วนของความตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ความรับผิดชอบในตนเอง (Self-responsibility) รวมถึงการเรียนรู้การชะลอความพึงพอใจ (delayed gratification) ทั้งนี้หากวัยรุ่นได้มีความรู้ความเข้าใจถึงอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง จะช่วยให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้มากขึ้น ความรู้ความเข้าใจดังกล่าว ควรรวมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- พัฒนาการทางเพศ (human sexuality development)
- สุขอนามัยทางเพศ (sexual health)
- พฤติกรรมทางเพศ (sexual behaviors)
- สัมพันธภาพ (relation)
- ทักษะที่จำเป็นของบุคคล (personal skill)
- สังคมและวัฒนธรรม (Social and culture)
- บทบาททางเพศ (Gender role)

การให้เพศศึกษาแก่วัยรุ่นยังมีข้อถกเถียงกันมากเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาในสังคมไทย การไม่เข้าใจในธรรมชาติและ พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น อาจทำให้ผู้ใหญ่เกิดความกังวลและลังเลที่จะให้ความรู้อย่างถูกต้องและเพียงพอแก่วัยรุ่น ประกอบกับวัยรุ่นในปัจจุบันมีโอกาสดูรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ และทางระบบสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อประสบกับสิ่งยั่วยุต่าง ๆ จากสื่อโฆษณา การเลียนแบบกันระหว่างวัยรุ่น ทำให้พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นยังคงอยู่ในภาวะเสี่ยงมากยิ่งขึ้น และมีแนวโน้มจะเกิดปัญหาไม่แตกต่างจากสังคมตะวันตกที่ล้มเหลวเรื่องการดูแลสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นมาแล้ว เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์การดูแลสุขภาพวัยรุ่นไทย ปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นอาจมีความรุนแรงเป็นทวีคูณ เนื่องจากความพร้อมของระบบบริการสุขภาพของวัยรุ่นยังไม่มีพัฒนาการอย่างเป็นรูปธรรมและเฉพาะเจาะจง ตลอดจนบริการที่มีอยู่ยังไม่สอดคล้องและตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของวัยรุ่นอย่างแท้จริง

เพศศึกษาในครอบครัว

สิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ เป็นที่ยอมรับกันว่าครอบครัวมีความสำคัญที่สุดในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ของบุคคลตั้งแต่เกิด วิธีชีวิตของบุคคล ค่านิยม เจตคติ จริยธรรม ความสามารถ การริเริ่มสร้างสรรค์ และวิธีการแก้ปัญหา ฯลฯ ล้วนมีอิทธิพลมาจากพื้นฐานครอบครัวของบุคคลนั้นทั้งสิ้น พ่อแม่และผู้ใหญ่ควรเข้าใจและเลี้ยงดูเด็กให้พึงพอใจในตนเอง รักตัวเอง รักและนับถือผู้อื่นและมีเจตคติที่เหมาะสมในเรื่องเพศ ความรู้เกี่ยวกับเพศและการรู้จักธรรมชาติของชายหญิงและพัฒนาการทางเพศเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ใหญ่ต้องทำความเข้าใจ

เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น

วัยรุ่น โดยเฉลี่ยจะเริ่มประมาณอายุ 13 ปี แต่ปัจจุบันเด็กจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าแต่ก่อน เราอาจสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงได้ตั้งแต่เด็กอายุ 10 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กหญิงที่โดยปกติจะเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชายประมาณ 2 ปี วัยนี้ควรได้รับเพศศึกษาในขอบเขตที่กว้างขวางและลึกซึ้งกว่าวัยเด็ก ควรเน้นเรื่องการวางตัวและการสร้างความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม การสร้างเจตคติทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสม ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความนึกคิดเจตคติของคนกับการแสดงออกทางเพศ สมอง ขนบประเพณี ศีลธรรมเกี่ยวข้องกับการกระทำอย่างไร เรียนรู้ถึงสัญชาตญาณของเพศตามธรรมชาติ การอดกลั้นและการผ่อนคลายแรงขับทางเพศ รวมทั้งพฤติกรรมบางอย่างเช่น การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การฝันเปียก ฯลฯ

2.4 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

จากรายงาน ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของประเทศไทย ปี 2546 พบว่าในกลุ่มนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับประเทศใน 20 จังหวัด จำแนกเป็นนักเรียนชายอย่างน้อย 350 คนและนักเรียนหญิงอย่างน้อย 350 คนพบว่า นักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับนักเรียนหญิง นักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 15 นักเรียนหญิงเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 5.7 นักเรียนชายมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่น ที่นอกเหนือจากแฟนในรอบปีที่ผ่านมาอยู่ในระดับคงที่ (ร้อยละ 4) และพบพฤติกรรมเช่นนี้ในนักเรียนหญิงด้วยเช่นกัน แต่มีจำนวนน้อยเนื่องจากวัยรุ่นสมัยนี้ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดลอม เช่น แหล่งสถานบันเทิงเรีงรมย์ต่างๆ สื่อลามก เทคโนโลยี ที่ทันสมัย และพบว่านักเรียนชายมีคู่นอนมากกว่า 1 คน ในรอบปีที่ผ่านมาร้อยละ 6.6 ส่วนนักเรียนหญิงมีคู่นอนมากกว่า 1 คนในรอบปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.4 (ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ 2546)

นอกจากนี้ จากข้อมูลสภาวะการณ่เด็กและเยาวชน 2547-2548 ได้สำรวจข้อมูลสภาวะการณ่เด็กและเยาวชน ครอบคลุมสภาวะหลัก 3 ด้านคือด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านภาวะทางสังคมพบว่า เด็กประถมศึการ์ตุนโป้ vcdโป้ เว็บโป้เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำร้อยละ 17.31 12.62 และ 8.38 ตามลำดับ เด็กมัธยมถึงอุดมศึการ์ตุนโป้ vcdโป้ เว็บโป้เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำร้อยละ 30.25 39.27 และ 27.23 ตามลำดับ ยังพบว่า เด็กมัธยมถึงอุดมศึการ์ที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วมี ร้อยละ 16.08 จำนวนเด็กวัยรุ่นน่อายุต่ำกว่า 19 ปี ที่มาทำคลอดมีจำนวน 52,008 คน คิดเป็น 391.16 ต่อประชากรแสนคน หรือวันละ 142.49 คนหรือชั่วโมงละ 5.94 คน และมีทารกถูกทอดทิ้งคิดเป็นจำนวน 2.61 ต่อประชากรแสนคน

ผลการศึการ์วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นน่ในรอบ 10 ปี (2532-2542) พบว่าวัยรุ่นชายถึงร้อยละ 67 ยอมรับว่ามีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ในขณะที่วัยรุ่นหญิงไม่ถึงร้อยละ 10 ยอมรับว่ามีเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่นชายที่ศึการ์อยู่ในระดับอุดมศึการ์ในต่างจังหวัดมากกว่าในกรุงเทพเกือบเท่าตัว ในขณะที่วัยรุ่นที่ศึการ์อยู่ในระดับอาชีวศึการ์เคยมีเพศสัมพันธ์สูงถึงเกือบร้อยละ 70 วัยรุ่นชายในเขตกรุงเทพฯ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ในช่วงอายุที่น้อยกว่าวัยรุ่นน่ในต่างจังหวัด (ลินดา เกณฑ์มา, 2546)

จากการเปรียบเทียบสัดส่วนของการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนของ สมศักดิ์ วงศาวัส และคณะ (2548) ที่ทำการศึกษาในเรื่องของแนวโน้มพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นน่ในสถานศึการ์ เขตกรุงเทพมหานคร ปี 2545-2547 พบว่า นักเรียนร้อยละ 26.3 มีประสบการณ์ทางเพศมาแล้วในระดับมัธยมศึการ์จะมีสัดส่วนของการมีเพศสัมพันธ์น้อยกว่าวัยรุ่นน่ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับอาชีวศึการ์ และในวัยรุ่นชายจะมีสัดส่วนของการมีเพศสัมพันธ์สูงกว่าวัยรุ่นหญิง เพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคู้รัก /แฟน รองลงมาคือ บุคคลที่รู้จักกันผิวเผิน และในกลุ่มนักเรียนหญิงมีแนวโน้มมีเพศสัมพันธ์กับชายที่รู้จักกันผิวเผินสูงขึ้น

จากการศึการ์ของสุชาดา รัชชกุล (2547) ทำการศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของวัยรุ่นน่ในวันวาเลนไทน์ในวัยรุ่นน่ที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2547 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,534 คน พบว่าวัยรุ่นน่มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางเพศสรุปได้ดังนี้ วัยรุ่นทั้งหญิงชายส่วนใหญ่มีความเห็นต่อพฤติกรรม การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นน่ ปัจจุบันที่พบมากใน 5 อันดับแรก คือชอบเปลี่ยนคู้บ่อยๆ ร้อยละ 45.5 การอยู่กินร่วมกันอย่างเปิดเผยร้อยละ 40.2 การมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ร้อยละ 39 การเปลี่ยนเป็นรักร่วมเพศมากขึ้นร้อยละ 35.4 และการเที่ยวหญิงบริการร้อยละ 28.9 โดยระบุว่า

สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กัน คือ อยากมีประสบการณ์ร้อยละ 51.6 เกิดจากความรักรักรใคร ร้อยละ 51.4 ความใกล้ชิด ร้อยละ 38.5 ความเหงา ร้อยละ 27.9 และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ร้อยละ 24.9 ตามลำดับ ส่วนสถานที่ใช้ในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น 5 อันดับแรกคือหอพัก ร้อยละ 38.4 ที่บ้านของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ร้อยละ 26.3 บ้านพักเพื่อน ร้อยละ 24.8 โรงแรม ร้อยละ 19.4 และสถานเริงรมย์ ร้อยละ 14.1 เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาเรื่องเพศ บุคคลที่ระบุว่าตนเองเลือกปรึกษามากที่สุดคือเพื่อน ร้อยละ 69.4 รองลงมาคือปรึกษาพี่น้อง ร้อยละ 16 ปรึกษาแม่ ร้อยละ 7.5 ในขณะที่ปรึกษาพ่อ และครูอาจารย์เท่ากัน คือร้อยละ 2.9 ซึ่งแสดงว่าบทบาทของพ่อแม่และครูอาจารย์ในปัจจุบันลดน้อยลง

แหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่นวัยเรียน โดยเก็บข้อมูลจากเด็กนักเรียนระดับชั้น มัธยม 1-6 จำนวนเกือบห้าพันคนทั่วกรุงเทพฯ พบว่าเรื่อง อวัยวะเพศ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แหล่งข้อมูล คือตำราเรียนและครูสอน แต่ถ้าเป็นเรื่องความผิดปกติทางเพศ เด็กๆ รู้จากหนังสือพิมพ์ทีวีและเห็นจากเพื่อนๆทำทางร่วมเพศ อย่างนี้กว่าเด็กจะไม่รู้เขาดูจากหนังโป๊และวิดีโอเอ็กซ์ ส่วนการสำรวจความใคร่ด้วยตัวเอง เด็กรู้จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ข้อมูลที่น่าสนใจก็คือ ทั้งห้าพันคน เรียนรู้เรื่องเพศจากพ่อแม่ไม่น้อยมาก โดยเฉพาะแต่ละหัวข้อ เด็กรู้จากพ่อแม่ไม่ถึงสิบคน จนบางคนกล่าวว่า เพศศึกษาเป็นเรื่องที่พ่อแม่ไม่สั่งสอน (ล้ำค่า โพรธีกระจำ 2534)

การศึกษาของจรรยา เศรษฐบุตร (2536) พบว่า อิทธิพลของเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีไม่มากนัก แต่ก็มีอิทธิพลมากกว่าด้านอื่น ซึ่งจริงกับงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (เช่น งานวิจัยของ Teevan, Jr.1972, Mirande, 1968 De Lamater.1981) และงานชิ้นนี้ยังพบว่า การที่วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับเพื่อนสูง ส่งผลให้มีค่านิยมทางเพศเป็นแบบประเพณีนิยม หรือพอที่จะกล่าวได้ว่าอิทธิพลกลุ่มเพื่อนนั้นส่งผลทั้งในแง่บวก และแง่ลบเสมอ

Fuhrmann (1990) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อวัยรุ่น พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าอิทธิพลของครอบครัว เด็กวัยรุ่นจะเลือกเข้าหาเพื่อนของตนมากกว่าพ่อแม่ มีการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่าเพื่อนสนิทของคนเรามักจะเป็นเพื่อนในช่วงวัยรุ่น ที่ได้ศึกษาลักษณะนิสัยของเด็กวัยรุ่น พบว่า มักทำตามกลุ่มเพื่อน โดยที่อ้างว่า “ใครๆ ก็ทำกันทั้งนั้น” วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับ ความคาดหวังจากกลุ่มเพื่อนร่วมวัยเป็นสิ่งที่ยึดมั่นเด็กวัยรุ่นมักจะทำอะไรตามกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา หรือการเปลี่ยนคู่นอน เป็นต้น

การอยู่อาศัยแบบคู่ของวัยรุ่น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม อิทธิพลของเพื่อน สิ่งพิมพ์และสื่อที่มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ ทำให้เกิดค่านิยมของการทดลองอยู่ก่อนแต่งของวัยรุ่น (จันทร์แรม ทรงศิริ, 39) และอีกสาเหตุที่วัยรุ่นจับคู่อยู่กินกันอย่างเปิดเผยเชิงสามีภรรยา ในส่วนของวัยรุ่นชายมองว่า ประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่ต้องเที่ยวผู้หญิงให้เสียเงิน ขณะที่วัยรุ่นหญิงยินยอมเพราะความรัก แต่ไม่หวังแต่งงาน มองปัญหาทำแท้ง ไม่ใช่เรื่องผิด (โสพิณ หมูแก้ว, 2545)

ลักษณะเพื่อนกับลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่น (แสงอรุณ ธรรมเจริญ และลินดา สุวรรณดี, 2547; ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524) กล่าวว่า การแสดงเหตุผลในทางจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น ทำได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กวัยรุ่นจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่าง และคล้อยตามเพื่อนไปได้โดยง่าย มักเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกับตน ลักษณะของเพื่อนในวัยเดียวกันจึงมีอิทธิพลให้เกิดการชักจูง และการลอกเลียนแบบให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

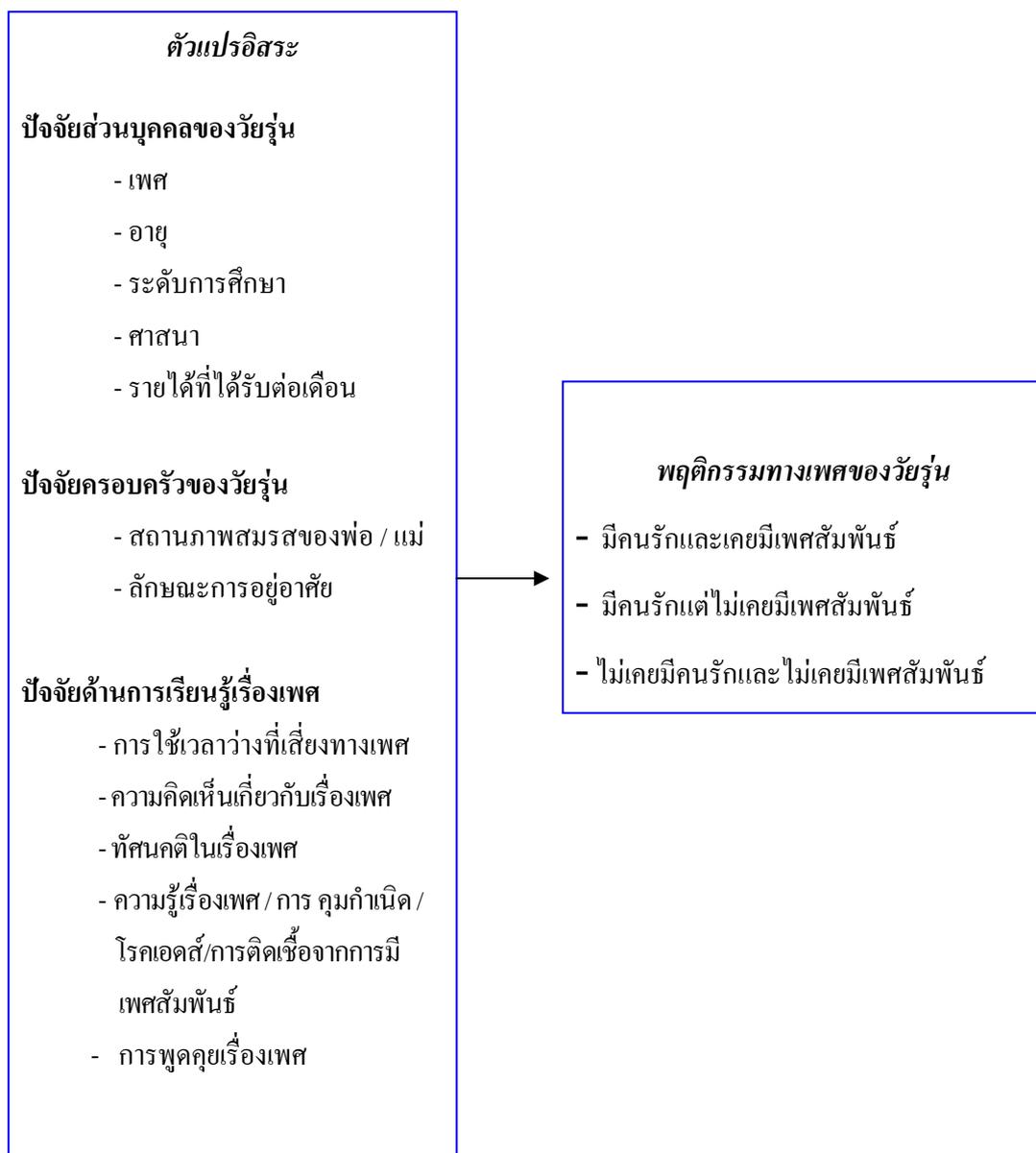
การสอนเพศศึกษาที่ถูกต้องนั้น ครูคนแรกและสำคัญที่สุด ควรจะเป็น พ่อแม่ ดังนั้น พ่อแม่จึงควรจะต้องศึกษาหาความรู้ทางด้านเพศ ศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนที่จะสอนลูกให้เหมาะสมในแต่ละวัย ที่สำคัญที่สุดก็คือ จะต้องสอนให้ลูกเรียนรู้ที่จะ “รัก” สอนให้รู้ว่าความรักความผูกพันคืออะไร ความรักระหว่างเพศเป็นอย่างไร และเกิดขึ้นเพราะอะไร พ่อแม่จะต้องทำตัวเป็น “แบบอย่าง” ที่ดีให้ลูกลอกเลียนในแต่ละวันพ่อแม่จะต้องแสดงความรักความผูกพันให้ลูกเห็นเป็นแบบอย่าง พ่อต้องแสดงแบบอย่างที่ดีของ “ผู้ชาย” ต่อแม่ซึ่งจะต้อง แสดงแบบอย่าง “ผู้หญิง” ที่ดีเช่นกัน เพราะลูกทุกคนเลียนแบบพ่อแม่เป็นคนแรก ถ้ามีแบบอย่างที่ดีแบบนี้จะให้ลูกยึดถือแล้วต่อไปมีสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ไม่ดีมากกระทบลูกจะได้ไม่เบี่ยงเบนตามไป การสอนเพศศึกษาแก่ลูกไม่ใช่การสอนการมีเพศสัมพันธ์อย่างที่คนทั่ว ๆ ไปยังคงเข้าใจผิดกันอยู่ แต่เป็นการสอนลักษณะความแตกต่างใน การดำเนินชีวิตของเพศทั้งสอง รวมทั้งลักษณะที่เหมือนกันและไปด้วยกันได้ การดูแลรักษาสุขอนามัยของอวัยวะเพศอย่างถูกต้องตั้งแต่วัยเด็กจะช่วยให้ลูกๆ เจริญเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่มีความมั่นใจ (พันธศักดิ์ สุกระฤกษ์, 2549)

2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเรียนรู้เรื่องเพศ กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านประกอบกัน ผู้วิจัยได้นำตัวแปรทำนายที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น มาจัดกลุ่ม เป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มแรก ปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา

รายรับในแต่ละเดือน **กลุ่มที่สอง** ด้านปัจจัยทางครอบครัว ของวัยรุ่น ได้แก่ สถานภาพสมรสของพ่อแม่ ลักษณะการอยู่อาศัย ของวัยรุ่น **กลุ่มที่สาม** ในด้านของการเรียนรู้เรื่องเพศนั้น คือ การใช้เวลาว่างที่มีความเสี่ยงทางเพศค่านิยมในเรื่องเพศ ทศนคติในเรื่องเพศ และความรู้เรื่องเพศ คุมกำเนิด การติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น **กลุ่มที่สี่** การพูดคุยเรื่องเพศ การรับรู้ข่าวสารเรื่องเพศที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

แผนภาพ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ใช้ข้อมูลจาก ข้อมูลทุติยภูมิ ของโครงการป้องกันการติดเชื้อเอช ไอ วี ในวัยรุ่นโดยการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้บริการปรึกษาในชุมชน ซึ่งดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมสุขภาพจิต กับศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐด้านสาธารณสุข และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปี พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการให้บริการเสริมสร้างทักษะชีวิตที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการศึกษาใช้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำการศึกษากับกลุ่มประชากรวัยรุ่นหญิงชายที่มีอายุระหว่าง 12-24 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-2 ระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1-2 และวัยรุ่นโสดหญิงชายอายุระหว่าง 17-24 ปี ที่ทำงานอยู่ในโรงงานหรือสถานประกอบการต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 611 ราย พื้นที่ศึกษาได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน จำนวน 17 แห่ง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือศึกษาในจังหวัดลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ภาคใต้ศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช โรงงานหรือสถานประกอบการ จำนวน 20 แห่ง ซึ่งอยู่ในจังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรวัยรุ่นหญิงชายที่มีอายุระหว่าง 12-24 ปี เป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-2 ระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 1-2 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน / วิทยาลัย / มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน จำนวน 17 แห่ง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือศึกษาในจังหวัดลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ภาคใต้ศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 411 คน จำแนกเป็นเพศชาย 206 คน เป็นเพศหญิง 205 คน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลทุติยภูมิของ โครงการป้องกันการติดเชื้อเอช ไอ วี ในวัยรุ่นโดยการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้บริการปรึกษาในชุมชน มาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.5 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นและอธิบายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตัวแปรเดียว (Uni-variate Analysis) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ เพื่อบรรยายคุณลักษณะทั่วไป และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในด้านต่างๆ กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

- ปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่น ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา รายได้ต่อเดือน การใช้เวลาว่างที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น
- ปัจจัยด้านครอบครัวของวัยรุ่น ได้แก่ สถานภาพสมรสของพ่อแม่ ลักษณะการอยู่อาศัยของวัยรุ่น
- ปัจจัยด้านการเรียนรู้เรื่องเพศ ได้แก่ ค่านิยมในเรื่องเพศ ทศนคติในเรื่องเพศ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น

2. การวิเคราะห์ตัวแปรคู่ (Bi-variate Analysis) โดยการเสนอตารางไขว้ (Cross tabulation) เพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ระดับการศึกษา และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในด้านของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การใช้เวลาว่างที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ในด้านของปัจจัยทางครอบครัวอันได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดา มารดา รวมทั้งลักษณะการอยู่อาศัยของวัยรุ่น รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น ที่ประกอบไปด้วยทัศนคติในเรื่องเพศของวัยรุ่น ค่านิยมในเรื่องเพศและความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ และการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นของวัยรุ่น

3.4 ตัวแปรและการวัดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา จากแบบสอบถามของโครงการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ในวัยรุ่นโดยการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้บริการปรึกษาในชุมชน ซึ่งได้จำแนกตัวแปร และมีการวัดค่าดังนี้

ตาราง 3.1 ตัวแปร และระดับการวัด

ชื่อตัวแปร	ความหมาย	ระดับการวัด
ตัวแปรอิสระ		
ปัจจัยส่วนบุคคล		
เพศ	หมายถึง เพศชาย เพศหญิง	ตัวแปรกลุ่ม 1 = ชาย 2 = หญิง
อายุ	หมายถึง อายุวัยรุ่นชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 12-24 ปี (อายุเต็มปี)	ตัวแปรกลุ่ม 1 = อายุ 12-14 ปี 2 = อายุ 15-16 ปี 3 = อายุ 17-19 ปี 4 = อายุ 20 -24 ปี
ระดับการศึกษา	หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของวัยรุ่นแบ่งเป็น 3 กลุ่ม	ตัวแปรกลุ่ม 1 = มัธยมศึกษาตอนต้น 2 = ปวช. / พานิชย์ ปี 1-2 3 = ปวส./อุดมศึกษา ปี 1-2
ศาสนา	หมายถึง ศาสนาที่วัยรุ่นนับถือ	ตัวแปรกลุ่ม 1 = ศาสนาพุทธ 2 = ศาสนาคริสต์ 3 = ศาสนาอิสลาม
รายได้ต่อเดือน	หมายถึง รายได้ต่อเดือนที่วัยรุ่นได้รับโดยเฉลี่ยต่อเดือน	ตัวแปรกลุ่ม 1 = 200- 500 บาท 2 = 501-1,000 บาท 3 = 1,001-1,500 บาท 4 = 1,501-2,000บาท 5 = 2,001-3,000บาท 6 = 3,001-5,000 บาท 7 = 5,001-20,000 บาท
ปัจจัยด้านครอบครัว		
สถานภาพสมรสของพ่อแม่	หมายถึง สถานภาพอยู่ร่วมกันในครอบครัวเดียวกันของพ่อแม่วัยรุ่น	ตัวแปรกลุ่ม 1 = อยู่ด้วยกัน 2 = หม้าย / หย่า / แยกกันอยู่ 3 = บิดา / มารดาเสียชีวิต

ตาราง 3.1 ตัวแปร และระดับการวัด (ต่อ)

ชื่อตัวแปร	ความหมาย	ระดับการวัด
ลักษณะการอยู่อาศัย	หมายถึง การอยู่อาศัยของวัยรุ่นในปัจจุบัน	ตัวแปรกลุ่ม 1 = อาศัยอยู่กับ พ่อและแม่ 2 = อาศัยกับอยู่พ่อ 3 = อาศัยอยู่กับแม่ 4 = อาศัยอยู่กับญาติ 5 = อาศัยอยู่กับแฟน 6 = เข้าห้องอยู่คนเดียว/กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ 7 = อยู่หอพักของ โรงเรียน
ปัจจัยด้านการเรียนรู้เรื่องเพศ การใช้เวลาว่าง*	หมายถึง วัยรุ่นเคยใช้เวลาว่างที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น - ลอง/คิมของมินเนมา เช่น เหล้า/เบียร์ - แข่ง/ร่วมแก๊งค์รถซิ่ง - ลอง/เสพกัญชา / ยาเสพติด - อ่านหนังสือ / ดูหนังหรือวีดีโอโป๊ - พุดคุยเรื่องเพศตรงข้าม/หรือประสบการณ์ทางเพศ - อยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ / แฟน	ตัวแปรกลุ่ม 0 = ไม่เคย 1 = เคย
ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ	หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นในปัจจุบัน ในประเด็นต่อไปนี้ - เด็ชวนี้คนรักกัน ได้เสียนก่อนแต่งก็ไม่เห็นเป็นไร - ผู้หญิงที่ยอมเสียวให้กับผู้ชายก่อนแต่ง ต่อไปก็จะถูกทิ้ง - หญิงโสดควรรู้เรื่องเพศ - ผู้หญิงสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง - ปัจจุบันหญิงมีอิสระเสรีที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งได้ถ้าต้องการ - การมีคู่นอนประจำ(กิ๊ก) ในเวลาเดียวหลายๆ คน - ไม่เห็นเป็นอะไร เท่าดี - หญิงกับหญิงมีเพศสัมพันธ์กัน ไม่เสียหายอะไร - ชายกับชายมีเพศสัมพันธ์กัน ไม่เสียหายอะไร - การร่วมเพศหมู่ น่าสนุก (เป็นจินตนาการที่เร้าใจ) - พ่อ แม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก	ตัวแปรกลุ่ม 1 = ไม่เห็นด้วย 2 = เห็นด้วย 3 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตาราง 3.1 ตัวแปร และระดับการวัด (ต่อ)

ชื่อตัวแปร	ความหมาย	ระดับการวัด
ทัศนคติในเรื่องเพศ	หมายถึง ความเห็นของวัยรุ่นในเรื่องต่อไปนี้ ความเห็นในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่างๆ - การแต่งตัวผิดระเบียบ/ หนีเรียน/หนีเที่ยว - คบเพื่อนไม่ดี - เดินตามศูนย์การค้า - เที่ยวกลางคืน - ลอง/สูบบุหรี่ / ดื่มของมึนเมา - ลอง/สูบกัญชา/ยาเสพติด - ชอบดูหนังโป๊ / วีซีดีโป๊ - สนใจเรื่องเพศ	ตัวแปรกลุ่ม 0 = ไม่เสี่ยง 1 = เสี่ยง
ความรู้เกี่ยวกับเรื่องคุมกำเนิด	หมายถึง วัยรุ่นรู้จักวิธีคุมกำเนิดอะไรบ้าง - ยาเม็ดคุมกำเนิด - ถุงยางอนามัย - หลั่งนอกช่องคลอด - ยาเม็ดคุมกำเนิดแบบฉุกเฉิน / ยาฆ่าเชื้อ	ตัวแปรกลุ่ม 0 = ไม่เคยได้ยิน 1 = เคยได้ยิน
ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์	หมายถึง วัยรุ่นคิดว่าคนเรามีโอกาสเสี่ยงที่จะติดเชื้อเอดส์มากน้อยแค่ไหน - มีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่แต่งงานกัน - มีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตน - การจูบกับผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ - การร่วมเพศโดยไม่สวมถุงยางอนามัย - การใช้ห้องน้ำร่วมกับผู้ติดเชื้อเอดส์ - การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น	ตัวแปรกลุ่ม 1 = ไม่มีโอกาส 2 = มีโอกาส 3 = มีโอกาสมาก
ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื่อจากการมีเพศสัมพันธ์	หมายถึง วัยรุ่นคิดว่าสาเหตุเหล่านี้สามารถทำให้ติดโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ใช่หรือไม่ - ผู้ที่ติดโรคจากการร่วมเพศสามารถรู้ได้ว่าตนติดมาจากผู้ใด - ผู้ที่มีเชื้อเอดส์สามารถสังเกตได้ไม่ยาก - หลังจากติดเชื้อเอดส์แล้วผู้ติดเชื้อยังคงสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี - ผู้หญิงสามารถหลีกเลี่ยงการติดเชื้อเอดส์ได้ด้วยการล้างอวัยวะเพศทันทีหลังจากการร่วมเพศ - ถ้ามีการร่วมเพศก็มีการติดเชื้อเอดส์ได้	ตัวแปรกลุ่ม 1 = ใช่ 2 = ไม่ใช่ 3 = ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ

ตาราง 3.1 ตัวแปร และระดับการวัด (ต่อ)

ชื่อตัวแปร	ความหมาย	ระดับการวัด
การพูดคุยเรื่องเพศ	หมายถึง เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาต่างๆเหล่านี้วัยรุ่นจะขอคำปรึกษาจากใคร <ul style="list-style-type: none"> - สนใจใครคนหนึ่ง(แบบคนรัก) - อยากรู้เรื่องเพศ - กลัวคนรักทิ้ง - ได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก - กลัวว่าจะท้อง/คนรักจะท้อง - กลัวคิดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ 	ตัวแปรกลุ่ม 1= ไม่ปรึกษาใคร 2 = พ่อ /แม่ 3 = พี่ชาย/พี่สาว 4= เพื่อนชาย / หญิง 5= คนรัก 6= บุคคลอื่น
การพูดคุยเรื่องเพศ	หมายถึง วัยรุ่นเคยขอคำปรึกษา หรือหาความรู้ในเรื่องเพศ/ คุมกำเนิด / โรคติดต่อจากเพศสัมพันธ์กับบุคคลเหล่านี้หรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - พ่อ - แม่ - เพื่อนผู้ชาย - เพื่อนผู้หญิง - สื่อต่างๆ เช่น รายการวิทยุ / โทรทัศน์ - Internet 	ตัวแปรกลุ่ม 0= ไม่เคย 1= เคย
ตัวแปรตาม พฤติกรรมทางเพศ ของวัยรุ่น	หมายถึง การแสดงออกถึงพฤติกรรม และประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น	ตัวแปรกลุ่ม 1= มีคนรักและเคยมีเพศสัมพันธ์ 2= มีคนรักแต่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ 3= ไม่เคยมีคนรักและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์

3.5 ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่เพียงเท่านั้น ไม่ได้ทำการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา หรือวัยรุ่นในกลุ่มที่ทำงานแล้ว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย” ในครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

4.1 แสดงลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของวัยรุ่น โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ

4.2 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ระดับการศึกษา และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย ในด้านต่างๆ ปัจจัยด้านครอบครัวอันได้แก่ จำนวนพี่น้อง สถานภาพสมรสของบิดา มารดา รวมทั้งลักษณะการอยู่อาศัยของวัยรุ่น รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น ที่ประกอบไปด้วยทัศนคติในเรื่องเพศของวัยรุ่น ค่านิยมในเรื่องเพศและความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงชาย โดยการเสนอตารางไขว้ (Cross tabulation)

รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วน มีดังต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่น

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของวัยรุ่น

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย และเพศหญิงในจำนวนเท่าๆ กันคือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 50.1 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 49.9 กลุ่มอายุของวัยรุ่นที่ตกเป็นตัวอย่าง มากที่สุดอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 12-14 ปี คือร้อยละ 44.0 รองมา คือกลุ่มอายุระหว่าง 20-24 ปี ร้อยละ 33.1 และ กลุ่มอายุที่มีน้อยที่สุด คือกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี คือร้อยละ 22.9 ซึ่งส่วนใหญ่แล้วกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 45.0 รองมา กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ปีที่ 1-2 และศึกษาอยู่ระดับ ปวช.ปี 1-2 คิดเป็น ร้อยละ 35.0 และร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

วัยรุ่นที่ตกเป็นตัวอย่างเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.9 มีวัยรุ่นที่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 4.4 วัยรุ่นที่นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.7 วัยรุ่นที่ตกเป็นตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 2,001-3,000 บาท และ 1,001-1,500 บาท ต่อเดือน

ตาราง 4.1. จำนวนและร้อยละลักษณะทั่วไปของวัยรุ่น

ลักษณะทั่วไปของวัยรุ่น	จำนวน (N=411)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	206	50.1
หญิง	205	49.9
อายุ		
12-14 ปี	181	44.0
16-19ปี	94	22.9
20-24 ปี	136	33.1
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	185	45.0
ปวช./พาณิชย์ ปี 1-2	82	20.0
ปวส./อุดมศึกษา ปี 1-2	144	35.0
ศาสนา		
พุทธ	386	93.9
คริสต์	7	1.7
อิสลาม	17	4.4
รายได้ต่อเดือน		
200- 500 บาท	19	4.6
501-1,000 บาท	51	12.4
1,001-1,500 บาท	90	21.9
1,501-2,000 บาท	70	17.0
2,001-3,000 บาท	91	22.1
3,001-5,000 บาท	78	19.1
5,001-20,000 บาท	12	2.9

4.2 ปัจจัยด้านครอบครัวของวัยรุ่น

4.2.1 รูปแบบการอยู่อาศัยของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นว่าการอยู่อาศัยของวัยรุ่นนั้นเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวของวัยรุ่น ซึ่งระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเริ่มต้นของการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ของวัยรุ่น สถานภาพสมรสของพ่อแม่ของวัยรุ่น พบว่า พ่อแม่ของวัยรุ่นทั้งชาย และหญิงยังอยู่ด้วยกัน ถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะวัยรุ่นได้อยู่ในครอบครัวที่พ่อและแม่อยู่พร้อมหน้ากัน ทำให้วัยรุ่นไม่รู้สึกรู้ว่ามีปัญหาที่เกิดมาจากการแยกทางกันของพ่อแม่ (ร้อยละ 82.5 และ ร้อยละ 81.0) แต่ก็ยังพบว่า พ่อแม่ของวัยรุ่นชายนั้นมีการหย่าร้าง แยกทางกันอยู่มากกว่าวัยรุ่นหญิง (ร้อยละ 15.1 และ ร้อยละ 11.2) ในทางกลับกัน วัยรุ่นหญิงกลับอยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือ แม่ และทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตมากกว่าวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 7.8 และ ร้อยละ 2.4)

การอยู่อาศัยของประชากรกลุ่มเป้าหมายนั้น พบว่า วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ สูงที่สุด (ร้อยละ 61.0) ขณะที่วัยรุ่นชายนั้นไปอาศัยอยู่กับญาติมากกว่าวัยรุ่นหญิง คือร้อยละ 9.7 ที่น่าเป็นห่วงก็คือมีกลุ่มวัยรุ่นชายนั้นมีการอยู่อาศัยกับแฟน หรือคนรัก ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการที่วัยรุ่นอยู่กินกันก่อนวัยอันควร เป็นความไม่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในวัยเรียน (ร้อยละ 1.9)

ตาราง 4.2 การกระจายร้อยละ ของรูปแบบการอยู่อาศัยของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

ลักษณะการอยู่อาศัย	รวม (N=411)	ชาย (n=206)	หญิง (n=205)
สถานภาพสมรสของพ่อ แม่			
ยังอยู่ด้วยกัน	81.8	82.5	81.0
แยก / หย่ากันแล้ว	13.1	15.1	11.2
พ่อ / แม่เสียชีวิต / เสียชีวิตทั้งคู่	5.1	2.4	7.8
ลักษณะการอยู่อาศัย			
อาศัยอยู่กับ พ่อและแม่	58.9	56.8	61.0
อาศัยอยู่กับพ่อ	2.7	3.4	2.0
อาศัยอยู่กับแม่	9.7	8.7	10.7
อาศัยอยู่กับญาติ	8.8	9.7	7.8
อาศัยอยู่กับแฟน	1.5	1.9	1.0
เช่าห้องอยู่คนเดียว	12.2	13.2	11.2
อาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	0.2	0.5	0.0
อยู่หอพักของโรงเรียน	6.1	5.8	6.3

4.3 ปัจจัยด้านการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น

การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น

4.3.1 การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นตามเพศ

จากตารางที่ 4.3 ผลจากการศึกษา การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นนั้น พบว่า วัยรุ่นชายมักใช้เวลาว่างในการดูสื่อลามก เช่น หนังสือโป๊ คู่มือ หรือวีซีดีโป๊ สูงที่สุด (ร้อยละ 58.3) รองลงมาคือ การลองดื่มของมีนเมา เช่น เหล้า เบียร์ (ร้อยละ 53.4) และยังใช้เวลาว่างในการอยู่กับคนรักตามลำพัง (ร้อยละ 47.6)

การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นหญิงนั้นแตกต่างจากวัยรุ่นชาย คือ วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างในการอยู่กับคนรัก หรือเพื่อนต่างเพศตามลำพัง (ร้อยละ 38.5) แต่ก็ยังมีวัยรุ่นหญิงอีกไม่น้อยที่ ใช้เวลาว่างในการลองดื่มของมีนเมา อย่างเช่นเหล้า เบียร์(ร้อยละ 32.7) วัยรุ่นหญิงอีกร้อยละ 28.8 ที่ยอมรับว่าใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ / คู่มือหรือวีดีโอโป๊

ตาราง 4.3 การกระจายร้อยละของการใช้เวลาว่างที่มีความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

การใช้เวลาว่างของวัยรุ่น	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)			
	ชาย (n = 206)		หญิง (n = 205)	
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
ลอง/ดื่มของมีนเมา เช่น เหล้า/เบียร์	53.4	46.6	32.7	67.3
แข่ง/ร่วมแก๊งค์รถซิ่ง	13.6	86.4	2.9	97.1
ลอง/เสพกัญชา / ยาเสพติด	5.3	94.7	1.0	99.0
อ่านหนังสือ / คู่มือหรือวีดีโอโป๊	58.3	41.7	28.8	71.2
อยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ /คนรัก	47.6	52.4	38.5	61.5

4.3.2 การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นตามระดับการศึกษา

จากตารางที่ 4.4 วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 เริ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้วยการใช้เวลาว่างในการอยู่กับคนรักตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือคนรักมากกว่าการใช้เวลาว่างในรูปแบบอื่นๆ (ร้อยละ 58.9) ในขณะที่มีวัยรุ่นจำนวนหนึ่งที่ใช้เวลาว่างในการเสพสื่อลามก เช่น การอ่านหนังสือโป๊ คู่มือโป๊ (ร้อยละ 23.8) เป็นที่น่าใจที่ไม่มียุวชนคนไหนที่ใช้เวลาว่างด้วยการเข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด (ร้อยละ 0.0)

จากการศึกษาวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช. เกินกว่าครึ่งที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ด้วยการอยู่กันตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือคนรัก (ร้อยละ 72.0) ยังมีวัยรุ่นที่ใช้เวลาว่างด้วยการลองดื่มของมีนเมา เช่น เหล้า เบียร์ (ร้อยละ 51.2) และวัยรุ่นในกลุ่มนี้อีกเกือบครึ่งที่ยอมรับว่าใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ ไป่ ดูหนังไป่ (ร้อยละ 43.9) หากวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างไปกับสิ่งเร้าทางเพศมากเกินไป สิ่งที่มาคือการใช้เพศสัมพันธ์เพราะขาดความยับยั้งชั่งใจด้วยวัย จึงเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมากในกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มนี้

เมื่อดูการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จะเคยใช้เวลาว่างในการอยู่กันตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือคนรัก (ร้อยละ 81.5) รองมา จะใช้เวลาว่างกับการลองดื่มของมีนเมา เช่น เหล้า เบียร์ และใช้เวลาว่างในการเสพสื่อลามก เช่น ดูหนังไป่ (ร้อยละ 69.4 และร้อยละ 68.8 ตามลำดับ)

ตาราง 4.4 การกระจายร้อยละของการใช้เวลาว่างที่มีความเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

การใช้เวลาว่างของวัยรุ่น	วัยรุ่นตามระดับการศึกษา (N=411)					
	ม.ต้น (n=185)		ปวช. (n=82)		อุดมศึกษา (n=144)	
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
ลอง/ดื่มของมีนเมา เช่น เหล้า/เบียร์	18.9	81.1	51.2	48.8	69.4	30.6
แข่ง/ร่วมแก๊งค์รถซิ่ง	7.0	93.0	15.9	84.1	5.6	94.4
ลอง/ เสพกัญชา / ยาเสพติด	0.0	100.0	2.4	97.6	7.6	92.4
อ่านหนังสือ / ดูหนังหรือวีดีโอไป่	23.8	76.2	43.9	56.1	68.8	31.2
อยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ / คนรัก	58.9	41.1	72.0	28.0	81.5	18.1

4.3.3 การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นตามพฤติกรรมทางเพศ

จากตารางที่ 4.5 วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างด้วยการอยู่กันตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือกับคนรัก (ร้อยละ 83.6) รองลงมาคือการใช้เวลาว่างด้วยการดื่มของมีนเมา เช่น เหล้า เบียร์ (ร้อยละ 76.7) และวัยรุ่นเกินกว่าครึ่งของวัยรุ่นที่มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ ที่บอกว่าใช้เวลาว่าง ด้วยการอ่านหนังสือ ดูหนังไป่ (ร้อยละ 69.9)

วัยรุ่นในกลุ่มที่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างไม่ต่างกับกลุ่มที่มีคนรักมีเพศสัมพันธ์ คือ ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างไปกับการอยู่กันตามลำพังกับคนรัก (ร้อยละ 71.7) รองลงมาคือการลองดื่มเหล้า เบียร์ (ร้อยละ 48.7) และวัยรุ่นกลุ่มนี้ยังใช้เวลาว่างในการดูหนังสือ หนังสือนโป้ (ร้อยละ 46.5)

สำหรับวัยรุ่นในกลุ่มที่ไม่มีคนรัก และไม่มีเพศสัมพันธ์นั้น เกินกว่าครึ่งยอมรับว่า เคยใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนต่างเพศเช่นกัน (ร้อยละ 60.4) รองมาคือการใช้เวลาว่างในการดูหนังสือ หนังสือนโป้ (ร้อยละ 26.8) และวัยรุ่นกลุ่มนี้ยังเคยใช้เวลาว่างในการลองดื่มเหล้า เบียร์ (ร้อยละ 19.5)

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Child Watch, 2547 ที่บอกว่าปัจจุบันนี้วัยรุ่นหันมาลองดื่มของมีนเมามากขึ้นถึง 6 เท่า ชาวชนไทย ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ดื่มแอลกอฮอล์นำมาเป็นอันดับที่ 1 ถึงร้อยละ 32.7 ที่สำคัญคือมีนักดื่มหน้าใหม่ที่ เป็นผู้หญิง เพิ่มขึ้นถึง 6 เท่า หรือปีละหลายแสนคน รวมถึงอายุของเด็กผู้ชายที่ดื่ม เริ่มมีอายุน้อยลง คืออยู่ในช่วงอายุ 11-19 ปี ที่หันมาเป็นนักดื่มถึงร้อยละ 21.23 นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 50 ของวัยรุ่นที่ดื่มแอลกอฮอล์ ล้วนนำไปสู่ปัญหาอื่นตามมา และจากการดื่มของมีนเมาเหล่านี้ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นหญิง ซึ่งจะมีปัญหาตามมา คือ การตั้งท้องในวัยเรียน การทำแท้งเถื่อน

ประเด็นที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของวัยรุ่นในปัจจุบัน ได้เช่นกันนั่นคือ การเสพติดลามก ของวัยรุ่น เช่น การดูหนังโป้ เช่นเดียวกับการศึกษา “ประสบการณ์และทัศนคติของวัยรุ่นต่อปัญหาพฤติกรรมทางเพศในปัจจุบัน” พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 91.5 เคยมีประสบการณ์ดูหนังโป้จากวิดีโอ / ซีดี การดูเว็บโป้ และอ่านหนังสือโป้ (สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์, 2547) สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน และ กองควบคุมโรคเอดส์ สำนักอนามัย, 2549 ทำการสำรวจพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชายหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ โรงเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีอายุประมาณ 15-16 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาไปกับการเล่นอินเทอร์เน็ตมากขึ้น นักเรียนชายมีการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทาง เพื่อเข้าถึงสื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศมากกว่านักเรียนหญิง กล่าวคือนักเรียนชายร้อยละ 70 ระบุว่า ใช้อินเทอร์เน็ตเข้าดูภาพปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ ในขณะที่นักเรียนหญิงร้อยละ 28-35 ระบุว่า เคยดูสื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังพบช่องทางอื่น ๆ ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อลามกอนาจารได้ อาทิเช่น วีดีโอ (รวมทั้ง DVD และ VCD) ซึ่งพบในสัดส่วนที่พอ ๆ กันกับการใช้อินเทอร์เน็ต

ตาราง 4.5 การกระจายร้อยละของการใช้เวลาว่างที่มีความเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ

การใช้เวลาว่างของวัยรุ่น	พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (N=410)					
	มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (n=73)		มีคนรัก ไม่มี เพศสัมพันธ์ (n=188) *		ไม่มีคนรัก ไม่มี เพศสัมพันธ์ (n=149)	
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
ลอง/ดื่มของมึนเมา เช่น เหล้า/เบียร์	76.7	23.3	48.7	51.3	19.5	80.5
แข่ง/ร่วมแก๊งค์รถซิ่ง	11.0	89.0	10.2	89.8	4.0	96.0
ลอง/เสพกัญชา / ยาเสพติด	6.8	93.2	3.7	96.3	0.0	100.0
อ่านหนังสือ / ดูหนังหรือวีดีโอไป	69.9	30.1	46.5	53.5	26.8	73.2
อยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ/คนรัก	83.6	16.4	71.7	28.3	60.4	39.6

* Missing 1 cases

สรุปได้ว่า ปัจจุบันวัยรุ่นไทยมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่น่าเป็นห่วงคือส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างอยู่กันตามลำพังกับคนรัก หรือเพื่อนต่างเพศ การดื่มของมึนเมา โดยเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช. และอุดมศึกษา ซึ่งวัยรุ่นกลุ่มนี้มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ที่ยอมรับว่าใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ในการลองดื่มของมึนเมา อันได้แก่เหล้า เบียร์ และวัยรุ่นส่วนใหญ่มักใช้เวลาว่างในการเสพสื่อลามกมากขึ้น

ความคิดเห็นในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย

4.3.4 ความคิดเห็นในเรื่องเพศของวัยรุ่นตามเพศ

จากตารางที่ 4.6 ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง มากที่สุด (ร้อยละ 83.3) รองมาคือ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อ แม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 57.3) วัยรุ่นชายเกือบครึ่งที่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าหญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ (ร้อยละ 46.8) ยังมีวัยรุ่นชายอีกไม่น้อยที่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่าสมัยนี้คนรักกันได้เสียนก่อนแต่งไม่เห็นเป็นอะไร (ร้อยละ 38.5) แต่เมื่อถามว่าคิดอย่างไรกับการมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่าดี มีวัยรุ่นชายกลุ่มหนึ่งเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำถามนี้ (ร้อยละ 10.7)

เมื่อนำคำถามเดียวกันมาถามวัยรุ่นหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความคิดเห็นคล้ายกับวัยรุ่นชายเกือบทุกหัวข้อ คือ วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 83.4) วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อ แม่ควรเป็นครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 64.4) และเมื่อถามวัยรุ่นหญิงด้วยคำถามที่ว่าคิดอย่างไรกับการที่ผู้หญิงที่ยอมเสียดูให้กับผู้ชายก่อนแต่ง ต่อไปก็จะถูกทิ้ง วัยรุ่นหญิงครึ่งหนึ่งตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวนี้ (ร้อยละ 53.7) ที่น่าตกใจคือ เมื่อถามว่าคิดอย่างไรกับคำพูดที่ว่า เดี่ยวนี้คนรักกัน ได้เสียดูกันก่อนแต่งก็ไม่เห็นเป็นอะไร กลับมีวัยรุ่นหญิงเกือบครึ่งที่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ (ร้อยละ 44.4) และเมื่อถามว่าคิดอย่างไรกับการมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่าดี วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่คิดต่างกับวัยรุ่นชายคือ ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ (ร้อยละ 80.5)

ตาราง 4.6 การกระจายร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นเกี่ยวเรื่องเพศ	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)					
	ชาย (n=206)			หญิง (n=205)		
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เดี๋ยวนี้คนรักกัน ได้เสียดูกันก่อนแต่งก็ไม่เห็นเป็นอะไร	31.2	38.5	30.3	14.6	44.4	41.0
หญิงที่ยอมเสียดูให้กับผู้ชายก่อนแต่งต่อไปก็จะถูกทิ้ง	41.0	33.7	25.3	53.7	27.8	18.5
หญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ	46.8	42.9	10.3	47.3	42.4	10.3
หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง	83.3	15.2	1.5	83.4	16.1	0.5
ปัจจุบันหญิงมีอิสระเสรี ที่จะมียศสัมพันธ์ก่อนแต่งได้ ถ้าต้องการ	39.0	42.0	19.0	25.4	43.4	31.2
การมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่าดี	10.7	34.2	55.1	1.0	18.5	80.5
พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก	57.3	33.0	9.7	64.4	27.3	8.3

ระดับความคิดเห็น 1. ไม่เห็นด้วย = ไม่เห็นด้วย 2. เห็นด้วย = เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง

3. เห็นด้วยมาก = เห็นด้วยมาก + เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4.3.5 ความคิดเห็นในเรื่องเพศของวัยรุ่นตามระดับการศึกษา

จากตาราง 4.7 เมื่อนำความคิดเห็นเรื่องเพศมาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าหญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 79.9) รองมาคือ การที่ พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 67.6) วัยรุ่นในกลุ่มนี้ยังเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่าปัจจุบันผู้หญิงมีอิสระ เสรีที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานได้ถ้าต้องการ (ร้อยละ 45.9) เมื่อถามว่าหญิงโตควรรู้ดีเรื่องเพศนั้น วัยรุ่นกลุ่มนี้เห็นด้วยว่าควรเป็นเช่นนั้น (ร้อยละ 44.9) ที่น่าตกใจคือ มีกลุ่มวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนต้นนี้เห็นด้วยกับการมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคน ไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่หัดดี (ร้อยละ 24.9)

เมื่อนำคำถามเดียวกันนี้ไปถามวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน คือส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการที่หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 79.3) รองมาคือ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงที่ยอมเสียตัวให้กับผู้ชายก่อนแต่งงานต่อไปก็จะถูกทิ้ง (ร้อยละ 67.1) วัยรุ่นในกลุ่มนี้เกินกว่าครึ่งที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการที่พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 54.9) เมื่อถามว่ามีความเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่าเดี๋ยวนี้คนรักกัน ได้เสียก่อนแต่งงานก็ไม่เห็นเป็นอะไร วัยรุ่นเกือบครึ่งที่เห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ (ร้อยละ 47.6) วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กลับเห็นด้วยกับคำพูดที่ว่า การมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคน ไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่หัดดี (ร้อยละ 70.7)

ความคิดเห็นในเรื่องเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ระดับอุดมศึกษา พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 90.2) รองมา วัยรุ่นกลุ่มนี้เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าหญิงโตควรรู้ดีเรื่องเพศ (ร้อยละ 56.6) และวัยรุ่นกลุ่มนี้ก็มีความคิดเห็นที่ตรงกับวัยรุ่นกลุ่มอื่นๆ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่งที่พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศกับลูก (ร้อยละ 55.6) เมื่อถามว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้ว่าคิดอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่าเดี๋ยวนี้คนรักกัน ได้เสียก่อนแต่งงานก็ไม่เห็นเป็นอะไร พบว่า วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง เกือบครึ่งที่ตอบว่าเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ (ร้อยละ 49.0) จากคำถามที่ว่าคิดอย่างไรกับคำพูดที่ว่า การมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคน ไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่หัดดี วัยรุ่นกลุ่มนี้กลับมีความเห็นที่ต่างจากวัยรุ่นกลุ่มอื่น คือ ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ (ร้อยละ 64.3)

ตาราง 4.7 การกระจายร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวเรื่องเพศ	วัยรุ่นตามระดับการศึกษา (N=411)								
	ม.ต้น (n=185)			ปวช. (n=82)			อุดมศึกษา (n=144)		
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เดี๋ยวนี้คนรักกัน ได้เสียก่อนแต่งก็ไม่เห็นเป็นอะไร	15.7	33.0	51.3	30.4	47.6	22.0	27.9	49.0	23.1
หญิงที่ยอมเสียตัวให้กับผู้ชายก่อนแต่งต่อไปก็จะถูกทิ้ง	37.8	30.8	31.4	67.1	19.5	13.4	48.3	37.0	14.7
หญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ	40.5	44.9	14.6	45.1	47.6	7.3	56.6	37.1	6.3
หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง	79.9	19.6	0.5	79.3	17.1	3.6	90.2	9.8	0.0
ปัจจุบันหญิงมีอิสระ เสรีที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งได้ ถ้าต้องการ	22.7	45.9	31.4	37.8	41.5	20.7	41.3	39.1	19.6
การมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่าดี	5.9	24.9	69.2	6.1	23.2	70.7	5.6	30.1	64.3
พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก	67.6	26.5	5.9	54.9	30.5	14.6	55.6	34.7	9.7

ระดับความคิดเห็น 1. ไม่เห็นด้วย = ไม่เห็นด้วย 2. เห็นด้วย = เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง

3. เห็นด้วยมาก = เห็นด้วยมาก + เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4.3.6 ความคิดเห็นในเรื่องเพศของวัยรุ่นตามพฤติกรรมทางเพศ

จากตาราง 4.8 ความคิดเห็นเรื่องเพศ จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า กลุ่มแรกคือกลุ่มที่มีคนรักและมีเพศสัมพันธ์เกือบทั้งหมด กลับไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 94.4) รองมา คือเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่หญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ (ร้อยละ 52.8) และครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างยังคงเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 52.1) วัยรุ่นกลุ่มนี้เห็นด้วยกับคำพูดที่ว่า เดี๋ยวนี้คนรักกัน ได้เสียก่อนแต่งก็ไม่เห็นเป็นอะไร (ร้อยละ 47.2)

เมื่อวิเคราะห์จากคำตอบของกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์เกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องเพศนั้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 81.2) รองมา คือ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 62.6) ที่น่าดีใจเมื่อเห็นคำตอบของวัยรุ่นกลุ่มนี้ คือ ไม่เห็นด้วยกับคำพูดที่ว่า มีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายๆคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่หີดี (ร้อยละ 62.0) ในทางกลับกันก็ยังมีวัยรุ่นอีกไม่น้อยที่เห็นด้วยกับการมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายๆคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่หີดี (ร้อยละ 31.6) ความคิดเห็นของวัยรุ่นในประเด็นที่ว่า ผู้หญิงที่ยอมเสียตัวให้กับผู้ชายก่อนแต่งงานต่อไปก็จะถูกทิ้ง ครั้งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มนี้เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวนี้ (ร้อยละ 54.0)

จากการสอบถามความคิดเห็นในเรื่องเพศกับวัยรุ่นกลุ่มที่ไม่มีคนรัก และไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 80.5) รองมาคือ ไม่เห็นด้วยกับคำพูดที่ว่า การมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายๆคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่หີดี (ร้อยละ 75.2) ที่เหมือนกันกับวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มแรกคือ จะเห็นด้วยอย่างยิ่งที่พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 63.1) วัยรุ่นกลุ่มนี้เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ว่าผู้หญิงที่ยอมเสียตัวให้กับผู้ชายก่อนแต่งงานต่อไปก็จะถูกทิ้ง และผู้หญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ (ร้อยละ 45.0 และ ร้อยละ 42.3 ตามลำดับ) ยังมีวัยรุ่นอีกไม่น้อยที่เห็นด้วยกับการที่มีค่านิยมที่ว่าเดี๋ยวนี้คนรักกัน ได้เสียกันก่อนแต่งก็ไม่เห็นเป็นอะไร (ร้อยละ 30.9)

ความคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดในเรื่องเพศของวัยรุ่นในกลุ่มต่าง ๆ นั้น ไม่ว่าจะวัยรุ่นนั้นจะมีความแตกต่างกันอย่างไร ก็ยังมีความคิดที่เหมือนกัน เช่น วัยรุ่นคิดว่า พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก แต่ความจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นคือ วัยรุ่นมักปรึกษาหารือในเรื่องเพศกับเพื่อน หรือคนรู้จักที่ไม่ใช่พ่อแม่ แหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่นวัยเรียน คือ ตำราเรียนวิชาเพศศึกษาเบื้องต้นจากครูที่โรงเรียน เป็นต้น แต่ถ้าเป็นท่าทางร่วมเพศ เด็กได้จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ข้อมูลที่น่าสนใจก็คือ เด็กเรียนรู้เรื่องเพศจากพ่อแม่ น้อยมาก จนบางคนกล่าวว่า เพศศึกษาเป็นเรื่องที่พ่อแม่ไม่สั่งสอน (ถ้าคำโพธิ์กระจำจ 2534) การสอนเพศศึกษาที่ถูกต่อนั้น ครูคนแรกและสำคัญที่สุด ควรจะเป็น พ่อแม่ ดังนั้นพ่อแม่จึงควรจะต้องศึกษาหาความรู้ทางด้านเพศ ศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนที่จะสอนลูกให้เหมาะสมในแต่ละวัย (พันธศักดิ์ สุกระฤกษ์, 2549)

และอีกประเด็นที่วัยรุ่นในทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันคือ ผู้หญิงควรรู้เรื่องเพศไว้เพื่อป้องกันตนเอง การที่ผู้หญิงรู้จักศึกษาในเรื่องเพศไว้เพื่อป้องกันตัวเองนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะสังคมไทยที่มีลักษณะชายเป็นใหญ่ (Patriarchal Society) ปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นจากการที่สังคมมีมาตรฐานการปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกัน (Double standard) ทำให้วัยรุ่นหญิงมีความเสี่ยงต่อสุขภาพทางเพศมากยิ่งขึ้น เช่นการผู้หญิงไม่กล้าที่จะใช้ยาคุมกำเนิด เพราะจะถูกมองไม่ดี ฝ่ายหญิงไม่กล้าที่บอกให้ฝ่ายชายใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จึงทำให้เกิดโอกาสตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ นอกจากนี้สังคมวัฒนธรรมไทยที่ผู้หญิงจะถูกอบรมให้ยอมรับสภาพและขาดโอกาสที่จะรับรู้ถึงสิทธิในร่างกาย จิตใจและความต้องการทางเพศของตน ทำให้แนวโน้มของผู้หญิงโดยเฉพาะวัยรุ่นถูกกดขี่และเอาเปรียบทางเพศโดยไม่รู้ตัว (นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ, 2547)

ประเด็นที่น่าสนใจจากข้อมูลที่ได้เบื้องต้น พบว่า วัยรุ่นคิดว่าคนรักกันได้เสียก่อนแต่ก็ไม่เห็นเป็นอะไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นที่มองว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นนั้นเป็นเรื่องปกติ ผลจากการศึกษาการอยู่ก่อนแต่ง ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เหตุผลของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างเปิดเผยเชิงสามีภรรยา เหตุผลของนักศึกษาชายคือ การประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่ต้องเที่ยวผู้หญิงให้เสียเงิน ขณะที่นักศึกษาหญิง ยินยอมเพราะความรัก แต่ไม่หวังแต่งงาน และมองว่าปัญหาการทำแท้ง ไม่ใช่เรื่องผิด (โสพิน หมูแก้ว, 2544) เมื่อวัยรุ่นมีความคิดว่าการได้เสียก่อนแต่นั้นไม่ใช่เรื่องแปลกอะไร ยิ่งวัยรุ่นมองว่าเป็นเรื่องปกติแล้วยิ่งน่าเป็นห่วงอนาคตของวัยรุ่นมากขึ้น เพราะวัยรุ่นต้องเผชิญปัญหาที่เกิดจากการเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ไม่ว่าจะเป็นการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง บางรายเสียชีวิตจากการทำแท้ง (กัมปนาท ดันสิถบุตรกุล, 2540) ปัญหาต่างๆ เหล่านี้หากพ่อ แม่ ผู้ปกครองหันมาใส่ใจวัยรุ่นมากขึ้นก็จะช่วยให้วัยรุ่นไม่ต้องก้าวเข้าสู่วงจรของปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรอีกต่อไป

ตาราง 4.8 การกระจายร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ

ความคิดเห็นเกี่ยวเรื่องเพศ	พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (N=410)								
	มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (n=73)			มีคนรัก ไม่มี เพศสัมพันธ์ (n=188)*			ไม่มีคนรัก ไม่มี เพศสัมพันธ์ (n=149)		
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เดี๋ยวนี้คนรักกัน ได้เสียก่อนแต่งก็ไม่เห็นเป็นอะไร	36.1	47.2	16.7	25.1	47.6	27.3	14.1	30.9	55.0
หญิงที่ขอมเสียดูให้กับผู้ชายก่อนแต่งต่อไปก็จะถูกทิ้ง	38.9	45.8	15.3	54.0	27.8	18.2	42.3	27.5	30.2
หญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ	52.8	41.6	5.6	46.0	42.2	11.8	45.0	44.3	10.7
หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง	0.0	5.6	94.4	81.2	17.2	1.6	80.5	18.8	0.7
ปัจจุบันหญิงมีอิสระ เสรีที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งได้ ถ้าต้องการ	19.4	40.3	40.3	34.8	44.4	20.8	25.5	40.9	33.6
การมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่าดี	5.6	26.3	68.1	6.4	31.6	62.0	5.3	19.5	75.2
พ่อ แม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก	52.1	35.6	12.3	62.6	29.4	8.0	63.1	28.2	8.7

* Missing 1 cases ระดับความคิดเห็น 1.ไม่เห็นด้วย = ไม่เห็นด้วย 2. เห็นด้วย = เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง

3. เห็นด้วยมาก = เห็นด้วยมาก + เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความรู้ของวัยรุ่นไทยกับการคุมกำเนิด

4.3.7 การคุมกำเนิดกับวัยรุ่นไทยตามเพศ

จากตาราง 4.9 เมื่อพิจารณาถึงเรื่องของการคุมกำเนิดของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะ พบว่าวัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะบอกว่ารู้จักกับวิธีการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 92.2) รองมา วัยรุ่นชายรู้จักการคุมกำเนิดด้วยวิธีการกินยาคุมชนิดแผง (ร้อยละ 84.4) วัยรุ่นชายยังบอกว่ารู้จักวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน (ร้อยละ 36.6) และวัยรุ่นชายยังรู้จักวิธีการคุมกำเนิดแบบหลังนอกช่องคลอด และการนับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7) เท่าๆกัน (ร้อยละ 35.6)

เมื่อถามวัยรุ่นหญิงถึงวิธีการคุมกำเนิดนั้น พบว่า วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่รู้จักการใช้ยาคุมกำเนิดชนิดแผงมากที่สุด (ร้อยละ 90.7) รองมา วัยรุ่นหญิงบอกว่ารู้จักการคุมกำเนิดด้วยถุงยางอนามัย (ร้อยละ 90.2) วัยรุ่นหญิงบางคนยังบอกว่ารู้จักยาคุมฉุกเฉินเป็นอย่างดี (ร้อยละ 38.5) เมื่อถามว่ารู้จักการคุมกำเนิดด้วยวิธีการนับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7) วัยรุ่นหญิงรู้จักวิธีนี้เท่ากับวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 35.6) ส่วนวิธีคุมกำเนิดที่วัยรุ่นหญิงรู้จักน้อยที่สุดคือการหลั่งนอกช่องคลอด (ร้อยละ 30.9)

ตาราง 4.9 การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)			
	ชาย (n = 206)		หญิง (n = 205)	
	รู้จัก	ไม่รู้จัก	รู้จัก	ไม่รู้จัก
ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง	84.4	15.6	90.7	9.3
ถุงยางอนามัย	92.2	7.8	90.2	9.8
หลั่งนอกช่องคลอด	35.6	64.4	30.9	69.1
นับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7)	35.6	64.4	35.6	64.4
ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน	36.6	63.4	38.5	61.5

4.3.8 การคุมกำเนิดกับวัยรุ่นไทยตามระดับการศึกษา

จากตาราง 4.10 ผลการศึกษาในเรื่องของความรู้ในเรื่องของวิธีการคุมกำเนิดของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า วันรุ่นที่ศึกษาในระดับนี้รู้จักวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 89.7) รองมา ได้แก่ วิธีคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัย (ร้อยละ 84.3) การคุมกำเนิดที่วัยรุ่นกลุ่มนี้รู้จักคือ ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน (ร้อยละ 20.5) ในทางกลับกันวิธีคุมกำเนิดที่วัยรุ่นกลุ่มนี้บอกว่าไม่รู้จักคือการหลั่งนอกช่องคลอด (ร้อยละ 83.2)

เมื่อนำคำถามในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดมาถามกับวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับปวช. พบว่า มีวัยรุ่นส่วนมากที่บอกว่ารู้จักการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง และการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 89.0) วิธีคุมกำเนิดที่วัยรุ่นกลุ่มนี้รู้จักรองมาคือ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน (ร้อยละ 37.8) การหลั่งนอกช่องคลอดยังเป็นวิธีคุมกำเนิดที่วัยรุ่นรู้จักน้อยที่สุด (ร้อยละ 35.4)

จากการศึกษาในเรื่องความรู้เรื่องการคุมกำเนิดในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ อุดมศึกษานั้น พบว่า การคุมกำเนิดที่วัยรุ่นรู้จักมากที่สุดคือ การใช้ถุงยางอนามัย (ร้อยละ 94.4) รองมา คือวิธีคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 90.9) ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน ก็เป็นอีกวิธีที่วัยรุ่นเกินกว่าครึ่ง

รู้จักในการคุมกำเนิดเป็นอย่างดี (ร้อยละ 59.4) วิธีการนับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7) เป็นวิธีคุมกำเนิดที่วัยรุ่นนบกว่ารู้จักพอๆ กับวิธีการคุมกำเนิดด้วยการหลั่งนอกช่องคลอด ตามลำดับ (ร้อยละ 55.9 ร้อยละ 53.5)

ตาราง 4.10 การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด	วัยรุ่นตามระดับการศึกษา (N=411)					
	ม.ต้น (n=185)		ปวช. (n=82)		อุดมศึกษา (n=144)	
	รู้จัก	ไม่รู้จัก	รู้จัก	ไม่รู้จัก	รู้จัก	ไม่รู้จัก
ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง	84.3	15.7	89.0	11.0	90.9	9.1
ถุงยางอนามัย	89.7	10.3	89.0	11.0	94.4	5.6
หลั่งนอกช่องคลอด	16.8	83.2	35.4	64.6	53.5	46.5
นับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7)	19.5	80.5	36.6	63.4	55.9	44.1
ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน	20.5	79.5	37.8	62.2	59.4	40.6

4.3.9 การคุมกำเนิดกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

จากตาราง 4.11 ผลของการศึกษาเรื่องความรู้ในเรื่องของการคุมกำเนิดของวัยรุ่นไทยจำแนกตามพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่บอกรู้จักการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 91.3) รองมาคือวิธีการคุมกำเนิดด้วยยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 90.3) วัยรุ่นกลุ่มตัวมากกว่าครึ่งรู้จักวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน และการคุมกำเนิดด้วยวิธีการหลั่งนอกช่องคลอดตามลำดับ (ร้อยละ 65.3 และร้อยละ 62.0) วิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นนบกว่ารู้จักน้อยที่สุดคือวิธีการนับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7) (ร้อยละ 59.7)

เมื่อถามวัยรุ่นในกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ถึงเรื่องของการคุมกำเนิด พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่บอกรู้จักการคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัย (ร้อยละ 92.0) รองมาคือวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 89.3) วิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นนบกว่ารู้จักอันดับต่อมาคือการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน และการนับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7) (ร้อยละ 33.7 และร้อยละ 32.1 ตามลำดับ) วิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นกลุ่มนี้บอกรู้จักมากที่สุดคือการหลั่งนอกช่องคลอด (ร้อยละ 69.5)

ผลของการศึกษาในเรื่องของความรู้ในเรื่องของการคุมกำเนิดกับวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่รู้จักการคุมกำเนิดด้วย

วิธีการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 89.3) วิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นกลุ่มนี้บอกว่ารู้จักรองลงมาคือ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 83.9) วิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ไม่รู้จักมากที่สุดคือวิธีการหลั่งนอกช่องคลอด (ร้อยละ 77.2) วิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นไม่รู้จักรองลงมา คือการนับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7) และการคุมกำเนิดด้วยยาเม็ดฉุกเฉิน (ร้อยละ 71.8 และร้อยละ 71.1 ตามลำดับ)

ตาราง 4.11 การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ

ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด	พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (N=410)					
	มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (n=73)		มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=188) *		ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=149)	
	รู้จัก	ไม่รู้จัก	รู้จัก	ไม่รู้จัก	รู้จัก	ไม่รู้จัก
ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง	90.3	9.7	89.3	10.7	83.9	16.1
ถุงยางอนามัย	91.3	6.9	92.0	8.0	89.3	10.7
หลั่งนอกช่องคลอด	62.0	38.0	30.5	69.5	22.8	77.2
นับระยะปลอดภัย (นับหน้า 7 หลัง 7)	59.7	40.3	32.1	67.9	28.2	71.8
ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน	65.3	34.7	33.7	66.3	28.9	71.1

* Missing 1 cases

สรุปได้ว่า จากผลของการศึกษาในเรื่องของการคุมกำเนิดกับวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างนั้น จะเห็นว่าวัยรุ่นทั้งชายและหญิง รู้จักวิธีการคุมกำเนิดใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุดรองลงมาได้แก่การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง เมื่อดูตามระดับการศึกษา พบว่า วัยรุ่นมีการศึกษาสูงขึ้น ก็จะมีความรู้ในเรื่องของวิธีการคุมกำเนิดเพิ่มขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่าวัยรุ่นจะรู้เพิ่มจากเดิม เพราะวัยรุ่นก็ยังคงรู้จักวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัย และยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผงมากที่สุดในทุกระดับการศึกษา รวมทั้งวิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นรู้จักมากขึ้นตามลำดับอีกหนึ่งวิธีคือ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน

เมื่อดูตามกลุ่มพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นยังคงรู้จักการคุมกำเนิดวิธีการใช้ถุงยางอนามัยและการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผงมากที่สุดเช่นกัน แต่เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ ก็จะรู้จักวิธีการคุมกำเนิดแบบใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินมากขึ้น

ซึ่งวิธีการนี้เป็นการคุมกำเนิดที่สะดวกและนิยมใช้มากที่สุดของวัยรุ่นในปัจจุบัน เดิมเรียกยากกลุ่มนี้ว่า “ยาคุมกำเนิดหลังเพศสัมพันธ์” แต่ต่อมาเพื่อความเข้าใจและการใช้ที่ถูกต้องจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ยาคุมกำเนิดแบบฉุกเฉิน” ซึ่งเป็นยากลุ่มที่มีผลต่อฮอร์โมนเพศทั้งสิ้น ถึงอย่างไรก็ตามวัยรุ่นก็ยังคงมี

ความเข้าใจในเรื่องของการใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉินแบบผิดๆ และวัยรุ่นกลัวแค่การตั้งครรภ์ แต่ไม่ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน

ดังนั้นผู้ที่ให้ความรู้ในเรื่องของการยาคุมฉุกเฉินให้แก่วัยรุ่นให้รู้ถึงวิธีการใช้อย่างถูกต้อง และควรชี้ให้เห็นโทษของการใช้อย่างผิดวิธีอีกด้วย เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงผลกระทบข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น จากการใช้ยาคุมฉุกเฉินนั้นควรให้วัยรุ่นเลือกใช้ชีวิตนี้เป็นการคุมกำเนิดเป็นเพียงทางเลือกสุดท้ายของการป้องกันการตั้งครรภ์เท่านั้น เพราะการสอนให้วัยรุ่นรู้จักวิธีการคุมกำเนิดนั้นควรให้ความรู้และเพิ่มความตระหนักให้แก่วัยรุ่นถึงการยับยั้งชั่งใจ น่าจะเป็นทางออกที่ดีสำหรับวัยรุ่นได้เช่นกัน แต่วิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัยก็ยังคงเป็นทางเลือกที่ช่วยป้องกันการตั้งครรภ์และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ไปพร้อมๆ กัน ในขณะที่ยาคุมฉุกเฉินเพียงแค่ช่วยลดโอกาสในการตั้งครรภ์ เฉพาะกรณีฉุกเฉินเท่านั้น ไม่สามารถป้องกันการติดโรคได้ (เอกสารเผยแพร่ความรู้ทางสุขภาพ เรื่อง "ยาคุมฉุกเฉิน" โดยกองวางแผนครอบครัวและประชากร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข : 2550)

ความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงที่มีโอกาสในการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ของวัยรุ่นไทย

4.3.10 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอชไอวี เอดส์ ตามเพศของวัยรุ่นไทย

จากตาราง 4.12 ผลการศึกษาของวัยรุ่นในเรื่องของความรู้เรื่องการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ของวัยรุ่นชาย พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 90.7) รองมาของพฤติกรรมที่วัยรุ่นชายตอบว่ามีโอกาสรับเชื้อเอชไอวี เอดส์มากที่สุด คือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ (ร้อยละ 85.4) รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย มีโอกาสมากที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 82.9) และยังมีวัยรุ่นชายอีกจำนวนหนึ่งที่เชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่แต่งงานกันนั้นมีโอกาสติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 43.4) ในขณะที่วัยรุ่นชายมากกว่าครึ่งที่คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตนนั้นไม่มีโอกาสติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 57.1)

เมื่อนำคำถามเดิมไปถามกับกลุ่มวัยรุ่นหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่มีความคิดที่ใกล้เคียงกับวัยรุ่นชาย คือ ส่วนใหญ่ตอบว่าการที่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับคนอื่นนั้นมีโอกาสมากที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 91.7) รองมาคือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิง และชายขายบริการมีโอกาสมากที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 88.3 และ ร้อยละ 86.8 ตามลำดับ) อีกหนึ่งพฤติกรรมที่วัยรุ่นหญิงบอกว่ามีโอกาสมากที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ คือการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 83.4) มีวัยรุ่นหญิงอีกครึ่งที่เชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่แต่งงานกันนั้นมีโอกาสติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 56.1) วัยรุ่นหญิงเกือบครึ่งที่ตอบว่า การมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตนเองไม่มีโอกาสในการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 45.4)

ตาราง 4.12 การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์ ของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

ความรู้เรื่องการติดเชื้อเอ็ดส์	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)					
	ชาย (n = 206)			หญิง (n = 205)		
	มีโอกาสมาก	มีโอกาสน้อย	ไม่มีโอกาส	มีโอกาสมาก	มีโอกาสน้อย	ไม่มีโอกาส
มีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่ได้แต่งงานกัน	36.6	43.4	20.0	56.1	36.1	7.8
มีเพศสัมพันธ์กับคู่มรสของคน	18.0	24.9	57.1	25.9	28.7	45.4
มีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ	85.4	4.4	10.2	88.3	5.4	6.3
มีเพศสัมพันธ์กับชายขายบริการ	74.6	8.8	16.6	86.8	5.9	7.3
การจูบกับผู้ที่ติดเชื้อเอ็ดส์	27.8	30.2	42.0	33.7	26.8	39.5
การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย	82.9	10.3	6.8	83.4	12.7	3.9
การใช้ห้องน้ำร่วมกับผู้ติดเชื้อเอ็ดส์	16.6	23.9	59.5	26.3	24.4	49.3
การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น	90.7	2.9	6.4	91.7	4.4	3.9

ระดับความคิดเห็น 1. ไม่มีโอกาส = ไม่มีโอกาส 2. มีโอกาส = มีโอกาสน้อย + มีโอกาสปานกลาง

3. มีโอกาสมาก = มีโอกาสมาก + มีโอกาสมากที่สุด

4.3.11 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอชไอวี เอ็ดส์ ตามระดับการศึกษา

จากตาราง 4.13 พบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น เชื่อว่าการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์มากที่สุด (ร้อยละ 89.2) รองมาคือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศ (ร้อยละ 87.0) อีกหนึ่งพฤติกรรมที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสมากในการรับเชื้อเอชไอวีเอ็ดส์ คือการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 80.0) ส่วนพฤติกรรมที่มีโอกาสในการติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์ ในมุมมองของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างคือ การมีเพศสัมพันธ์กับคู่มรสของตนเอง และการใช้ห้องน้ำร่วมกับผู้ติดเชื้อ (ร้อยละ 59.5 และ ร้อยละ 50.8 ตามลำดับ)

การศึกษาในเรื่องของความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์ ของกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ปวช. พบว่า วัยรุ่นเกือบทั้งหมดตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุด (ร้อยละ 93.9) อีกสองพฤติกรรมที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสติดเชื้อเอ็ดส์มากที่สุดเท่ากัน คือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 86.6) พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับคู่มรสของคน วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสติดเชื้อได้ (ร้อยละ 61.0) พฤติกรรมที่มีโอกาสติดเชื้อเช่นกันก็คือ การมีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่ได้แต่งงานกัน (ร้อยละ 53.7)

เมื่อนำคำถามเดียวกันไปถามวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่า พฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุด (ร้อยละ 92.3) รองมาคือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 86.7 และ ร้อยละ 85.3 ตามลำดับ) พฤติกรรมที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสที่จะติดเชื้อได้เช่นกันคือ การมีเพศสัมพันธ์กับคู่มรสของตน และการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่ได้แต่งงานกัน (ร้อยละ 58.0 และร้อยละ 57.3 ตามลำดับ)

ตาราง 4.13 การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้เรื่องการติดเชื้อเอชไอวี	วัยรุ่นตามระดับการศึกษา (N=411)								
	ม.ต้น (n=185)			ปวช. (n=82)			อุดมศึกษา (n=144)		
	มีโอกาสมาก	มีโอกาส	ไม่มีโอกาส	มีโอกาสมาก	มีโอกาส	ไม่มีโอกาส	มีโอกาสมาก	มีโอกาส	ไม่มีโอกาส
มีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่ได้แต่งงานกัน	52.4	43.8	3.8	42.7	53.7	3.6	40.6	57.3	2.1
มีเพศสัมพันธ์กับคู่มรสของตน	22.7	59.5	17.8	21.9	61.0	17.1	21.0	58.0	21.0
มีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ	87.0	8.7	4.3	86.6	8.5	4.9	86.7	7.7	5.6
มีเพศสัมพันธ์กับชายขายบริการ	79.5	13.5	7.0	80.5	11.0	8.5	82.5	9.1	8.4
การจูบกับผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี	32.4	52.4	15.2	36.6	41.5	21.9	25.2	50.3	24.5
การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย	80.0	16.8	3.2	86.6	9.8	3.6	85.3	12.6	2.1
การใช้ห้องน้ำร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี	22.2	50.8	27.0	24.4	43.9	31.7	18.8	42.7	38.5
การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น	89.2	5.9	4.9	93.9	3.7	2.4	92.3	5.6	2.1

ระดับความคิดเห็น 1. ไม่มีโอกาส = ไม่มีโอกาส 2. มีโอกาส = มีโอกาสน้อย + มีโอกาสปานกลาง

3. มีโอกาสมาก = มีโอกาสมาก + มีโอกาสมากที่สุด

4.3.12 ความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ตามพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

จากตาราง 4.14 ในเรื่องของความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์นั้น พบว่า วัยรุ่นเกือบทั้งหมดเชื่อว่าการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสติดเชื้อมากที่สุด (ร้อยละ 95.8) รองมาคือพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 86.1) การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทาง

เพศ เป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสมากในการคิดเชื่อ (ร้อยละ 81.9) พฤติกรรมเสี่ยงที่วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างมองว่ามีโอกาสที่จะคิดเชื่อมากที่สุดคือ การมีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่ได้แต่งงานกัน (ร้อยละ 69.4)

เมื่อถามวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า พฤติกรรมที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสมากที่สุดในการคิดเชื่อเอชไอวี เอ็ดส์ นั้น คือ การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น และการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศ (ร้อยละ 89.3 และร้อยละ 88.2 ตามลำดับ) วัยรุ่นกลุ่มนี้ยังบอกว่าการมีเพศสัมพันธ์กับชายขายบริการทางเพศก็มีโอกาสที่จะคิดเชื่อเอชไอวี เอ็ดส์ ได้เช่นกัน (ร้อยละ 57.8)

ผลการศึกษาต่อกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ในเรื่องของพฤติกรรมที่มีโอกาสคิดเชื่อเอชไอวี เอ็ดส์ พบว่า พฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นมีโอกาสคิดเชื่อมากที่สุด (ร้อยละ 91.3) รองมาคือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงและชายขายบริการทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 87.2 ร้อยละ 83.9 และร้อยละ 83.2 ตามลำดับ) อีกทั้งการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตนเองวัยรุ่นกลุ่มนี้ตอบว่ามีโอกาสที่จะคิดเชื่อได้ (ร้อยละ 63.1)

ตาราง 4.14 การกระจายร้อยละของความรู้เรื่องการคิดเชื่อเอชไอวี เอ็ดส์ ของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ

ความรู้เรื่องการคิดเชื่อเอ็ดส์	พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (N=410)								
	มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (n=73)			มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=188) *			ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=149)		
	มีโอกาสมาก	มีโอกาส	ไม่มีโอกาส	มีโอกาสมาก	มีโอกาส	ไม่มีโอกาส	มีโอกาสมาก	มีโอกาส	ไม่มีโอกาส
มีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่ได้แต่งงานกัน	29.2	69.4	1.4	49.2	46.0	4.8	51.0	47.0	2.0
มีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตน	13.9	56.9	29.2	25.1	57.8	17.1	21.5	63.1	15.4
มีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ	81.9	8.3	9.8	88.2	7.5	4.3	87.2	9.4	3.4
มีเพศสัมพันธ์กับชายขายบริการ	77.8	9.7	12.5	79.1	13.4	7.5	83.9	10.1	6.0
การจูบกับผู้ที่คิดเชื่อเอ็ดส์	26.4	44.4	29.2	32.1	51.3	16.6	30.2	50.3	19.5
การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย	86.1	9.7	4.2	81.8	16.0	2.2	83.2	13.4	3.4
การใช้ห้องน้ำร่วมกับผู้คิดเชื่อเอ็ดส์	22.3	44.4	33.3	20.8	45.5	33.7	20.8	49.7	29.5
การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น	95.8	1.4	2.8	89.3	7.0	3.7	91.3	5.3	3.4

* Missing 1 cases ระดับความคิดเห็น 1. ไม่มีโอกาส = ไม่มีโอกาส 2. มีโอกาส = มีโอกาสน้อย + มีโอกาสปานกลาง

3. . มีโอกาสมาก = มีโอกาสมาก + มีโอกาสมากที่สุด

สรุปได้ว่า เมื่อนำคำถามต่างๆ เกี่ยวกับกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์มาถามนั้น พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์มากที่สุดที่วัยรุ่นทั้งชายและหญิงต่างมีความคิดเห็นที่ไม่ต่างกันคือเชื่อว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น รองมาคือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิง หรือชายที่ขายบริการทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย และยังเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตนเองนั้น ไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ มีเพียงบางประเด็นที่วัยรุ่นชายมองว่าไม่มีโอกาสเสี่ยงเท่าที่ควร แต่วัยรุ่นหญิงกลับมองว่าเป็นโอกาสเสี่ยงมากที่สุดก็คือการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักที่ยังไม่แต่งงานกัน แท้ที่จริงแล้วประเด็นนี้ยังคงเป็นพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วงสำหรับวัยรุ่นที่มักนิยมมีคู่นอนข้ามคืนซึ่งเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ก่อให้เกิดการติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์ได้ไม่น้อยกว่าสาเหตุอื่นๆ เลยแม้แต่น้อย ซึ่งกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าการเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอ็ดส์สามารถเกิดได้จากการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตนเอง โดยไม่ได้มีการป้องกัน การใช้ถุงยางอนามัยไม่ถูกวิธี เมื่อมีเพศสัมพันธ์ หรือการดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ มักเป็นสาเหตุของการนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน

แสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นยังยึดติดกับภาพของความสำส่อน การยุ่งเกี่ยวกับหญิง ชายขายบริการทางเพศ การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น การเรียนการสอนหลักสูตรเพศศึกษาในชั้นเรียนหรือการที่ได้รับข้อมูลจากสื่อต่างๆ นั้นส่วนใหญ่ก็จะเน้นเพียงว่าการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการนั้นมีโอกาสที่จะติดเชื้อเอ็ดส์มากที่สุด จนอาจทำให้วัยรุ่นเองมองว่าปัญหาเหล่านี้อยู่ไกลตัวเอง และตัวเองไม่ได้อยู่ในข่ายของพฤติกรรมเสี่ยงที่กล่าวมา แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้น โรคเอ็ดส์อยู่ใกล้ตัวคนไทยมาก และกลุ่มประชากรที่ติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์มากที่สุดก็คือกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี (กระทรวงสาธารณสุข, 2539) การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของผู้ชายนั้นมักมีตั้งแต่อายุยังน้อย และไม่ชอบใช้ถุงยางอนามัยเมื่อเที่ยวสถานบริการทางเพศ (Mahay, Laumann, และ Michael, 2000) โดยช่วงวัยรุ่นจะเป็นวัยที่อยากลองมีเพศสัมพันธ์และมักมีคู่นอนหลายคน ไม่สนใจต่อการใช้ถุงยางอนามัย สิ่งเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นตกอยู่ในความเสี่ยงสูงสุดของการเป็นภานะนำเชื้อเอ็ดส์ และโรคอื่นๆ ที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ (Moore, and Rosenthal, 1998) รวมทั้งการดื่มเครื่องดื่มและของมีแอลกอฮอล์ทำให้วัยรุ่นขาดสติ และไม่สามารถควบคุมตนเองได้ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยจึงมีโอกาสเกิดขึ้นกับกลุ่มวัยรุ่นมากที่สุด

หากการเรียนการสอนในเรื่องเพศศึกษาให้แก่เด็กวัยรุ่นนั้น ควรสร้างความตระหนัก และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของการติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์ ให้แก่วัยรุ่นให้ถูกจุด หรือเสริมความรู้ที่สามารถสอนให้วัยรุ่นรู้จักป้องกันตัวเอง และแก้ปัญหาได้ มากกว่าการสอนให้วัยรุ่นรู้แค่เพียงกลไกในระบบสืบพันธุ์เท่านั้น

ความรู้ในเรื่องการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย

4.3.13 ความรู้ในเรื่องการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ ตามเพศของวัยรุ่นไทย

จากตาราง 4.15 ผลของการศึกษา พบว่า วัยรุ่นชายส่วนตอบว่าไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ (ร้อยละ 87.8) เมื่อถามว่าการที่ผู้หญิงจะหลีกเลี่ยงการติดเชื้อเอชไอวีได้ ถ้ารีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นชายบางคนตอบว่าใช่ (ร้อยละ 30.2) วัยรุ่นชายบางคนตอบว่าผู้ที่ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์สามารถรู้ได้ว่าคิดมาจากใคร (ร้อยละ 24.3) ยังมีวัยรุ่นชายที่ปฏิเสธว่าคนที่ติดเชื้อเอชไอวียังคงมีสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี(ร้อยละ 41.5)

จากคำถามเดียวกันเมื่อนำมาถามวัยรุ่นหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่แล้วไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ (ร้อยละ 94.6) วัยรุ่นหญิงครึ่งหนึ่งที่ไม่ว่าทราบว่าคนที่ติดเชื้อเอชไอวียังคงมีสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี (ร้อยละ 50.2) เมื่อถามว่าการที่ผู้หญิงจะหลีกเลี่ยงการติดเชื้อเอชไอวีได้ ถ้ารีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นหญิงบางคนตอบว่าใช่ (ร้อยละ 37.1)

ตาราง 4.15 การกระจายร้อยละของความรู้ในเรื่องเพศกับการรับเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย

จำแนกตามเพศ

ความรู้เกี่ยวกับ การติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)					
	ชาย (n = 206)			หญิง (n = 205)		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
ผู้ที่ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์สามารถรู้ได้ว่าคิดมาจากใคร	24.3	33.7	42.0	36.1	27.8	36.1
ผู้มีเชื้อเอชไอวีสามารถสังเกตได้ไม่ยาก	22.0	31.2	46.8	34.6	25.4	40.0
หลังจากที่ติดเชื้อเอชไอวี ยังคงมาสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี	15.6	41.5	42.9	24.9	24.9	50.2
ผู้หญิงสามารถเลี่ยงการติดเชื้อเอชไอวีได้ถ้ารีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์	30.2	62.4	7.4	37.1	50.7	12.2
หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้	5.4	6.8	87.8	3.4	2.0	94.6

4.3.14 ความรู้ในเรื่องการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ ตามระดับการศึกษาของวัยรุ่นไทย

จากตาราง 4.16 ผลการศึกษาในเรื่องของความรู้ในเรื่องของการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผู้หญิงตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอดส์สามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 89.2) วัยรุ่นกลุ่มนี้ยังตอบว่าผู้หญิงสามารถเลี่ยงการติดเชื้อเอดส์ได้ถ้ารีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 44.9)

เมื่อถามวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. ในเรื่องเดียวกัน พบว่า วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง ต่างไม่ทราบว่าการศึกษาที่ผู้หญิงตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอดส์สามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 92.7) วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างต่างไม่เชื่อว่าหลังจากที่ติดเชื้อเอดส์ ยังคงมาสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี (ร้อยละ 46.3)

ผลของการสอบถามวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาในเรื่องของความรู้ในเรื่องของการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แล้วไม่ทราบว่าการศึกษาที่ผู้หญิงตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอดส์สามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 93.0) รองมาคือไม่ทราบว่าหลังจากที่ติดเชื้อเอดส์ ยังคงมาสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี (ร้อยละ 61.5)

ตาราง 4.16 การกระจายร้อยละของความรู้ในเรื่องเพศกับการรับเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับ การติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์	วัยรุ่นตามระดับการศึกษา (N=411)								
	ม.ต้น (n=185)			ปวช. (n=82)			อุดมศึกษา (n=144)		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
ผู้ที่ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์สามารถรู้ได้ว่าติดมาจากใคร	31.3	27.6	41.1	20.8	39.0	40.2	34.2	30.1	35.7
ผู้มีเชื้อเอดส์สามารถสังเกตได้ไม่ยาก	28.1	24.9	47.0	19.5	23.2	57.3	33.6	35.7	30.7
หลังจากที่ติดเชื้อเอดส์ ยังคงมาสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี	24.4	37.8	37.8	13.5	46.3	40.2	18.9	19.6	61.5
ผู้หญิงสามารถเลี่ยงการติดเชื้อเอดส์ได้ถ้ารีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์	44.9	42.7	12.4	28.0	61.0	11.0	22.4	72.0	5.6
หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอดส์สามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้	5.9	4.9	89.2	2.4	4.9	92.7	3.5	3.5	93.0

4.3.15 ความรู้ในเรื่องการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ ตามพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

จากตาราง 4.17 การรับรู้ในเรื่องของการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งวิเคราะห์ตามกลุ่มของพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่บอกว่าไม่ทราบว่ายุงที่ตั้จครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 91.7) รองมา คือไม่ทราบว่าหลังจากที่ติดเชื้อเอดส์ ยังคงมาสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี (ร้อยละ 63.9) วัยรุ่นในกลุ่มนี้ยังตอบว่า ผู้ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์สามารถรู้ได้ว่าติดมาจากใคร (ร้อยละ 40.3)

เมื่อดูผลการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์นั้น พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ก็ตอบเหมือนกับทุกกลุ่มคือไม่ทราบว่ายุงที่ตั้จครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 89.8) รองมา คือผู้มีเชื้อเอดส์สามารถสังเกตได้ไม่ยาก (ร้อยละ 48.7

ผลของการศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ายุงที่ตั้จครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 92.6) รองมาตอบว่าผู้ยุงสามารถเลี่ยงการติดเชื้อเอดส์ได้ถ้ารีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 37.6)

ตาราง 4.17 การกระจายร้อยละของความรู้ในเรื่องเพศกับการรับเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ

ความรู้เกี่ยวกับ การติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์	พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (N=410)								
	มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (n=73)			มีคนรัก ไม่มี เพศสัมพันธ์ (n=188) *			ไม่มีคนรัก ไม่มี เพศสัมพันธ์ (n=149)		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ ทราบ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ ทราบ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ ทราบ
ผู้ที่ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์สามารถรู้ ได้ว่าติดมาจากใคร	40.3	22.2	37.5	25.1	33.2	41.7	32.2	32.2	35.6
ผู้มีเชื้อเอดส์สามารถสังเกตได้ไม่ยาก	36.1	37.5	26.4	23.5	27.8	48.7	30.2	24.8	45.0
หลังจากที่ติดเชื้อเอดส์ ยังคงมาสุขภาพ แข็งแรงไปอีกหลายปี	12.5	23.6	63.9	19.2	36.4	44.4	25.5	34.2	40.3
ผู้ยุงสามารถเลี่ยงการติดเชื้อเอดส์ได้ถ้า รีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์	20.8	76.4	2.8	35.3	56.1	8.6	37.6	47.7	14.7
ยุงที่ตั้จครรภ์ที่มีเชื้อเอดส์สามารถ ถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้	1.4	6.9	91.7	6.4	3.8	89.8	3.4	4.0	92.6

* Missing 1 cases

สรุปได้ว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่า ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นชายหรือหญิง หรือแม้แต่เรียนระดับการศึกษาที่สูงขึ้นก็ตาม ต่างไม่มีผลต่อการรับรู้ในเรื่องของการถ่ายทอดเชื้อเอชไอวี เอดส์ จากแม่สู่ลูกเลย รวมทั้งไม่ทราบว่าคนที่รับเชื้อเอเดสนั้นยังคงมีสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปีหรือไม่ ข้อสังเกตคือ ทำไมวัยรุ่นที่ได้รับการศึกษาในเรื่องของเพศศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ก็ยังคงไม่ทราบว่ามารดาที่มีเชื้อเอเดสนั้นจะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปยังทารกในครรภ์ได้หรือไม่ หรือแม้แต่คนที่ติดเชื้อนั้นจะสามารถมีชีวิตอยู่ต่อไปได้อีกนานหรือไม่ เพราะการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการสอบถามในเรื่องดังกล่าวกับกลุ่มที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก็ยังตอบว่าไม่ทราบ

ทั้งที่จริงแล้วปัญหาเอชไอวี เอดส์ ในปัจจุบันมีผลกระทบต่อหญิงวัยเจริญพันธุ์มากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มแม่บ้าน ซึ่งแต่ละปีจะมีหญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อเอชไอวี ประมาณ 8,000-9,000 คน มีโอกาสถ่ายทอดเชื้อจากแม่สู่ลูกได้ 2,000 – 2,500 คน (ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา, 2550) หรือแม้แต่ผู้ป่วยที่ได้รับเชื่อนั้นหากได้รับการดูแลรักษา และได้รับยาอย่างสม่ำเสมอ ก็จะสามารถมีชีวิตอยู่ต่อไปได้อย่างแข็งแรงอีกหลายปี (ประพันธ์ ภาณุภาค, 2544) แต่เรื่องเหล่านี้วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลับไม่ทราบ สิ่งเหล่านี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้ในเรื่องของการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ว่าวัยรุ่นยังมองว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องไกลตัวเกินไป หรือการเผยแพร่ข่าวสาร การให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวยังคงเป็นเพียงรับรู้ถึงความน่ากลัวของโรค การแพร่ระบาดของโรคเพียงเท่านั้น ในรายละเอียดเล็กๆ ของการถ่ายทอดเชื้อและการดูแลรักษานั้นยังคงเป็นเรื่องที่พูดถึงกันน้อยกว่าอันตรายของโรค

ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่น

4.3.16 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย จำแนกตามเพศ

จากตาราง 4.18 เมื่อพิจารณาถึงประเด็นของบุคคลที่วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเมื่อวัยรุ่นเกิดไปสนใจใครสักคนแบบคนรักวัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 56.6) วัยรุ่นหญิงเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนในเรื่องนี้เช่นเดียวกับวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 71.2) รองมาวัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 17.1) ส่วนวัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนต่อไป (ร้อยละ 12.7)

ถ้าหากวัยรุ่นชายมีปัญหาอยากรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 45.4) เช่นเดียวกันวัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกถ้าอยากรู้เรื่องเพศ (ร้อยละ 46.3) รองมาวัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 15.1) รองมาวัยรุ่นหญิงเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ และครู (ร้อยละ 21.5 และร้อยละ 21.0)

เมื่อวัยรุ่นชายมีปัญหากลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 58.0) วัยรุ่นหญิงก็เช่นเดียวกัน คือ เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 71.2) รองมา วัยรุ่นชายเลือกที่จะไม่ปรึกษาใคร (ร้อยละ 12.2) ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ เป็นอันดับต่อมา (ร้อยละ 14.6)

แต่ถ้าวัยรุ่นชายมีปัญหาของการได้เสียกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 43.9) ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะปรึกษาทั้งเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 38.5) บุคคลที่วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาในเรื่องนี้รองลงมาคือ เพื่อน (ร้อยละ 31.2) ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนต่อมา (ร้อยละ 38.0)

หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 42.0) ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 39.5) ส่วนคนที่วัยรุ่นชายเลือกปรึกษาเป็นอันดับถัดมาคือเพื่อน (ร้อยละ 22.4) เช่นเดียวกัน วัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนรองมาจากพ่อแม่ (ร้อยละ 27.8)

ปัญหาสุดท้าย คือการที่กลัวว่าจะติดเชื้อโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 31.7) และในประเด็นนี้วัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 37.6) ส่วนบุคคลที่วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาเป็นคนถัดมาคือเพื่อน (ร้อยละ 24.4) วัยรุ่นหญิงก็ไม่ต่างกันคือเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเช่นเดียวกับวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 28.3)

ตาราง 4.18 การกระจายร้อยละของ ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย จำแนกตามเพศ

ปัญหาต่างๆ	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)													
	วัยรุ่นชาย (n = 206)							วัยรุ่นหญิง (n = 205)						
	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย/พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย/พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น
เมื่อสนใจใครสักคนแบบคนรัก	14.1	17.1	9.3	56.6	0.4	2.0	0.5	6.3	12.7	7.8	71.2	0.5	0.0	1.5
อยากรู้เรื่องเพศ	8.3	15.1	3.4	45.4	22.9	2.4	2.5	2.4	21.5	5.9	46.3	21.0	2.4	0.5
กลัวคนรักจะทิ้ง	12.2	11.7	8.8	58.0	2.0	7.3	0.0	3.4	14.6	5.9	71.2	0.5	2.9	1.5
ได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก	11.2	43.9	3.4	31.2	1.0	8.8	.5	6.3	38.0	7.3	38.5	0.7	6.3	2.9
กลัวว่าจะท้อง/คนรักท้อง	9.3	42.0	4.9	22.4	2.4	16.1	2.9	2.9	39.5	8.3	27.8	1.0	17.1	3.4
กลัวติดเชื้อโรคจากการมีเพศสัมพันธ์	11.7	31.7	5.4	24.4	12.2	6.8	7.8	4.7	37.6	4.4	28.3	5.9	13.2	5.9

4.3.17 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทยที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จากตาราง 4. ผลการศึกษา พบว่า บุคคลที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถ้าหากวัยรุ่นเกิดไปสนใจใครสักคนแบบคนรักวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 50.8) รองมา วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 23.8)

เมื่อวัยรุ่นอยากรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาครู อาจารย์ (ร้อยละ 37.8) รองมาวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 28.2)

เมื่อกลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 56.2) รองมา วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 19.5)

แต่ถ้าวัยรุ่นมีปัญหาของการได้เสียบกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 62.7) รองมาคือเพื่อนที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาในเรื่องนี้ (ร้อยละ 18.9)

หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 64.9) ส่วนคนที่วัยรุ่นเลือกปรึกษาเป็นอันดับถัดมาคือเพื่อน (ร้อยละ 9.7)

กลัวว่าจะติดเชื้อโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อมีปัญหาที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 54.6) บุคคลที่วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาเป็นคนถัดมาคือ ครู อาจารย์ (ร้อยละ 14.6)

ตาราง 4.19 การกระจายร้อยละของ ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น

ปัญหาต่างๆ	ม.ต้น (n=144)						
	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย / พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น
เมื่อสนใจใครสักคน แบบคนรัก	13.5	23.8	10.8	50.8	0.5	0.6	0.0
อยากรู้เรื่องเพศ	2.7	25.4	4.9	28.2	37.8	0.5	0.5
กลัวคนรักจะทิ้ง	9.2	19.5	9.7	56.2	2.2	2.7	0.5
ได้เสียบก่อนแต่งกับคนรัก	4.9	62.7	5.4	18.9	1.6	5.4	1.1
กลัวว่าจะท้อง/คนรักท้อง	5.9	64.9	5.9	9.8	3.2	8.6	1.7
กลัวติดเชื้อโรคจากการมีเพศสัมพันธ์	6.5	54.6	3.2	10.3	14.6	3.8	7.0

4.3.18 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทยที่ศึกษาในระดับ ปวช.

จากตาราง 4.20 เมื่อมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับปวช. จะเลือกปรึกษาใคร พบว่า ถ้าหากวัยรุ่นเกิดไปสนใจใครสักคนแบบคนรักวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 50.8) รองมา วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 23.8)

เมื่อวัยรุ่นอยากรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาคู อาจารย์ (ร้อยละ 37.8) รองมาวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 28.1)

เมื่อกลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 56.2) รองมา วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 19.5)

แต่ถ้าวัยรุ่นมีปัญหาของการได้เสียนักก่อนแต่งวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 62.7) รองมาคือเพื่อนที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาในเรื่องนี้ (ร้อยละ 18.9)

หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 64.9) ส่วนคนที่วัยรุ่นเลือกปรึกษาเป็นอันดับถัดมาคือเพื่อน (ร้อยละ 9.8)

กลัวว่าจะติดเชื้อ โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อมีปัญหาที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 54.6) บุคคลที่วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาต่อมาก็คือ ครู อาจารย์ (ร้อยละ 14.6)

ตาราง 4.20 การกระจายร้อยละของ ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ศึกษาระดับชั้น ปวช.

ปัญหาต่างๆ	ปวช. (n=82)						
	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย / พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น
เมื่อสนใจใครสักคน แบบคนรัก	8.5	12.2	6.2	68.3	1.2	1.2	2.4
อยากรู้เรื่องเพศ	9.8	17.1	4.9	52.4	12.2	2.4	1.2
กลัวคนรักจะทิ้ง	3.7	11.0	3.6	75.6	1.2	4.9	0.0
ได้เสียนักก่อนแต่งกับคนรัก	9.7	30.5	4.9	48.8	0.0	3.7	2.4
กลัวว่าจะท้อง/คนรักท้อง	6.2	32.9	8.5	32.9	1.2	12.2	6.1
กลัวติดเชื้อโรคจากการมีเพศสัมพันธ์	9.8	28.0	4.9	31.7	7.3	11.0	7.3

4.3.19 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จากตาราง 4.21 ผลของการศึกษาในวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาในเรื่องของบุคคลที่วัยรุ่นเลือกปรึกษาเมื่อมีปัญหาต่างๆ พบว่า เมื่อวัยรุ่นมีความรู้สึกสนใจใครสักคนแบบคนรัก วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 78.3) รองมาคือ เลือกที่จะไม่ปรึกษาใคร (ร้อยละ 7.0)

และเมื่อวัยรุ่นต้องการที่จะรู้เรื่องเพศก็จะปรึกษากับเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 65.0) รองมาคือเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 9.8)

พอวัยรุ่นเริ่มมีคนรักแต่เกรงว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นกลุ่มนี้ก็เลือกที่จะปรึกษากับเพื่อนมากกว่าคนอื่น (ร้อยละ 69.2) รองมาคือจะคุยกับคนรักหรือไม่ปรึกษาใครเลย (ร้อยละ 8.4)

แต่ถ้าวัยรุ่นเกิดปัญหาในเรื่องของการได้เสียกันก่อนแต่ง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนอีกเช่นกัน (ร้อยละ 47.6) รองมาวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 18.9)

เวลาที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มีปัญหากลัวว่าจะท้อง หรือคนรักจะทิ้งนั้น วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนมากกว่าคนอื่น (ร้อยละ 40.6) รองมาวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา พูดคุยกับคนรัก (ร้อยละ 29.4)

วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาเพื่อนเมื่อกลัวว่าตัวเองจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 44.1) รองมาคือเลือกที่จะปรึกษาคนรัก (ร้อยละ 17.5)

ตาราง 4.21 การกระจายร้อยละของ ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปัญหาต่างๆ	อุดมศึกษา (n=144)						
	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย / พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น
เมื่อสนใจใครสักคน แบบคนรัก	7.0	4.9	7.0	78.3	0.0	1.4	1.4
อยากรู้เรื่องเพศ	6.3	9.8	4.2	65.0	7.0	4.9	2.8
กลัวคนรักจะทิ้ง	8.4	6.3	6.3	69.2	0.0	8.4	1.4
ได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก	13.2	18.9	5.6	47.6	0.0	12.6	2.1
กลัวว่าจะท้อง/คนรักท้อง	6.3	13.9	6.3	40.6	0.0	29.4	3.5
กลัวติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์	9.8	12.6	7.0	44.1	2.7	17.5	6.3

4.3.20 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์

จากตาราง 4.22 ผลการศึกษาในเรื่องของบุคคลที่วัยรุ่นเลือกเป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา พบว่าวัยรุ่นในกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก เมื่อวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างสนใจใครสักคนแบบคนรักก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 79.2) รองมา วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษากับ พี่น้อง (ร้อยละ 8.3)

ถ้าหากว่าวัยรุ่นต้องการที่จะรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 62.5) รองมา วัยรุ่นกลุ่มนี้จะไม่ปรึกษาใคร (ร้อยละ 8.3)

เมื่อมีคนรัก แล้วกลัวจะถูกทิ้งวัยรุ่นกลุ่มนี้ก็ยังคงเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 72.2) รองลงมาคือเลือกที่จะคุยกับคนรักของตน (ร้อยละ 9.7)

ถ้ามีปัญหาของการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักนั้น ครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างนี้ เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 50.0) รองมาคือจะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 18.1)

วัยรุ่นที่มีปัญหากลัวว่าจะท้อง/คนรักท้องคนแรกที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาคือเพื่อน (ร้อยละ 41.7) บุคคลที่วัยรุ่นจะปรึกษาเป็นคนถัดมาคือ คนรักของตน (ร้อยละ 25.1)

หากวัยรุ่นมีความกังวลว่าจะติดโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นจะเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 45.8) รองมา คือคนรักของตน (ร้อยละ 15.3)

ตาราง 4.22 การกระจายร้อยละของ ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ตามพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์

ปัญหาต่างๆ	มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (n=73)						
	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย / พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น
เมื่อสนใจใครสักคน แบบคนรัก	5.6	5.6	8.3	79.2	0.0	0.0	1.3
อยากรู้เรื่องเพศ	8.4	9.7	2.8	62.5	6.9	6.9	2.8
กลัวคนรักจะทิ้ง	8.3	2.8	6.9	72.2	0.0	9.8	0.0
ได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก	15.3	18.1	4.1	50.0	0.0	11.1	1.4
กลัวว่าจะท้อง/คนรักท้อง	11.1	8.3	6.9	41.7	0.0	25.1	6.9
กลัวติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์	11.1	12.5	5.6	45.8	1.4	15.3	8.3

4.3.21 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์

จากตาราง 4.23 การศึกษาในเรื่องของบุคคลที่วัยรุ่นจะปรึกษาเมื่อมีปัญหาในกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า เมื่อมีความสนใจใคร่รักคนแบบคนรัก วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 61.5) รองมาวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 17.6)

หากวัยรุ่นต้องการที่จะรู้เรื่องเพศ ครั้งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 51.3) รองมาคือ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา ครู อาจารย์ (ร้อยละ 21.4)

เมื่อกล่าวถึงคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นก็จะเลือกคุยกับเพื่อนก่อนคนอื่น ๆ (ร้อยละ 65.8) รองมาคือพ่อแม่ (ร้อยละ 12.7)

ในเรื่องของการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักนั้น วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ และเพื่อนก่อนเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 38.0 และ ร้อยละ 37.4 ตามลำดับ) รองมาคือเลือกที่จะปรึกษากับคนรัก (ร้อยละ 9.6)

และเมื่อวัยรุ่นกังวลว่าจะท้อง หรือคนรักจะท้องนั้น วัยรุ่นจะปรึกษาพ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 38.5) รองลงมาวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 25.7)

แต่ถ้าวัยรุ่นกลัวว่าจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 31.6) และเพื่อนที่วัยรุ่นจะปรึกษารองจากพ่อแม่ (ร้อยละ 27.3)

ตาราง 4.23 การกระจายร้อยละของ ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ตามพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์

ปัญหาต่างๆ	มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=188) *						
	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย / พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น
เมื่อสนใจใคร่รักคน แบบคนรัก	12.3	17.6	5.9	61.5	0.5	1.1	1.1
อยากรู้เรื่องเพศ	5.9	12.3	5.9	51.3	21.4	2.1	1.1
กลัวคนรักจะทิ้ง	7.5	12.7	5.9	65.8	0.0	7.0	1.1
ได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก	8.0	38.0	4.8	37.4	0.5	9.6	1.7
กลัวว่าจะท้อง/คนรักท้อง	5.3	38.5	6.4	25.7	1.6	19.3	3.2
กลัวติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์	8.6	31.6	4.7	27.3	8.0	12.8	7.0

* Missing 1 cases

4.3.22 ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์

จากตาราง 4.24 ผลของการศึกษาวัยรุ่นกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า หากต้องการที่จะคบกับใครสักคนแบบคนรัก วัยรุ่นจะเลือกปรึกษาเพื่อนก่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 59.1) รองมาคือจะบอกพ่อแม่ เป็นคนต่อมา (ร้อยละ 16.1)

ในวัยรุ่นกลุ่มนี้หากต้องการที่จะรู้ในเรื่องเพศก็จะปรึกษากับเพื่อน พ่อแม่ และครู อาจารย์ (ร้อยละ 30.9 และร้อยละ 30.2 ตามลำดับ)

หากกลัวว่าคนรักของตนจะทิ้งไป วัยรุ่นจะขอคำปรึกษาจากเพื่อนก่อนคนอื่นๆ (ร้อยละ 59.7) รองมาคือเลือกที่จะคุยกับพ่อแม่ (ร้อยละ 18.1)

เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาในเรื่องการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักแล้ว วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 55.7) รองมา วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 24.2)

หากกลัวว่าจะท้อง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ก่อนคนอื่นๆ (ร้อยละ 59.7) รองมา วัยรุ่นจะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 16.1)

เมื่อวัยรุ่นกังวล หรือกลัวว่าจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นจะเลือกขอคำปรึกษาจากพ่อแม่ก่อนคนอื่นๆ อีกเช่นกัน (ร้อยละ 49.7) รองมา วัยรุ่นจะขอคำปรึกษาจากเพื่อน (ร้อยละ 15.4)

ตาราง 4.24 การกระจายร้อยละของ ที่ปรึกษาในเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย ตามพฤติกรรมทางเพศ แบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์

ปัญหาต่างๆ	ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=149)						
	ไม่ปรึกษาใคร	พ่อแม่	พี่ชาย / พี่สาว	เพื่อน	ครู/อาจารย์	คนรัก	บุคคลอื่น
เมื่อสนใจใครสักคน แบบคนรัก	10.1	16.1	12.1	59.1	0.6	1.3	0.7
อยากรู้เรื่องเพศ	3.4	30.2	4.0	30.9	30.2	.0	1.3
กลัวคนรักจะทิ้ง	8.1	18.1	9.4	59.7	3.4	0.6	0.7
ได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก	6.7	55.7	6.7	24.2	1.3	3.4	2.0
กลัวว่าจะท้อง/คนรักท้อง	4.7	59.7	6.1	16.1	2.7	9.4	1.3
กลัวติดเชื้อโรคจากการมีเพศสัมพันธ์	6.8	49.7	4.0	15.4	14.1	4.0	6.0

สรุปได้ว่า บุคคลที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเมื่อมีปัญหา หรือพูดคุยด้วยส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนมากกว่าบุคคลอื่นๆ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษารวมทั้งวัยรุ่นที่มีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์กับคนรักแล้วนั้น จะเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนก่อนเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Brown In Neinstein, L.S., 1993 ที่กล่าวว่าวัยรุ่นใช้เวลาในแต่ละสัปดาห์อยู่กับกลุ่มเพื่อนเป็นสองเท่าเมื่อเทียบกับการใช้เวลาอยู่กับพ่อแม่ ไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรที่พฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายและหญิงจะได้รับอิทธิพลมาจากเพื่อน (Shuaythong, P., Thangsuvan, J., Liamsombat, A., 1998 อ้างแล้ว) คุณเหมือนกว่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งให้เห็นว่าเพื่อนสนิทเป็นเสมือนจุดศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Fisher & Fisher, 1992) สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เพื่อนจะมีอิทธิพลในเรื่องความเชื่อ ความคิด ตลอดจนจนให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมากที่สุด

การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย

4.3.23 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

จากตาราง 4.25 การศึกษาในเรื่องของการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นกับบุคคลอื่นๆ นั้น พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้ชายมากที่สุด (ร้อยละ 81.6) รองมาวัยรุ่นบอกว่าเคยคุยเรื่องเพศกับแม่ และเพื่อนผู้หญิง (ร้อยละ 33.0) แต่ก็ยังมีวัยรุ่นชายอีกไม่น้อยที่ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ต่างๆ กับคุยกับพ่อ (ร้อยละ 31.6)

ในขณะที่วัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 78.0) รองมาคือการคุยกับแม่ (ร้อยละ 52.2) มีวัยรุ่นหญิงอีกไม่น้อยเลยที่ยอมรับว่าตนเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ และผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 38.5 และร้อยละ 36.6 ตามลำดับ)

ตาราง 4.25 การกระจายร้อยละของการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

บุคคลหรือช่องทางต่าง ๆ ในการสื่อสารเรื่องเพศ	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)			
	ชาย (n = 206)		หญิง (n = 205)	
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
พ่อ	31.6	68.4	21.5	78.5
แม่	33.0	67.0	52.2	47.8
เพื่อนผู้ชาย	81.6	18.4	22.4	77.6
เพื่อนผู้หญิง	33.0	67.0	78.0	22.0
รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์	31.6	68.4	38.5	61.5
อินเทอร์เน็ต	30.1	69.9	36.6	63.4

4.3.24 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น ตามระดับการศึกษา

จากตาราง 4.26 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าวัยรุ่นในกลุ่มนี้เลือกที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนในเรื่องเพศกับแม่มากที่สุด (ร้อยละ 49.7) รองมาคือ การพูดคุยกับเพื่อนผู้ชาย (ร้อยละ 38.4) ส่วนการพูดคุยเรื่องเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นวัยรุ่นกลุ่มนี้พูดคุยในเรื่องเพสน้อยที่สุด (ร้อยละ 24.9)

เมื่อถามวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. ถึงการพูดคุยเรื่องเพศแล้ว พบว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 62.2) รองลงมา คือเพื่อนผู้ชายที่วัยรุ่นกลุ่มนี้เคยพูดคุยเรื่องเพศด้วย (ร้อยละ 54.9) ในทางกลับกัน วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างกลับบอกว่าคุยเรื่องเพศกับพ่อน้อยที่สุด (ร้อยละ 13.4)

จากการสอบถามในเรื่องของการพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 74.1) รองลงมาคือเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้ชาย (ร้อยละ 62.9) และวัยรุ่นในกลุ่มนี้ยังบอกอีกว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตอีกด้วย (ร้อยละ 46.2)

ตาราง 4.26 การกระจายร้อยละของการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

บุคคลหรือช่องทางต่าง ๆ ในการสื่อสารเรื่องเพศ	วัยรุ่นตามระดับการศึกษา (N=411)					
	ม.ต้น (n=185)		ปวช. (n=82)		อุดมศึกษา (n=144)	
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
พ่อ	30.3	69.7	13.4	86.6	29.4	70.6
แม่	49.7	50.3	29.3	70.7	41.3	58.7
เพื่อนผู้ชาย	42.7	57.3	54.9	45.1	62.9	37.1
เพื่อนผู้หญิง	38.4	61.6	62.2	37.8	74.1	25.9
รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์	29.7	70.3	40.2	59.8	39.2	60.8
อินเทอร์เน็ต	24.9	75.1	30.5	69.5	46.2	53.8

4.3.25 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น ตามพฤติกรรมทางเพศ

จากตาราง 4.27 การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการพูดคุยในเรื่องเพศของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้มีการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 73.6) รองมาคือเพื่อนผู้ชาย (ร้อยละ 69.4) นอกจากนี้วัยรุ่นยังเคยพูดคุยเรื่องเพศกับแม่ และสนทนาเรื่องเพศผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตอีกด้วย (ร้อยละ 41.7)

จากการสอบถามวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ถึงการพูดคุยเรื่องเพศ พบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้เคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิง และเพื่อนผู้ชายมากที่สุด (ร้อยละ 56.1 และร้อยละ 54.5 ตามลำดับ) และวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างยังยอมรับอีกว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต และรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ (ร้อยละ 36.9 และ ร้อยละ 36.1 ตามลำดับ)

เมื่อสอบถามวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ในเรื่องของการพูดคุยเรื่องเพศ พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่จะพูดคุยเรื่องเพศกับแม่มากที่สุด (ร้อยละ 48.3) รองมาคือพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงและเพื่อนผู้ชาย (ร้อยละ 45.6 และร้อยละ 40.9 ตามลำดับ)

ตาราง 4.27 การกระจายร้อยละของการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่น จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ

บุคคลหรือช่องทางต่างๆ ในการสื่อสารเรื่องเพศ	พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (N=410)					
	มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (n=73)		มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=188) *		ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (n=149)	
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
พ่อ	23.6	76.4	27.3	72.7	26.8	73.2
แม่	41.7	58.3	38.5	61.5	48.3	51.7
เพื่อนผู้ชาย	69.4	30.6	54.5	45.5	40.9	59.1
เพื่อนผู้หญิง	73.6	26.4	56.1	43.9	45.6	54.4
รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์	40.3	59.7	36.1	63.9	31.5	68.5
อินเทอร์เน็ต	41.7	58.3	36.9	63.1	24.8	75.2

* Missing 1 cases

สรุปได้ว่า การศึกษาในเรื่องของการพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นนั้น พบว่า เมื่อวัยรุ่นต้องการพูดคุย หรือแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องเพศ ส่วนใหญ่จะเลือกคุยกับเพื่อนที่เป็นเพศเดียวกับตน รองมาคือเพื่อนต่างเพศ แต่ก็ยังมีวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านสื่อต่างๆ เช่น รายการวิทยุ โทรทัศน์ หรือแม้แต่ทางอินเทอร์เน็ต มีเพียงบางคนที่เคยพูดคุยเรื่องเพศกับแม่ หรือพ่อ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นในกลุ่มเด็กวัยรุ่นตอนต้น พอโตขึ้นวัยรุ่นก็เลือกที่จะพูดคุยเรื่องดังกล่าวกับเพื่อนมากกว่า หรือไม่ก็จะเริ่มหาช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ แทนที่จะปรึกษาคนใกล้ชิด ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากกว่าอิทธิพลของครอบครัว เด็กวัยรุ่นจะเลือกเข้าหาเพื่อนของตนมากกว่าพ่อแม่ (Fuhrmann, 1990) วัยรุ่นมักทำตามกลุ่มเพื่อน โดยที่อ้างว่า “ใครๆ ก็ทำกันทั้งนั้น” วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับ ความคาดหวังจากกลุ่มเพื่อนร่วมวัยเป็นสิ่งที่ยึดมั่นเด็กวัยรุ่นมักจะทำอะไรตามกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา หรือการเปลี่ยนคู่นอน เป็นต้น (Hamburg, 1986)

ประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทย

4.3.26 ประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทย จำแนกตามเพศ

จากตาราง 4.28 การศึกษาในเรื่องของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทยซึ่งจำแนกตามเพศของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 41.7) รองมา จะมีพฤติกรรมแบบ ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 32.5)

เมื่อดูในกลุ่มวัยรุ่นหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงเกือบครึ่งที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรักมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 42.9) รองมาคือกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 40.4)

ตาราง 4.28 การกระจายร้อยละ ของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ

ประสบการณ์ทางเพศ	วัยรุ่นชาย หญิง (N=411)	
	ชาย (n=206)	หญิง (n=203)*
เคยมีคนรัก เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก	41.7	42.9
เคยมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก	25.7	16.7
ไม่เคยมีคนรัก ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	32.5	40.4
รวม	100.0	100.0

* Missing 2 cases

4.3.27 ประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทย จำแนกตามระดับการศึกษา

จากตาราง 4.29 เมื่อนำผลการศึกษาในเรื่องของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นมาวิเคราะห์ตามเพศในเรื่องของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 53.6) ในทางกลับกันก็ยังมีวัยรุ่นชายอีกไม่น้อยที่ยอมรับว่าเคยมีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์แล้ว (ร้อยละ 26.8) และเมื่อถามคำถามวัยรุ่นหญิงถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิงกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่ามีวัยรุ่นหญิงมากกว่าครึ่งที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด (ร้อยละ 69.3) แต่มีวัยรุ่นหญิงอีกไม่น้อยที่ยอมรับว่าตนมีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 18.2)

เมื่อสอบถามในเรื่องของพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. พบว่า วัยรุ่นชายกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 43.9) รองมา มีวัยรุ่นชายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ยอมรับอีกว่า มีคนรัก แต่ยังไม่มีการมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 34.1) และที่น่าสนใจคือ การยอมรับของวัยรุ่นหญิงมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับว่ามีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 61.0) รองมา วัยรุ่นหญิงกลุ่มตัวอย่างตอบว่าเคยมีคนรัก แต่ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 24.4)

จากการสอบถามวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทางเพศแล้วมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ คือ บอกว่ามีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 61.8) รองมาคือมีคนรัก แต่ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 29.4) ส่วนวัยรุ่นหญิงกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างก็กล้าที่จะยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรักมาแล้ว (ร้อยละ 62.2) รองมาคือเริ่มมีคนรัก แต่ยังไม่มีการมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 17.6)

ตาราง 4.29 การกระจายร้อยละ ของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ประสบการณ์ทางเพศ	วัยรุ่นตามระดับการศึกษา (N=411)					
	ม.ต้น n=(185)		ปวช. n=(82)		อุดมศึกษา n=(144)	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
เคยมีคนรัก เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก	26.8	18.2	43.9	61.0	61.8	62.2
เคยมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก	19.6	12.5	34.1	24.4	29.4	17.6
ไม่เคยมีคนรัก ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	53.6	69.3	22.0	14.6	8.8	20.2

สรุปได้ว่า วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ต่างก็กล้าที่จะยอมรับว่าเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นว่าเป็นกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่มีประสบการณ์ทางเพศมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นชายเกือบทุกกลุ่มที่ทำการศึกษา ทำให้เห็นถึงเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อนันต์ชัย คงจันทร์ (อ้างในศิริพร คำภูไทย, 2549) ที่พบประเด็นสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมในการเลือกคู่ครองของวัยรุ่นปัจจุบันว่า วัยรุ่นในปัจจุบัน ไม่ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของคู่ครอง “ในด้านความคิดคิดเห็นกับเรื่องครอบครัว กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง เห็นว่าการแต่งงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก แต่เมื่อถามเรื่องการมีสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ส่วนใหญ่กลับเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่อาจเกิดขึ้นได้” พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างสามารถสะท้อนให้เห็นปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับวัยรุ่นในอนาคตได้ เนื่องจากการที่วัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อยอยู่นั้นอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น การติดเชื้อ โรคจากการมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชน ไม่นิยมสวมถุงยางอนามัย และอาจจะตามมาด้วยปัญหาการตั้งครรภ์และทำแท้งการถูกทอดทิ้ง การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ยินยอม เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการเรียนรู้เรื่องเพศ กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นว่าเป็นเช่นไร และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

สำหรับการศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จาก “โครงการป้องกันการติดเชื้อเอช ไอ วี ในวัยรุ่น โดยการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้บริการปรึกษาในชุมชน” ซึ่งดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมสุขภาพจิต กับศูนย์ความร่วมมือ ไทย-สหรัฐอเมริกา ด้านสาธารณสุข และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปีพ.ศ.2545 พื้นที่ศึกษาได้แก่โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน จำนวน 17 แห่ง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือศึกษาในจังหวัดลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ภาคใต้ศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มประชากรศึกษา ได้แก่วัยรุ่นหญิงชายที่มีอายุระหว่าง 12-24 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-2 ระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1-2 จำนวนทั้งสิ้น 411 คน แบ่งเป็นเพศชาย 206 คน และเพศหญิง 205 คน วิธีทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ตารางแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ตารางไขว้ โดยทำการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นอันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา รายได้ต่อเดือน ปัจจัยทางด้านครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรสของพ่อแม่ ลักษณะการอยู่อาศัย ปัจจัยด้านการเรียนรู้เรื่องเพศ การใช้เวลาว่างของวัยรุ่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ ทักษะคิดในเรื่องเพศ ความรู้ในเรื่องเพศและการคุมกำเนิด โรคเอดส์และการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ และการพูดคุยเรื่องเพศ ของวัยรุ่น

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่น จำนวนทั้งสิ้น 411 ราย เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.1 เป็นเพศหญิงร้อยละ 49.9 โดยมีอายุระหว่าง 12-14 ปี ร้อยละ 44.0 อายุ 16-19 ปี ร้อยละ 22.9 และอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 33.1 โดยกลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 45.0 ระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) ร้อยละ 35.0 และระดับอุดมศึกษาปี 1-2 ร้อยละ 20.0 วัยรุ่นเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.9 วัยรุ่นที่ส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 2,001-3,000 บาท และ 1,001-1,500 บาท ต่อเดือน

การวิเคราะห์ปัจจัยในด้านครอบครัวของวัยรุ่นไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีครอบครัวพ่อแม่ยังอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 80 วัยรุ่นชายอีกร้อยละ 15 ที่อยู่กับครอบครัวที่มีพ่อ หรือมีแม่คนเดียว และวัยรุ่นหญิงร้อยละ 11 ที่อยู่กับพ่อแม่ที่แยกทางกัน การอยู่อาศัยของวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่แล้วอาศัยอยู่กับพ่อแม่ สูงที่สุด (ร้อยละ 61.0) ขณะที่วัยรุ่นชายนั้น ไปอาศัยอยู่กับญาติมากกว่า วัยรุ่นหญิง คือร้อยละ 9.7 วัยรุ่นชายอยู่อาศัยกับแฟน หรือคนรัก มากกว่าวัยรุ่นหญิง (ร้อยละ 1.9)

การวิเคราะห์ปัจจัยในการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นไทย วัยรุ่นชายเรียนรู้เรื่องเพศระหว่างใช้เวลาว่างโดยการดูสื่อลามก เช่น ดูหนัง หรือวีซีดีโป๊ และ การลองคิมของมินเมา เช่น เหล้า เบียร์ (ร้อยละ 58.3 และ ร้อยละ 53.4) วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างด้วยการอยู่กับคนรัก หรือเพื่อนต่างเพศตามลำพัง และการลองคิมของมินเมา อย่างเช่น เหล้า เบียร์ เช่นเดียวกับวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 38.5 และ ร้อยละ 32.7) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกินกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาว่างในการอยู่กับตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือคนรัก รองมาใช้เวลาว่างในการเสพสื่อลามก เช่นการอ่านหนังสือโป๊ ดูหนังโป๊ (ร้อยละ 58.9 และร้อยละ 23.8) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ อาชีวศึกษาส่วนมากใช้เวลาว่างด้วยการอยู่กับตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือคนรัก กิจกรรมรองลงมาคือ การใช้เวลาว่างด้วยการลองคิมของมินเมา เช่น เหล้า เบียร์ (ร้อยละ 81.5 และร้อยละ 51.2) วัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างด้วยการอยู่กับตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือกับคนรัก ใช้เวลาว่างด้วยการคิมของมินเมา เช่นเหล้า เบียร์ (ร้อยละ 83.6 และร้อยละ 76.7) กลุ่มวัยรุ่นที่มีคนรักมีเพศสัมพันธ์ ใช้เวลาว่างไปกับการอยู่กับตามลำพังกับคนรัก ใช้เวลาว่างลองคิมเหล้า เบียร์ (ร้อยละ 71.7 และร้อยละ 48.7) และวัยรุ่นในกลุ่มที่ไม่มีคนรัก และไม่มีเพศสัมพันธ์นั้น ร้อยละ 60.4 ยอมรับว่า เคยใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนต่างเพศเช่นกัน และใช้เวลาว่างในการดูหนังสือ และหนังโป๊เช่นกันอีกด้วย (ร้อยละ 26.8)

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 83.3 และร้อยละ 57.3) วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าหญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง และยังเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 83.4 และร้อยละ 64.4) วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าหญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง และเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 79.9 และร้อยละ 67.6) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการที่หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเองและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงที่ยอมเสียตัวให้กับผู้ชายก่อนแต่งงานไปก็จะถูกทิ้ง (ร้อยละ 79.3 และร้อยละ 67.1) ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง และเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าหญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ (ร้อยละ 90.2 และร้อยละ 56.6 ตามลำดับ) วัยรุ่นกลุ่มที่มีคนรักและมีเพศสัมพันธ์เกือบทั้งหมด ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง แต่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่หญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ (ร้อยละ 94.4 และร้อยละ 52.8) วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง และเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 81.2 และร้อยละ 62.6) วัยรุ่นกลุ่มที่ไม่มีคนรัก และไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง แต่ไม่เห็นด้วยกับคำพูดที่ว่าการมีคู่นอนประจำ (กิ๊ก) ในเวลาเดียวกันหลายๆคนไม่เห็นจะเป็นอะไร เท่าดี (ร้อยละ 80.5 และร้อยละ 75.2)

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องของวิธีการคุมกำเนิดของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะ พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะบอกว่ารู้จักกับวิธีการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด และวัยรุ่นชายส่วนใหญ่รู้จักการคุมกำเนิดด้วยวิธีการกินยาคุมชนิดแผง (ร้อยละ 92.2 และร้อยละ 84.4) วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่รู้จักการใช้ยาคุมกำเนิดชนิดแผงมากที่สุด และรู้จักการคุมกำเนิดด้วยถุงยางอนามัย (ร้อยละ 90.7 และร้อยละ 90.2) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รู้จักวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 89.7) วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 89 ที่บอกว่ารู้จักการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง และการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด รองมาคือวิธีคุมกำเนิดแบบยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน (ร้อยละ 37.8) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาเกือบทุกคนบอกว่าการคุมกำเนิดที่รู้จักมากที่สุดคือ การใช้ถุงยางอนามัย (ร้อยละ

94.4) รองมา คือวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 90.9) วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่บอกว่ารู้จักการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด รองมาคือวิธีการคุมกำเนิดด้วยยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 91.3 และร้อยละ 90.3 ตามลำดับ) วัยรุ่นในกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่บอกว่ารู้จักการคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัย รองมาคือวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 92.0 และร้อยละ 89.3 ตามลำดับ) วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่รู้จักการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 89.3) รองมาคือวิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง (ร้อยละ 83.9)

ผลของการศึกษาในประเด็นความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงที่มีโอกาสในการติดเชื้อ เอชไอวี เอดส์ พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุดที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ และมีโอกาสรับเชื้อเอชไอวี เอดส์มากที่สุด คือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ (ร้อยละ 90.7 และร้อยละ 85.4) วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับคนอื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุดที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 91.7) และการมีเพศสัมพันธ์กับหญิง และชายขายบริการมีโอกาสมากที่สุดที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 88.3 และ ร้อยละ 86.8) วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น เชื่อว่าการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์มากที่สุด (ร้อยละ 89.2) และการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศ (ร้อยละ 87.0) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) เกือบทั้งหมดตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุด อีกสองพฤติกรรมที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสติดเชื้อมากที่สุดเท่ากัน คือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 93.9 และร้อยละ 86.6) วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ตอบว่าพฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุด (ร้อยละ 92.3) และการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 86.7 และร้อยละ 85.3)

จากการศึกษาในเรื่องของความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอชไอวี เอดส์ พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุดที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ และพฤติกรรมที่วัยรุ่นชายตอบว่ามีโอกาสรับเชื้อเอชไอวี เอดส์มากที่สุด คือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ (ร้อยละ 90.7 และร้อยละ 85.4) วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่มีความคิดที่ใกล้เคียงกับวัยรุ่นชาย คือ ส่วนใหญ่ตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับคนอื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุดที่จะติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ (ร้อยละ 91.7) และการมีเพศสัมพันธ์กับหญิง และชายขายบริการมีโอกาสมากที่สุด

จะติดเชื่อเอชไอวี เอคส์ (ร้อยละ 88.3 และ ร้อยละ 86.8) วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นั้น เชื่อว่าการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นและการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศ มีโอกาสที่จะติดเชื่อเอชไอวี เอคส์มากที่สุด (ร้อยละ 89.2 และร้อยละ 87.0) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ปวช. พบว่า วัยรุ่นเกือบทั้งหมดตอบว่า การใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุด (ร้อยละ 93.9) อีกสองพฤติกรรมที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่ามีโอกาสติดเชื่อมากเท่ากัน คือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 86.6) วัยรุ่นกลุ่มนี้มองว่า พฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นนั้นมีโอกาสมากที่สุด (ร้อยละ 92.3) รองมาคือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 86.7 และ ร้อยละ 85.3 ตามลำดับ)

ผลของการศึกษาในเรื่องความรู้ในเรื่องการติดเชื่อจากการมีเพศสัมพันธ์ ของวัยรุ่นไทย พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ร้อยละ 88 ต่างไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอคส์สามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ เมื่อถามว่าการที่ผู้หญิงจะหลีกเลี่ยงการติดเชื่อเอคส์ได้ ถ้ารีบล้างอวัยวะเพศทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นชายบางคนตอบว่าใช่ถึงร้อยละ 30 เช่นเดียวกันวัยรุ่นหญิงเกือบทั้งหมดต่างไม่ทราบว่า การ ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอคส์สามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ และยังมีวัยรุ่นหญิงครึ่งหนึ่งที่ไม่ทราบว่าคนที่ติดเชื่อเอคส์ยังคงมีสุขภาพแข็งแรงไปอีกหลายปี (ร้อยละ 94.6 และร้อยละ 50.2 ตามลำดับ) วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอคส์สามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 89.2) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่า การที่ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอคส์สามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 92.7) วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่แล้วไม่ทราบว่า การที่ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอคส์สามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 93.0) วัยรุ่นที่มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ถึงร้อยละ 92 ต่างไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอชไอวี เอคส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ส่วนวัยรุ่นที่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่ก็ตอบเหมือนกับทุกกลุ่มคือไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอชไอวี เอคส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 89.8) วัยรุ่นที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื่อเอชไอวี เอคส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื่อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 92.6)

ผลของการวิเคราะห์ในหัวข้อบุคคลที่เป็นที่ปรึกษาของวัยรุ่นในเรื่องเพศ พบว่า วัยรุ่นชายมากกว่าครึ่งเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเมื่อวัยรุ่นเกิด ไปสนใจใครสักคนแบบคนรักวัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 56.6) วัยรุ่นหญิงเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนในเรื่องนี้เช่นเดียวกับวัยรุ่น

ชาย (ร้อยละ 71.2) ถ้าหากวัยรุ่นชายมีปัญหาอยากรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 45.4) เช่นเดียวกันวัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกถ้าอยากรู้เรื่องเพศ (ร้อยละ 46.3) เมื่อวัยรุ่นชายมีปัญหากลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 58.0) วัยรุ่นหญิงก็เช่นเดียวกัน คือถ้ากลัวว่าคนรักจะทิ้งไป ก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 71.2) ถ้าวัยรุ่นชายมีปัญหาของการได้เสียกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 43.9) ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะปรึกษาทั้งเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 38.5) หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 42.0) วัยรุ่นหญิงนั้นก็เลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 39.5) ปัญหาสุดท้าย คือการที่กลัวว่าจะติดเชื้อ โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 31.7) และในประเด็นเดียวกันนี้วัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 37.6)

วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถ้าหากวัยรุ่นเกิดไปสนใจใครสักคนแบบคนรักวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 50.8) เมื่อวัยรุ่นอยากรู้ในเรื่องเพศวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาคู อาจารย์ (ร้อยละ 37.8) หากกลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 56.2) แต่ถ้าวัยรุ่นมีปัญหาของการได้เสียกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 62.7) หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 64.9) เมื่อกลัวว่าจะติดเชื้อ โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 54.6) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปวช. ถ้าหากไปสนใจใครสักคนแบบคนรัก วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 50.8) เมื่อวัยรุ่นอยากรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาคู อาจารย์ (ร้อยละ 37.8) เมื่อกลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 56.2) แต่ถ้าวัยรุ่นมีปัญหาของการได้เสียกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 62.7) หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 64.9) กลัวว่าจะติดเชื้อ โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อมีปัญหาแล้ววัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 54.6) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา เมื่อวัยรุ่นมีความรู้สึกสนใจใครสักคนแบบคนรัก วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 78.3) และเมื่อวัยรุ่นต้องการที่จะรู้เรื่องเพศก็จะปรึกษากับเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 65.0) พอวัยรุ่นเริ่มมีคนรักแต่เกรงว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นกลุ่มนี้ก็เลือกที่จะปรึกษากับเพื่อนมากกว่าคนอื่น (ร้อยละ 69.2) แต่ถ้าวัยรุ่นเกิดปัญหาในเรื่องของการได้เสียก่อนแต่ง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนอีกเช่นกัน (ร้อยละ 47.6)

เวลาที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มีปัญหากลัวว่าจะท้อง หรือคนรักจะท้องนั้น วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนมากกว่าคนอื่น (ร้อยละ 40.6) วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาเพื่อนเมื่อกลัวว่าตัวเองจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 44.1)

ผลการศึกษาในเรื่องของบุคคลที่วัยรุ่นเลือกเป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา วัยรุ่นในกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก เมื่อวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างสนใจใครสักคนแบบคนรัก ก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 79.2) ถ้าหากว่าวัยรุ่นต้องการที่จะรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 62.5) เมื่อมีคนรัก แล้วกลัวจะถูกทิ้ง วัยรุ่นกลุ่มนี้ก็ยังคงเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 72.2) ถ้ามีปัญหาของการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักนั้น ครั้งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างนี้ เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก วัยรุ่นที่มีปัญหากลัวว่าจะท้อง/คนรักท้องคนแรกที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาคือเพื่อน หากวัยรุ่นมีความกังวลว่าจะติดเชื้อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นจะเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 45.8) การศึกษาในเรื่องของบุคคลที่วัยรุ่นจะปรึกษาเมื่อมีปัญหาในกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า เมื่อมีความสนใจใครสักคนแบบคนรัก วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 61.5) หากวัยรุ่นต้องการที่จะรู้เรื่องเพศ ครั้งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 51.3) เมื่อกลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นก็จะเลือกคุยกับเพื่อนก่อนคนอื่นๆ (ร้อยละ 65.8) ในเรื่องของการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักนั้น วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ และเพื่อนก่อนเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 38.0 และ ร้อยละ 37.4 ตามลำดับ) และเมื่อวัยรุ่นกังวลว่าจะท้อง หรือคนรักจะท้องนั้น วัยรุ่นจะปรึกษาพ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 38.5) แต่ถ้าวัยรุ่นกลัวว่าจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 31.6) วัยรุ่นกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า หากต้องการที่จะคบกับใครสักคนแบบคนรัก วัยรุ่นจะเลือกปรึกษาเพื่อนก่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 59.1) ในวัยรุ่นกลุ่มนี้หากต้องการที่จะรู้ในเรื่องเพศก็จะปรึกษากับเพื่อน พ่อแม่ และครู อาจารย์ (ร้อยละ 30.9 และร้อยละ 30.2 ตามลำดับ) หากกลัวว่าคนรักของตนจะทิ้งไป วัยรุ่นจะขอคำปรึกษาจากเพื่อนก่อนคนอื่นๆ (ร้อยละ 59.7) เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาในเรื่องการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักแล้ว วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 55.7) หากกลัวว่าจะท้อง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ก่อนคนอื่นๆ (ร้อยละ 59.7) เมื่อวัยรุ่นกังวลหรือกลัวว่าจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นจะเลือกขอคำปรึกษาจากพ่อแม่ก่อนคนอื่นๆ อีกเช่นกัน (ร้อยละ 49.7)

การศึกษาในเรื่องของการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นกับบุคคลอื่นๆ นั้น พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้ชายมากที่สุด และเคยคุยเรื่องเพศกับแม่ และเพื่อนผู้หญิงบ้าง (ร้อยละ 81.6 และร้อยละ 33.0) ในขณะที่วัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด และคุยกับแม่บ้าง (ร้อยละ 78.0 และร้อยละ 52.2) การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เลือกที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนในเรื่องเพศกับแม่มากที่สุด (ร้อยละ 49.7) และพูดคุยกับเพื่อนผู้ชายบ้าง (ร้อยละ 38.4) เมื่อถามวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ถึงการพูดคุยเรื่องเพศ วัยรุ่นกลุ่มนี้ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 62.2) และเพื่อนผู้ชายที่วัยรุ่นกลุ่มนี้เคยพูดคุยเรื่องเพศด้วย (ร้อยละ 54.9) จากการสอบถามในเรื่องของการพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนทั้งผู้หญิง และเพื่อนผู้ชาย (ร้อยละ 74.1 และร้อยละ 62.9) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการพูดคุยในเรื่องเพศของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นกลุ่มนี้มีการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 73.6) และเพื่อนผู้ชาย (ร้อยละ 69.4) นอกจากนี้วัยรุ่นยังเคยพูดคุยเรื่องเพศกับแม่ และสนทนาเรื่องเพศผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตอีกด้วย (ร้อยละ 41.7) จากการสอบถามวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ถึงการพูดคุยเรื่องเพศ วัยรุ่นกลุ่มนี้เคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิง และเพื่อนผู้ชายมากที่สุด (ร้อยละ 56.1 และร้อยละ 54.5) และวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างยังยอมรับอีกว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต และรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ (ร้อยละ 36.9 และร้อยละ 36.4) เมื่อสอบถามวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ในเรื่องของการพูดคุยเรื่องเพศ วัยรุ่นส่วนใหญ่จะพูดคุยเรื่องเพศกับแม่มากที่สุด (ร้อยละ 48.3) และพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงและเพื่อนผู้ชายด้วยเช่นกัน (ร้อยละ 45.6 และร้อยละ 40.9)

จากการศึกษาในเรื่องของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทยซึ่งจำแนกตามเพศของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 41.7) รองมา จะมีพฤติกรรมแบบ ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 32.5) เมื่อดูในกลุ่มวัยรุ่นหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงเกือบครึ่งที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรักมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 42.9) รองมาคือกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบ ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 40.4)

เมื่อนำผลการศึกษาในเรื่องของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นมาวิเคราะห์หาค่าตามเพศในเรื่องของประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 53.6) วัยรุ่นหญิง

มากกว่าครึ่งที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 69.3) พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษา วัยรุ่นชายกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 43.9) วัยรุ่นหญิงมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับว่า มีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 61.0) วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีประสบการณ์ทางเพศแล้วมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่าง คือบอกว่ามีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 61.8) วัยรุ่นหญิงกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างก็กล้าที่จะยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรักมาแล้ว (ร้อยละ 62.2)

5.2 อภิปรายผล

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจมากที่สุดที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้คือ บุคคลที่วัยรุ่นให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาเรื่องเพศ โดยพบว่า วัยรุ่นที่มีคนรักแต่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ 1 ใน 3 ยังคงให้ความสำคัญกับแม่ เมื่อมีปัญหาการได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก กลัวว่าจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษาแม่เป็นลำดับแรก ขณะเดียวกัน ครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นที่ไม่มีคนรักและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ก็ระบุเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มหลัง ระบุว่า “ครู” ยังเป็นบุคคลสำคัญที่พวกตนต้องการปรึกษาปัญหาเรื่องเพศด้วย ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์แล้ว ที่ส่วนใหญ่ระบุว่า “เพื่อน” เป็นบุคคลสำคัญที่พวกเขาต้องการปรึกษาปัญหาเรื่องเพศเป็นลำดับแรก ประเด็นนี้ ชี้ให้เห็นว่า ถ้าต้องการป้องกันปัญหาเรื่องเพศในกลุ่มวัยรุ่น “แม่” และ “ครู” ยังเป็นบุคคลสำคัญที่นโยบายหรือกลยุทธ์ต่างควรเข้าถึงให้ได้มากที่สุด ส่วนถ้าเป็นการแก้ไข ซึ่งหมายถึงกลุ่มวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์แล้ว “กลุ่มเพื่อน” ดูเหมือนจะมีความสำคัญที่นโยบายหรือกลยุทธ์ควรเข้าถึงให้ได้มากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า วัยรุ่นเริ่มมีประสบการณ์ทางเพศก่อนที่จะได้เรียนวิชาเพศศึกษา ดังนั้นจึงควรเริ่มสอนเพศศึกษาให้กับเด็กตั้งแต่เรียนระดับประถมศึกษา แต่ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับวัย และความสามารถในการรับรู้ของเด็กในแต่ละช่วงอายุด้วย โดย ควรได้นับการสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ระหว่างกองการอนามัยและการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กับกระทรวงศึกษาธิการ

2. ควรให้วัยรุ่นในสถานศึกษาได้มีโอกาสได้จัดกิจกรรมรณรงค์ เกี่ยวกับเรื่องของพฤติกรรมทางเพศ ด้วยการให้วัยรุ่นและผู้ปกครองเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม โดยมีครู/อาจารย์ เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด การทำกิจกรรมเหล่านี้ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมรณรงค์ เรื่องเพศที่มีความชำนาญ เช่น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือ NGO ที่มี การดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ เพื่อเป็นทางเลือกให้เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม และเสริมสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาด้วย และควรมีการทำการสำรวจ กลุ่มวัยรุ่นทั่วประเทศ กับวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 12 -24 ปี นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นกับพฤติกรรมทางเพศให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอาจทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพก่อนเพื่อช่วยในการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ถ้าต้องการเก็บข้อมูลเอง) หรือทำเสริมหลังจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจ เพื่อช่วยในการให้เหตุผลอธิบายผลการศึกษาเชิงปริมาณให้ครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย
(SEXUAL LEARNING AND SEXUAL BEHAVIOR AMONG THAI YOUTH)

รัตนาพร อินทร์เพ็ญ 4837582 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต, Ph.D., อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์, Ph.D.

บทสรุปฉบับสมบูรณ์

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“วัยรุ่น” เป็นวัยที่มีความต้องการรู้เรื่องทางเพศมากที่สุด ขณะเดียวกัน สังคมไทยมีมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องต่ำ หยาบคาย ไม่ควรนำมาพูดคุยกันในครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่กล้าที่จะคุยเรื่องเพศกับลูก เพราะถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นไทยไม่มีโอกาสในการเรียนรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องในครอบครัวอย่างเปิดเผย ซึ่งโดยธรรมชาติของวัยรุ่นแล้ว สิ่งใดยิ่งปกปิดมากก็ยิ่งทำให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากเห็นมากยิ่งขึ้น วัยรุ่นจึงหาทางออกด้วยการเรียนรู้และลอกเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศจากสื่อต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว ได้แก่สื่อลามกอนาจาร เช่น ทีวี / ดีวีดี หนังสือโป๊ โดยสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนใหญ่นำเสนอว่าเรื่องเพศคือการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น อันเป็นการป้อนความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศให้กับวัยรุ่น (จิราพร พิทักษ์, 2547) ในปัจจุบัน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่วัยรุ่นเข้าหาสื่อลามก อนาจาร เพื่อใช้ในการเรียนรู้เรื่องเพศตามความเข้าใจของตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตที่มีเว็บ โป๊มากมาย ซึ่งวัยรุ่นในปัจจุบันเข้าถึงง่าย สะดวก เข้าได้ทุกที่ทุกเวลา และยังรอดพ้นจากสายตาของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่ไม่สามารถเฝ้าติดตามลูกหลานได้ตลอดทั้งวัน การศึกษาหาความรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นด้วยวิธีเหล่านี้ ล้วนเป็นการสร้างทัศนคติและความเชื่อในเรื่องเพศที่ผิดๆ ให้กับวัยรุ่น สิ่งที่ตามมาจากความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศนี้ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งทำให้วัยรุ่นต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ดังกล่าว เช่น การตั้งท้องเมื่อไม่พร้อม การทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย และการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์อย่างยากที่จะหลีกเลี่ยงได้ เป็นต้น

ในทศวรรษที่ผ่านมา สถานการณ์ทางเพศของวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางลบอย่างรุนแรง และรวดเร็ว วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 12 ปี (โสพิณ หนูแก้ว, 2545) ร้อยละ 97 ของวัยรุ่นเคยสัมผัสร่างกายของคนรัก ร้อยละ 43 กอดจูบก้น ร้อยละ 4 เคยมีเพศสัมพันธ์กัน โดยส่วนหนึ่งมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ร้อยละ 20 มีเพศสัมพันธ์กับคนรู้จักแบบผิวเผิน ร้อยละ 40 (จิราพร พิทักษ์, 2547) วัยรุ่นทั้งชายและหญิงมีทัศนคติที่ว่า การมีคู่หลายคนหรือมีก็ก็เป็นเรื่องที่ทันสมัย หรือเพื่อเป็นการแสวงหาคนที่ใช่มากที่สุด ตลอดจนเป็นการเติมสีสันให้กับชีวิต ทำให้ตนเองรู้สึกว่ามีค่า ได้ทำอะไรที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำซากจำเจ (ชนพร สง่าศรี และคณะ, 2546)

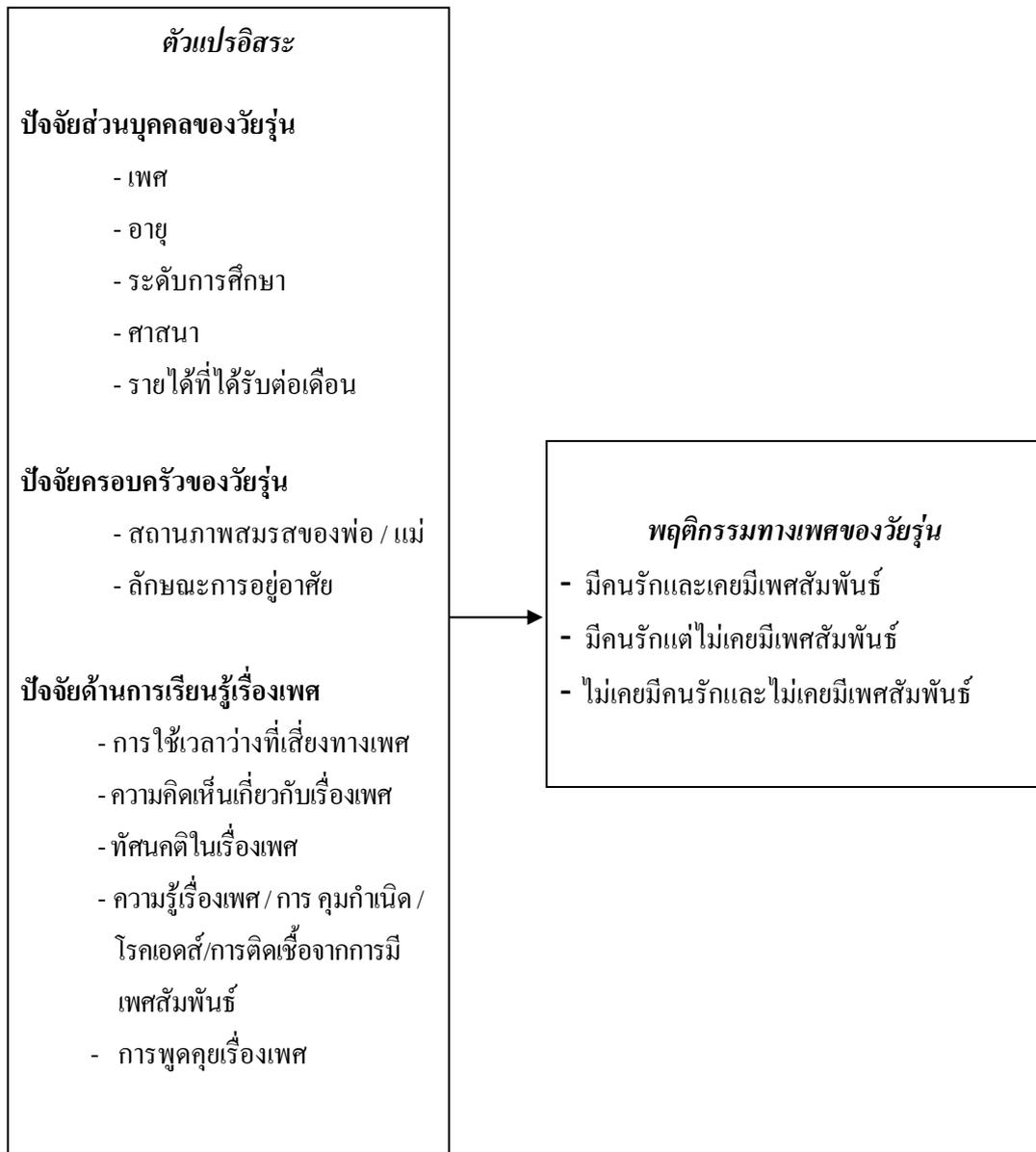
วัยรุ่นเลือกที่จะเรียนรู้เรื่องเพศจากสื่อลามกต่างๆ เช่น หนังสือ การ์ตูนเว็บไซต์ และอ่านหนังสือโป๊ แทนการพูดคุย หรือขอคำปรึกษาในเรื่องเพศจากพ่อแม่ หรือคนในครอบครัว การเรียนรู้เรื่องเพศจากสื่อลามกต่างๆ เพราะว่าเข้าถึง และหาซื้อได้ง่าย การแพร่ระบาดของเว็บไซต์ลามก ตลอดจนการลงภาพโป๊/ลามกของสื่อหนังสือพิมพ์/ นิตยสารต่าง ๆ มีส่วนกระตุ้นได้มาก ในทางกลับกันวัยรุ่นไม่มีแหล่งให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาเรื่องเพศ (สุวรรณ เรืองกานจนเศรษฐ์, 2547) สถานการณ์เช่นนี้แสดงว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสำคัญกับการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น ถ้าพ่อแม่สามารถอบรมเลี้ยงดูหรือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ลูกก็จะเติบโตเป็นวัยรุ่นที่ดี (พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล, 2546) ในทำนองเดียวกัน ถ้าพ่อแม่สามารถพูดคุยให้ความรู้เรื่องเพศกับลูกได้ ลูกก็สามารถเรียนรู้เรื่องเพศได้อย่างปลอดภัย เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ลูกก็จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย ไม่ลืมนไปทำตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศ กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางครอบครัว และปัจจัยทางด้านการเรียนรู้เรื่องเพศที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และคาดว่าจะมีประโยชน์ทำให้เกิดความเข้าใจสถานการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในสังคมไทย รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ในการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปแก้ไขปัญหาและนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการสร้างกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้แก่ พ่อแม่/ผู้ปกครองในการพูดคุยเรื่องเพศให้แก่วัยรุ่นในครอบครัวได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ระเบียบวิธีวิจัย และแหล่งข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากโครงการป้องกันการติดเชื้อเอช ไอ วี ในวัยรุ่นโดยการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้บริการปรึกษาในชุมชน ซึ่งดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมสุขภาพจิต กับศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐด้านสาธารณสุข และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปี พ.ศ. 2547 การศึกษาในครั้งนี้ วัยรุ่นหมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 12-24 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-2 ระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1-2 จำนวนทั้งสิ้น 411 ราย พื้นที่ศึกษาได้แก่โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน จำนวน 17 แห่ง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือศึกษาในจังหวัดลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ภาคใต้ศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นและอธิบายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น วิธีทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ตารางแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ เพื่อบรรยายคุณลักษณะทั่วไป และการวิเคราะห์ตารางไขว้ (Cross tabulation) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ระดับการศึกษา และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในด้านของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านครอบครัว รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น

5. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแสดงถึง ลักษณะทั่วไปและลักษณะทางครอบครัวของวัยรุ่น การเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น และ ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ลักษณะทั่วไปและลักษณะทางครอบครัวของวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงในจำนวนเท่าๆ กันคือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 50.1 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 49.9 กลุ่มอายุของวัยรุ่นที่ตกเป็นตัวอย่าง มากที่สุดอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 12-14 ปี คือร้อยละ 44.0 รองมา คือกลุ่มอายุระหว่าง 20-24 ปี ร้อยละ 33.1 และ กลุ่มอายุที่มีน้อยที่สุด คือกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี คือร้อยละ 22.9 กลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้

ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 45.0 รองมา กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ปีที่ 1-2 และศึกษาอยู่ระดับ ปวช.ปี 1-2 คิดเป็น ร้อยละ 35.0 และร้อยละ 20.0 ตามลำดับ วัยรุ่นที่ตกเป็นตัวอย่างเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.9 มีวัยรุ่นที่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 4.1 วัยรุ่นที่นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.7 วัยรุ่นที่ตกเป็นตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 2,001-3,000 บาท และ 1,001-1,500 บาท ต่อเดือน

ปัจจัยทางครอบครัว พบว่า วัยรุ่น ร้อยละ 81.8 พ่อและแม่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 13.1 พ่อแม่แยกทางหรือหย่าขาดจากกัน ร้อยละ 5.1 พ่อแม่เสียชีวิตสำหรับการพักอาศัยในปัจจุบัน พบว่า วัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน มีร้อยละ 58.9 อาศัยอยู่ในครอบครัวแม่คนเดียว (Single mother) ร้อยละ 9.7 และ อาศัยอยู่กับครอบครัวพ่อคนเดียว (Single father) ร้อยละ 2.2 ส่วนวัยรุ่นที่เช่าห้องอยู่คนเดียวลำพังมี ร้อยละ 12.2 อยู่หอพักของโรงเรียน ร้อยละ 6.1 และวัยรุ่นที่ยอมรับว่าอาศัยอยู่กับแฟนหรือคนรัก มีร้อยละ 1.5 ส่วนที่เหลืออาศัยอยู่กับญาติ และไม่ใช้ญาติ

5.2 การเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น

ส่วนนี้ นำเสนอผลการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น ดังนี้

5.2.1 การเรียนรู้เรื่องเพศกับการใช้เวลาว่าง

ผลการศึกษาที่นำเสนอเฉพาะวัยรุ่นที่ระบุว่าเคยมีการเรียนรู้เรื่องเพศระหว่างการใช้เวลาว่าง โดย พบว่า ร้อยละ 58.3 ของวัยรุ่นชายเรียนรู้เรื่องเพศในระหว่างเวลาว่างโดยการดูสื่อลามก เช่น หนังสือโป๊ ดูหนัง หรือวีซีดีโป๊ ส่วนวัยรุ่นหญิงร้อยละ 38.5 ใช้เวลาว่างอยู่กับคนรัก หรือเพื่อนต่างเพศตามลำพัง

วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 58.9 ใช้เวลาว่างในการอยู่กับตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือคนรัก และ ร้อยละ 23.8 ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือโป๊ ดูหนังโป๊ ส่วนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช. ร้อยละ 72.0 ใช้เวลาว่างอยู่กับตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศหรือคนรัก และ ร้อยละ 43.9 ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือโป๊ ดูหนังโป๊ การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 81.5 ใช้เวลาว่างในการอยู่กับตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือคนรัก ร้อยละ 69.4 ใช้เวลาว่างกับการลงดื่มของมีเมา เช่น เหล้า เบียร์ และร้อยละ 68.8 ใช้เวลาว่างในการเสพสื่อลามก เช่น ดูหนังโป๊

การเรียนรู้เรื่องเพศกับทัศนคติทางเพศ

ความคิดเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นชายร้อยละ 83.3 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง มากที่สุด ร้อยละ 57.3 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก วัยรุ่นหญิง ร้อยละ 83.4 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าหญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง ร้อยละ 64.4 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก

เมื่อนำความคิดเห็นเรื่องเพศมาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าหญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 79.9) ร้อยละ 67.6 เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. ร้อยละ 79.3 เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการที่หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง ร้อยละ 67.1 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงที่ยอมเสียตัวให้กับผู้ชายก่อนแต่งต่อไปก็จะถูกทิ้ง ความคิดเห็นในเรื่องเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 90.2 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง ร้อยละ 56.6 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าหญิงโสดควรรู้ดีเรื่องเพศ

5.2.2 ความเข้าใจในเรื่องของการติดเชื่อจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย

วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ (ร้อยละ 87.8) และวัยรุ่นชายบางคนเชื่อว่าผู้หญิงจะหลีกเลี่ยงการติดเชื่อเอชไอวีได้ ถ้ารับประทานยาคุมเพศสัมพันธ์ที่หลังมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 30.2) เช่นเดียวกัน วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ (ร้อยละ 94.6) วัยรุ่นหญิงบางคนเชื่อว่า การที่ผู้หญิงจะหลีกเลี่ยงการติดเชื่อเอชไอวีได้ ถ้ารับประทานยาคุมเพศสัมพันธ์ที่หลังมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 37.1)

วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 89.2) วัยรุ่นกลุ่มนี้ยังตอบว่าผู้หญิงสามารถเลี่ยงการติดเชื่อเอชไอวีได้ถ้ารับประทานยาคุมเพศสัมพันธ์ที่หลังมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 44.9) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. ต่างไม่ทราบว่า การที่ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 92.7) วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า การที่ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกได้ (ร้อยละ 93.0)

5.2.3 ที่ปรึกษาของวัยรุ่นไทยในเรื่องเพศ

ถ้าหากวัยรุ่นชายมีปัญหาอยากรู้ในเรื่องเพศ ก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 45.4) เช่นเดียวกันวัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกถ้าอยากรู้เรื่องเพศ (ร้อยละ 46.3) แต่ถ้าวัยรุ่นชายมีปัญหาของการได้เสียกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 43.9) ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 38.5) หากกลัวคนรักจะท้อ วัยรุ่นชายเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 42.0) ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 39.5) หากวัยรุ่นชายกลัวว่าจะติดเชื้อโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ เลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 31.7) และในประเด็นนี้วัยรุ่นหญิงก็เลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 37.6) การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นชายส่วนใหญ่ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้ชายมากที่สุด (ร้อยละ 81.6) ในขณะที่วัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 78.0)

บุคคลที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อวัยรุ่นอยากรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกที่จะปรึกษาคครู อาจารย์ (ร้อยละ 37.8) แต่ถ้าวัยรุ่นมีปัญหาของการได้เสียกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 62.7) หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 64.9) กลัวว่าจะติดเชื้อโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อมีปัญหานี้วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 54.6) บุคคลที่วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาเป็นคนถัดมาคือ ครู อาจารย์ (ร้อยละ 14.6) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับปวช. หากวัยรุ่นเกิดไปสนใจใครสักคนแบบคนรักวัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 50.8) เมื่อวัยรุ่นอยากรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาคครู อาจารย์ (ร้อยละ 37.8) เมื่อกลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 56.2) แต่ถ้าวัยรุ่นมีปัญหาของการได้เสียกับคนรักก่อนแต่งวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 62.7) หากวัยรุ่นกลัวว่าตัวเอง หรือคนรักจะท้อ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 64.9) กลัวว่าจะติดเชื้อโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อมีปัญหานี้วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษา พ่อแม่ (ร้อยละ 54.6) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาเลือกปรึกษาเพื่อนเมื่อวัยรุ่นต้องการที่จะรู้เรื่องเพศ (ร้อยละ 65.0) พอวัยรุ่นเริ่มมีคนรักแต่เกรงว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นกลุ่มนี้ก็เลือกที่จะปรึกษากับเพื่อนมากกว่าคนอื่น (ร้อยละ 69.2) แต่ถ้าวัยรุ่นเกิดปัญหาในเรื่องของการได้เสียกับคนก่อนแต่ง จะปรึกษาเพื่อนอีกเช่นกัน (ร้อยละ 47.6) วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเมื่อมีปัญหากลัวว่าจะท้อ หรือคนรักจะท้อ (ร้อยละ 40.6) กลัวว่าตัวเองจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 44.1)

5.2.4 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย

การศึกษาในเรื่องของการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นกับบุคคลอื่นๆ วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้ชายมากที่สุด (ร้อยละ 81.6) รองมา วัยรุ่นบอกว่าเคยคุยเรื่องเพศกับแม่ และเพื่อนผู้หญิง (ร้อยละ 33.0) ในขณะที่วัยรุ่นหญิงนั้นเลือกที่จะคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 78.0) รองมาคือการคุยกับแม่ (ร้อยละ 52.2)

การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนในเรื่องเพศกับแม่มากที่สุด (ร้อยละ 49.7) วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. วัยรุ่นกลุ่มนี้ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 62.2) วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาเลือกที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิง มากที่สุด (ร้อยละ 74.1) และวัยรุ่นในกลุ่มนี้ยังบอกอีกว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตอีกด้วย (ร้อยละ 46.2)

5.2.5 พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

การศึกษาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ศึกษาผ่านประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น โดยพบว่าวัยรุ่นชายส่วนใหญ่มีคนรักและมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 41.7) รองมา คือไม่มีคนรักและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 32.5) เมื่อดูในกลุ่มวัยรุ่นหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงเกือบครึ่งมีคนรักและมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 42.9) รองมาคือกลุ่มที่ไม่มีคนรักและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 40.4)

ประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วัยรุ่นชายส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 53.6) ในทางกลับกันก็ยังมีวัยรุ่นชายอีกไม่น้อยที่ยอมรับว่าเคยมีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์แล้ว (ร้อยละ 26.8) และเมื่อถามคำวัยรุ่นหญิงถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิงกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่ามีวัยรุ่นหญิงมากกว่าครึ่งที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด (ร้อยละ 69.3) แต่มีวัยรุ่นหญิงอีกไม่น้อยที่กล้ายอมรับว่าตนมีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 18.2)

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายที่กำลังศึกษาในระดับ ปวช. ส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 43.9) มีวัยรุ่นชายอีกไม่น้อยที่ ยอมรับอีกว่า มีคนรัก แต่ยังไม่มีการมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 34.1) และที่น่าตกใจคือ การยอมรับของวัยรุ่นหญิงมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับว่า มีพฤติกรรมทางเพศแบบ มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นชาย (ร้อยละ 61.0) รองมา วัยรุ่นหญิงกลุ่มตัวอย่างตอบว่าเคยมีคนรัก แต่ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 24.4)

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทางเพศแล้วมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ คือบอกว่ามีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 61.8) รองมาคือมีคนรัก แต่ไม่มีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 29.4) ส่วนวัยรุ่นหญิงกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างก็กล้าที่จะยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรักมาแล้ว (ร้อยละ 62.2) รองมาคือเริ่มมีคนรัก แต่ยังไม่มีการมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก (ร้อยละ 17.6)

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เรื่องเพศกับพฤติกรรมทางเพศ

5.3.1 การใช้เวลาว่าง

วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างด้วยการอยู่กันตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ หรือกับคนรัก (ร้อยละ 83.6) รองมาคือวัยรุ่นจะใช้เวลาว่าง ด้วยการอ่านหนังสือ ดูหนัง ทีวี (ร้อยละ 69.9) วัยรุ่นในกลุ่มที่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างไปกับการอยู่กันตามลำพังกับคนรัก (ร้อยละ 71.7) และวัยรุ่นกลุ่มนี้ยังใช้เวลาว่างในการดูหนังสือ หนังสือนิตยสาร (ร้อยละ 46.5) สำหรับวัยรุ่นในกลุ่มที่ไม่มีคนรัก และไม่มีเพศสัมพันธ์นั้น เกินกว่าครึ่งยอมรับว่าเคยใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนต่างเพศเช่นกัน (ร้อยละ 60.4) และมีวัยรุ่นบางคนที่ยอมรับว่าใช้เวลาว่างในการดูหนังสือ ทีวี (ร้อยละ 26.8)

5.3.2 ทักษะคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ

ความคิดเห็นเรื่องเพศ วัยรุ่นที่มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์เกือบทั้งหมด ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 94.4) และครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างยังคงเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 52.1) วัยรุ่นที่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 81.2) รองมา คือ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 62.6) วัยรุ่นกลุ่มที่ไม่มีคนรัก และไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ผู้หญิงสาวสมัยนี้ต้องการรู้เรื่องเพศไว้ป้องกันตัวเอง (ร้อยละ 80.5) และวัยรุ่นมากกว่าครึ่งเห็นด้วยอย่างยิ่งที่พ่อแม่คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก (ร้อยละ 63.1)

5.3.3 ความเข้าใจในเรื่องของการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย

การรับรู้ในเรื่องของการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ ของวัยรุ่นที่มีคนรัก มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 91.7) วัยรุ่นที่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 89.8) วัยรุ่นที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ก็ไม่ทราบเช่นกันว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ไม่ (ร้อยละ 92.6)

5.3.4 ที่ปรึกษาของวัยรุ่นไทยในเรื่องเพศ

บุคคลที่วัยรุ่นเลือกเป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรักและมีเพศสัมพันธ์กับคนรักต้องการที่จะรู้ในเรื่องเพศ วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 62.5) เมื่อมีคนรัก แล้วกลัวจะถูกทิ้งวัยรุ่นกลุ่มนี้ก็ยังคงเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกเช่นกัน (ร้อยละ 72.2) ถ้ามีปัญหาของการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักนั้น ครั้งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างนี้เลือกที่จะปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 50.0) วัยรุ่นที่มีปัญหากลัวว่าจะท้อง/คนรักท้องคนแรกที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาคือเพื่อน (ร้อยละ 41.7) หากวัยรุ่นมีความกังวลว่าจะติดโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นจะเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 45.8) วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ เมื่อต้องการที่จะรู้เรื่องเพศ ครั้งหนึ่งของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก (ร้อยละ 51.3) เมื่อกลัวว่าคนรักจะทิ้งไป วัยรุ่นก็จะเลือกคุยกับเพื่อนก่อนคนอื่น ๆ (ร้อยละ 65.8) ในเรื่องของการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักนั้น วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ และเพื่อนก่อนเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 38.0 และ ร้อยละ 37.4 ตามลำดับ) และเมื่อวัยรุ่นกังวลว่าจะท้อง หรือคนรักจะท้องนั้น วัยรุ่นจะปรึกษาพ่อแม่ เป็นคนแรก (ร้อยละ 38.5) แต่ถ้าวัยรุ่นกลัวว่าจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ (ร้อยละ 31.6) วัยรุ่นกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบที่ไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ หากต้องการที่จะรู้ในเรื่องเพศก็จะปรึกษากับเพื่อน พ่อแม่ และครู อาจารย์ (ร้อยละ 30.9 และร้อยละ 30.2 ตามลำดับ) หากกลัวว่าคนรักของตนจะทิ้งไป วัยรุ่นจะขอคำปรึกษาจากเพื่อนก่อนคนอื่น ๆ (ร้อยละ 59.7) เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาในเรื่องการได้เสียก่อนแต่งกับคนรักแล้ว วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่เป็นคนแรก (ร้อยละ 55.7) หากกลัวว่าจะท้อง หรือคนรักจะท้อง วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาพ่อแม่ก่อนคนอื่น ๆ (ร้อยละ 59.7) เมื่อวัยรุ่นกังวล หรือกลัวว่าจะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นจะเลือกขอคำปรึกษาจากพ่อแม่ก่อนคนอื่น ๆ อีกเช่นกัน (ร้อยละ 49.7)

5.3.5 การพูดคุยเรื่องเพศของวัยรุ่นไทย

การพูดคุยในเรื่องเพศของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก มีเพศสัมพันธ์จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิงมากที่สุด (ร้อยละ 73.6) รองมาคือเพื่อนผู้ชาย (ร้อยละ 69.4) วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบมีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์เคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้หญิง และเพื่อนผู้ชายมากที่สุด (ร้อยละ 56.1 และ ร้อยละ 54.5 ตามลำดับ) วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบไม่มีคนรัก ไม่มีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะพูดคุยเรื่องเพศกับแม่มากที่สุด (ร้อยละ 48.3)

6. การอภิปรายผลและข้อสรุป

การศึกษาในเรื่องของการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นนั้น พบว่า ปัจจุบันวัยรุ่นไทยมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่น่าเป็นห่วงคือ วัยรุ่นชายใช้เวลาว่างดูหนัง หรือวีซีดีไป และการดื่มของมีนเมา วัยรุ่นหญิงใช้เวลาว่างอยู่กับคนรักหรือเพื่อนต่างเพศ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช. และอุดมศึกษา ซึ่งวัยรุ่นกลุ่มนี้มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ที่ยอมรับว่าใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ในการลองดื่มของมีนเมา อันได้แก่เหล้า เบียร์ และวัยรุ่นส่วนใหญ่มักใช้เวลาว่างในการเสพสื่อลามกมากขึ้น

ความคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดในเรื่องเพศของวัยรุ่นในกลุ่มต่าง ๆ นั้น ไม่ว่าจะวัยรุ่นนั้น จะมีความแตกต่างกันอย่างไร ก็ยังมีความคิดที่เหมือนกัน เช่น วัยรุ่นคิดว่า พ่อแม่ คือครูคนแรกที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก แต่ความจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นคือ วัยรุ่นมักปรึกษาหารือในเรื่องเพศกับเพื่อน หรือคนรู้จักที่ไม่ใช่พ่อแม่ แหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่นวัยเรียน คือ ตำราเรียนวิชาเพศศึกษาเบื้องต้นจากครูที่โรงเรียน เป็นต้น แต่ถ้าเป็นท่าทางร่วมเพศ เด็กรู้จักเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และอีกประเด็นที่วัยรุ่นในทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันคือ ผู้หญิงควรรู้เรื่องเพศไว้เพื่อป้องกันตนเอง การที่ผู้หญิงรู้จักศึกษาในเรื่องเพศไว้เพื่อป้องกันตัวเองนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะสังคมไทยที่มีลักษณะชายเป็นใหญ่ (Patriarchal Society) ปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นจากการที่สังคมมีมาตรฐานการปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกัน (Double standard) ทำให้วัยรุ่นหญิงมีความเสี่ยงต่อสุขภาพทางเพศมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่น่าสนใจจากข้อมูลที่ได้เบื้องต้นนั้น พบว่า วัยรุ่นคิดว่าคนรักกันได้เสียก่อนก่อนแต่ก็ไม่เห็นเป็นอะไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นที่มองว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นนั้นเป็นเรื่องปกติ เมื่อวัยรุ่นมีความคิดว่าการได้เสียก่อนแต่นั้น ไม่ใช่เรื่องแปลกอะไร และมองว่าเป็นเรื่องปกติแล้วจึงน่าเป็นห่วงอนาคตของวัยรุ่นมากขึ้นวัยรุ่นคงต้องเผชิญ

กับปัญหาที่เกิดจากการเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้หากพ่อ แม่ ผู้ปกครองหันมาใส่ใจวัยรุ่นมากขึ้นก็จะช่วยให้วัยรุ่นไม่ต้องก้าวเข้าสู่วงจรของปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรอีกต่อไป

ผลของการศึกษาในประเด็นของการคิดเชื่อ เอชไอวี เอดส์ นั้น พบว่า วัยรุ่นต่างไม่ทราบว่า ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ จะสามารถถ่ายทอดเชื้อไปสู่ทารกในครรภ์ได้ และต่างมองว่าการที่คนเราจะคิดเชื่อได้นั้นมักจะต้องเป็นการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน หรือสำล่อนทางเพศเท่านั้น สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นเองมองว่าปัญหาเหล่านี้อยู่ไกลตัวเอง และตัวเองไม่ได้อยู่ในข่ายของพฤติกรรมเสี่ยง หากการเรียนการสอนในเรื่องเพศศึกษาให้แก่เด็กวัยรุ่นนั้น ควรสร้างความตระหนักและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของการคิดเชื่อเอชไอวี เอดส์ ให้แก่วัยรุ่นให้ถูกจุด หรือเสริมความรู้ที่สามารถสอนให้วัยรุ่นรู้จักป้องกันตัวเอง และแก้ปัญหาได้ มากกว่าการสอนให้วัยรุ่นรู้แค่เพียงกลไกในระบบสืบพันธุ์เท่านั้น

บุคคลที่วัยรุ่นเลือกที่จะปรึกษาเมื่อมีปัญหา หรือพูดคุยด้วยส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนมากกว่าบุคคลอื่นๆ แม้แต่ในเรื่องการพูดคุยเรื่องเพศ หรือแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องเพศ ส่วนใหญ่จะเลือกคุยกับเพื่อนที่เป็นเพศเดียวกับตน รองมาคือเพื่อนต่างเพศ แต่ก็ยังมีวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ยอมรับว่าเคยพูดคุยเรื่องเพศผ่านสื่อต่างๆ เช่นรายการวิทยุ โทรทัศน์ หรือแม้แต่ทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เพื่อนจะมีอิทธิพลในเรื่องความเชื่อ ความคิด ตลอดจนจนให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจมากที่สุดที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้คือ บุคคลที่วัยรุ่นให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาเรื่องเพศ โดยพบว่า วัยรุ่นที่มีคนรักแต่ยังไม่มีการเพศสัมพันธ์ 1 ใน 3 ยังคงให้ความสำคัญกับแม่ เมื่อมีปัญหาการได้เสียก่อนแต่งกับคนรัก กลัวว่าจะคิดเชื่อจากการมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นกลุ่มนี้เลือกที่จะปรึกษาแม่เป็นลำดับแรก ขณะเดียวกัน ครั้งหนึ่งของวัยรุ่นที่ไม่มีคนรักและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ก็ระบุเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มหลัง ระบุว่า “ครู” ยังเป็นบุคคลสำคัญที่พวกเขาต้องการปรึกษาปัญหาเรื่องเพศด้วย ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์แล้ว ที่ส่วนใหญ่ระบุว่า “เพื่อน” เป็นบุคคลสำคัญที่พวกเขาต้องการปรึกษาปัญหาเรื่องเพศเป็นลำดับแรก ประเด็นนี้ชี้ให้เห็นว่า ถ้าต้องการป้องกันปัญหาเรื่องเพศในกลุ่มวัยรุ่น “แม่” และ “ครู” ยังเป็นบุคคลสำคัญที่นโยบายหรือกลยุทธ์ต่างๆ ควรเข้าถึงให้ได้มากที่สุด ส่วนถ้าเป็นการแก้ไข ซึ่งหมายถึงกลุ่มวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์แล้ว “กลุ่มเพื่อน” ดูเหมือนจะมีความสำคัญที่นโยบายหรือกลยุทธ์ควรเข้าถึงให้ได้มากที่สุด

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า วัยรุ่นเริ่มมีประสบการณ์ทางเพศก่อนที่จะได้เรียนวิชาเพศศึกษา ดังนั้นจึงควรเริ่มสอนเพศศึกษาให้กับเด็กตั้งแต่เรียนระดับประถมศึกษา แต่ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับวัย และความสามารถในการรับรู้ของเด็กในแต่ละช่วงอายุด้วย โดย ควรได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ระหว่างกองการอนามัยและการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กับกระทรวงศึกษาธิการ

ในเรื่องผู้สอนเพศศึกษา ซึ่งหมายถึง “ครู” นั้น กระทรวงศึกษา ควรกระจายกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจเรื่องเพศศึกษา เพื่อปรับทัศนคติและความเข้าใจของ “ครู” ให้สามารถเข้าถึงความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของนักเรียนอย่างเหมาะสมและกลมกลืน นอกจากนี้ กระทรวงศึกษา และ กระทรวงพัฒนาสังคม ควรร่วมมือกัน จัดกิจกรรม สร้างความเข้าใจและเข้าถึงเรื่องเพศของวัยรุ่น ให้กับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่มีบุตรหลานที่ยังอยู่ในวัยเด็กและวัยรุ่น เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองดังกล่าว มีทักษะในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี เป็นที่พึ่งแก่บุตรหลานในครอบครัว ทำให้เกิดการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเรื่องเพศได้ถูกทิศทาง

7.1.2 ควรให้วัยรุ่นในสถานศึกษาได้มีโอกาสได้จัดกิจกรรมรณรงค์ เกี่ยวกับเรื่องของพฤติกรรมทางเพศ ด้วยการให้วัยรุ่นและผู้ปกครองเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม โดยมีครู/ อาจารย์ เป็นที่ปรึกษา ให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด การทำกิจกรรมเหล่านี้ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมรณรงค์เรื่องเพศที่มีความชำนาญ เช่น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือ NGO ที่มีการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ เพื่อเป็นทางเลือกให้เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม และเสริมสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

น่าจะทำการศึกษาให้ในกลุ่มวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาด้วย และควรจะมีการทำการสำรวจกลุ่มวัยรุ่นทั่วประเทศ กับวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 12 -24 ปี และควรที่จะมีการศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ของวัยรุ่นกับพฤติกรรมทางเพศ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอาจกระทำก่อนเพื่อช่วยในการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ถ้าต้องการเก็บข้อมูลเอง) หรือทำเสริมเพื่อช่วยในการให้เหตุผลอธิบายผลการศึกษาเชิงปริมาณให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

SEXUAL LEARNING AND SEXUAL BEHAVIOR AMONG THAI YOUTH

RATTANAPORN INPHEN 4837582 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SIRINAN KITTISUKSATHIT, PH.D.,
APHICHAT CHAMRATRITHIRONG, PH.D.**EXTENDED SUMMARY****1. Rationale and background of the problem**

Adolescence is the period in which many of them enquire to know more about sex. In Thai society, however, sex is seen as an inappropriate topic, impolite and rude. Parents are afraid to talk about it with their children and therefore, children don't get to discuss it in family discussions. Naturally, a forbidden topic, such as sex, brings about more curiosity and adolescents find out more for themselves through the media including pornographic VCDs, DVDs and magazines. The general perspective is that sex is all about sexual intercourse, which is the wrong assumption for adolescents to have (Chiraporn Pitak, 2004). Therefore, it comes as no surprise that adolescents have to turn to pornographic media to educate themselves about sex. The internet is the most reachable source of such media, where there are many pornographic websites and it is easily accessible anywhere and anytime, and they can do so without their parents knowing. However, this form of self-education can often bring about the wrong ideas about sexual intercourse in adolescents and can lead to pre-marital sexual intercourse at an early age which can lead to several problems including unplanned pregnancy, unsafe abortions and contracting sexually transmitted diseases from unsafe sex etc.

During the past century, the general overview of sexual behavior in adolescents has descended negatively very rapidly. The average age of first time sexual intercourse is at 12 years of age (Sopin Nookaew, 2002). 97% of adolescents have touched the body of a partner, 43% have hugged or kissed a partner, 4% have had sexual intercourse and 20% have had sexual intercourse with prostitutes or sex workers, and 40% have had “one-night-stands” with people they barely know (Chiraporn Pitak, 2004). Many Thai adolescents have picked up on the idea that having many partners is fashionable and adds more excitement to their lives, and therefore makes them feel more ‘alive’ (Thanaporn Sangasri et al. 2003).

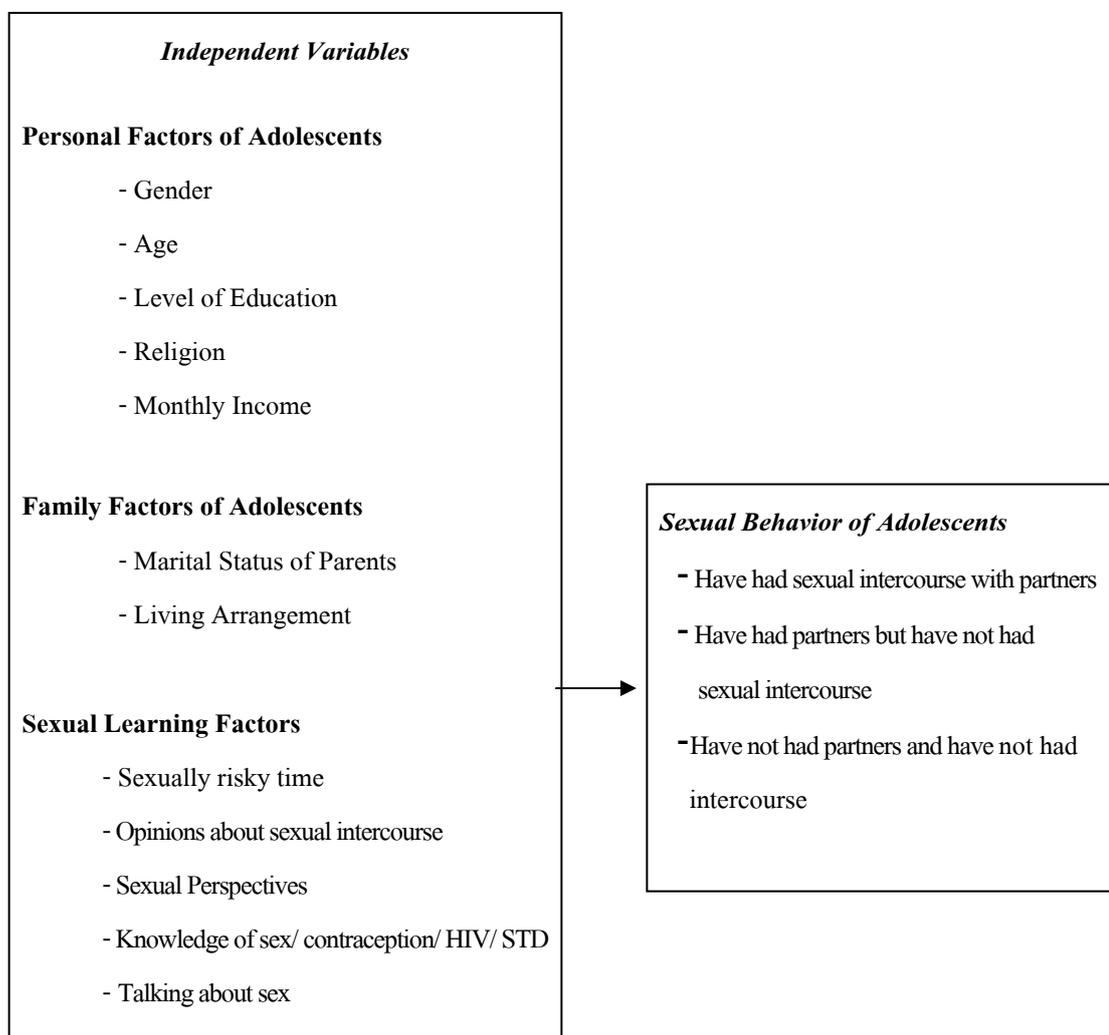
Adolescents choose to learn more about sex through pornographic media such as movies, websites and magazines rather than through talking and discussions with parents or other family members. Access to the sources is easy. Websites are easily enterable, while movies and magazines can be bought easily. Newspapers and magazines now have nude photos. Even though there is more pornography around than ever, adolescents do not have enough sources of advice when they have difficulties sexually (Suwanna Reungkanchanasetre, 2004). This would show that the relationship between parents and their children is important in the aspects of sex education. If the aforementioned relationship is good then their children will go on to become morally good members of society (Pongsuda Ratanamasmongkol, 2003). In the same aspect, if parents can develop sexual learning with their children through discussion, then their children will have a safe learning environment and therefore, when they reach adolescence, they will have a safe sexual behavior.

The study on sexual learning and sexual behavior of adolescents investigates the relationships between personality factors, family factors and factors about sexual learning and how all of those factors can affect the sexual behavior of adolescents. This study can hopefully make us learn more about the sexual behavior of Thai adolescents and to educate parents more into ways of understanding adolescents and also to arrange activities in which parents or guardians can arrange to have sexual learning discussions with their adolescents at home.

1.2 Research Objectives

- 1.2.1 To study sexual learning in adolescents
- 1.2.2 To study the relationship between sexual learning and sexual behavior among adolescents

1.3 Conceptual Framework

4. Research Methods

This research uses Secondary Data from the “Project on the Prevention of HIV Infection in Adolescents through Life Skill Training and Community Counseling Service” conducted by the Institute for Population and Social Research, Mahidol University, Program which collaborates with the Ministry of Public Health, in 2004. This research focused on a total of 411 adolescents and youth of ages 12-24 studying at Junior High School Grade 9, Occupational Collage year 1-2, and Undergraduate year 1-2 in and around 17 schools, universities and colleges around Bangkok, Lampang, Khon Kaen and Nakhon Sri Thammarat.

5. Research Results

The research results show the general and family patterns, sexual learning patterns and the sexual behavior of adolescents.

5.1 General characteristics and Family Factors

The sample populations were 50.1% males and 49.9% females. 44.0% were of 12-14 years of age, 33.1% were 20-24, while 22.9% were 16-19. 45.0% were in Junior High School, while 35.0% were in Occupational Collage year 1-2 and, and 20.0% were in Undergraduate year 1-2. In the aspect of religion, 93.9% were Buddhist, 4.1% were Islamic, while 1.7% were Christian. In the aspect of monthly expenditures, the majority had 2,001 Baht– 3,000 Baht and 1,001 Baht – 1,500 Baht to spend per month.

Family factors show that 81.8% of adolescents still had functional two parent families, while 13.1% had divorced parent families, and 5.1% had lost one or both parents. 58.9% of adolescents lived with both parents, 9.7% had single mother families, and 2.2% had single father families. 12.2% of adolescents who lived apart from one or both parents stayed in school dormitories, 6.1% lived with a partner while only 1.5% lived with a relative or non-relative.

5.2 Sexual learning in adolescents

The survey of sexual learning in adolescents yielded the following results.

5.2.1 Sexual learning in free time

It was found that 58.3% of male adolescents self sex-educate by watching pornographic media including websites, movies and magazines. 38.5% of female adolescents spent free-time alone with a partner or with someone of the opposite sex.

With Grade 9 students, 58.9% of the students spent free time alone with a partner or with some someone of the opposite sex, while 23.8% spent their free time indulging in pornographic media. With Occupational students, 72.0% spent free time alone with a partner or with some someone of the opposite sex, while 43.9 spent their free time indulging in pornographic media. With Undergraduate students, 81.5% spent free time alone with a partner or with some someone of the opposite sex, 69.4% spent free time drinking alcohol, and 68.8% spent their free time indulging in pornographic media.

5.2.2 Sexual learning and Sexual perceptions

It was found that 83.3% of males agree that females need sex education to learn how to protect themselves. 57.3% of males agree that parents should teach sex education to their children. 83.4 % of females agree that females need sex education to learn how to protect themselves. While 64.4% of females agree that parents and teachers should teach sex education to their children.

79.9% of Grade 9 students agree that females need sex education to learn how to protect themselves. 67.7% agree that parents should teach sex education to their children. 79.3 % of Occupational students agree that females need sex education to learn how to protect themselves. While 64.4% of Occupational students agree that females who engage in pre-marital sex are going to break up in relationships. 90.2% of

Undergraduate students agree that females need sex education to learn how to protect themselves. 56.6% of Undergraduate students agree that single females have good knowledge of sex.

5.2.3 Understanding of Sexually Transmitted Diseases in Thai Adolescents.

87.8% of adolescent males did not know that a pregnant mother with HIV can transmit the disease on to a baby. 30.2% of adolescent males believe that females can stop themselves from becoming infected with STD if they clean their sexual organs straight after intercourse. 94.6% of adolescent females did not know that a pregnant mother with HIV can transmit the disease on to a baby. 37.1% of adolescent females believe that females can stop themselves from becoming infected with STD if they clean their sexual organs straight after intercourse.

89.2% of Grade 9 students did not know that a pregnant mother with HIV could be transmitted the disease on to a baby. 44.9% of Grade 9 students believe that females can stop themselves from becoming infected with STD if they clean their sexual organs straight after intercourse. 92.7% of Occupational students did not know that a pregnant mother with HIV could be transmitted the disease on to a baby. 93.0% of Undergraduate students did not know that a pregnant mother with HIV could be transmitted the disease on to a baby.

5.2.4 Advisers to Thai Adolescents about sex

45.4% of males adolescents choose to get advice from their friends. 46.3% of females adolescents choose to get advice from their friends. However after their first intercourse, 43.9% of male adolescents choose to get advice from their parents, while 38.5% of female adolescents still choose to get their advice from their friends after their first intercourse. When afraid of their partner getting pregnant, 42.0% of male adolescents choose to get advice from their parents, while 39.5% of females will also choose to receive advice from their parents. 31.7% of male adolescents will choose to receive advice from their parents if they're afraid of contracting STD while 37.6% of

female adolescents will also choose advice from their parents. 81.6% of male adolescents say that they talk about sex the most with their male friends while 78.0% of female adolescents also say that they talk about sex the most with their female friends.

37.8% of Junior High School students (Grade 9) choose to talk to their teachers about sex, and after the first intercourse 62.7% of them choose to talk to their parents. 64.9% will also choose to talk to their parents if they get scared of pregnancy while 54.6% will choose to talk to parents if they get scared of contracting STD, while 14.6% will choose to talk to their teachers about it.

50.8% of Occupational students will choose to talk to their friends about their partners. 37.8% will choose to talk to their teachers about sex, 56.2% will choose to talk to their friends if they're afraid of splitting up with a lover, 62.7% will choose to talk to their parents about problems after their first intercourse, 64.9% will choose to talk to their parents about fear of pregnancy, and finally 54.6% will talk to parents about fear of contracting STD.

65.0% of Undergraduate students will talk to their friends about sex, 69.2 will choose to talk to their friends if they're afraid of splitting up with a lover, 47.6% will also choose to talk to their friends about problems after their first intercourse, 40.6% will talk to friends about fear of pregnancy, while finally 44.1% will talk to their friends about fear of contracting STD.

5.2.5 Talking about sex with other people

81.6% of male adolescents talk about sex with other males. 33.0% say they talk about sex with their mothers and female friends. 78.0% of female adolescents talk about sex with female friends while 52.2% talk to their mothers.

49.7% of Junior High School students (Grade 9) prefer to talk about sex with their mothers, 62.3% of Occupational students talk to their female friends, while

74.1% of Undergraduate students talk to their female friends and 46.2% prefer to use the internet as a source in which they can talk about sex.

5.2.6 Sexual Behavior of Adolescents

Sexual Behavior of adolescents involved interviewing adolescents on their past sexual experiences. It was found that 41.7% of male adolescents have had sexual intercourse with a partner. 32.5% have no partners and haven't had sexual intercourse. 42.9% of female adolescents have had sexual intercourse with a partner. 40.4% of female adolescents have no partners and haven't had sexual intercourse.

With male Junior High School students it was found that 53.6% have had sexual experiences without a partner, 26.8% have had sexual intercourse with a partner. With female Junior High School students it was found that 69.3% have had sexual experiences without a partner, 18.2% have had sexual intercourse with a partner.

43.9% of male Occupational students have had sexual intercourse with a partner, 34.1% have partners but have not had sexual intercourse. The surprising fact is that more female students have admitted to having sexual intercourse with a partner than male students (61.0%). 24.4% of female students have had partners without being sexually active with them.

61.8% of male Undergraduate students have had sexual intercourse with a partner, 29.4% have had partners without having sexual intercourse. 62.2% of female Undergraduate students have had sexual intercourse with a partner, while 17.6% have had partners without having sexual intercourse.

5.3 The relationship between sexual knowledge and sexual behavior in adolescents

5.3.1 Spending free-time

83.6% of adolescents who have had sexual intercourse with a partner spend their free time alone with a partner or with someone of the opposite sex. 69.9% spend their time looking at pornographic magazines and movies. 71.7% of adolescents who have had partners without being sexually active spend their free time alone with a partner or with someone of the opposite sex. 46.5% spend their time looking at pornographic magazines and movies. 60.4% of adolescents who have had no partners and no sexual intercourse their free time alone with a partner or with someone of the opposite sex. 26.8% spend their time looking at pornographic magazines and movies.

5.3.2 Sexual perceptions

94.4% of adolescents who have had sexual intercourse with a partner disagree with the notion that females need sex education to learn how to protect themselves. 52.1% of adolescents agree that parents should teach sex education to their children. 81.2% of adolescents who have had a partner without being sexually active with them agree with the notion that females need sex education to learn how to protect themselves. 62.6% of adolescents agree that parents should teach sex education to their children. 80.5% of adolescents who have had no partners and no sexual experience agree with the notion that females need sex education to learn how to protect themselves. 63.1% of adolescents agree that parents should teach sex education to their children.

5.3.3 Understanding of Sexually Transmitted Diseases in Thai Adolescents.

91.7% of adolescents who have had sexual intercourse with a partner did not know that a pregnant mother with HIV can transmit the disease on to a baby. 89.8% of adolescents who have had a partner without being sexually active with them did not

know that a pregnant mother with HIV can transmit the disease on to a baby. 92.6% of adolescents who have had no partners and never had sexual experience did not know that a pregnant mother with HIV can transmit the disease on to a baby.

5.3.4 Advisers to Thai Adolescents about sex

62.5% of adolescents who have had sexual intercourse with a partner get sexual advice from friends. 72.2% talk to friends when they are afraid of losing their partner. 50.0% talk to friends if they have problems after their first intercourse. 41.7% talk to friends if they have pregnancy worries. 45.8% talk to friends about fears of contracting STD.

51.3% of adolescents who have had a partner without being sexually active with them get sexual advice from friends. 65.8% talk to friends when they are afraid of losing their partner. 38.0% talk to parents and 37.4% talk to friends if they have problems after their first intercourse. 38.5% talk to parents if they have pregnancy worries. 31.6% talk to friends about fears of contracting STD.

30.9% of adolescents who have had no partners and no sexual experience get sexual advice from friends, while 30.2% get advice from parents and teachers. 59.7% talk to friends when they are afraid of losing their partner. 55.7% talk to parents if they have problems after their first intercourse. 59.7% talk to parents if they have pregnancy worries. 49.7% talk to parents about fears of contracting STD.

5.3.5 Talking about sex with other people

73.6% of who have had sexual intercourse with a partner get sexual advice from female friends, while 69.4% get advice from male friends. 56.1% of adolescents who have had a partner without being sexually active with them get sexual advice from female friends, while 54.5% get advice from male friends. 48.3% of adolescents who have had no partners and no sexual experience get sexual advice from parents.

6. Conclusion and Discussion

From the research results, the worrying situations are that Thai adolescents spend most of their free time with a partner or with someone of the opposite sex and, Occupational students and Undergraduate students especially, drinking alcohol. These adolescents are aged between 15 and 19. The alcohols of choice include beer and whiskey. It was also found that many adolescents enjoy pornographic material.

Even though the groups interviewed were categorized differently, some of the results yielded were very similar for example, all groups unanimously agreed that parents should teach their children sex-education but in reality, adolescents prefer to talk about sex with their friends. The main source of sexual knowledge is from textbooks in school but in reality, they find out a lot more about the act of sexual intercourse from their friends. Because of Thailand's Patriarchal Society, it was also unanimously agreed upon that females need to know about sex for protection. There is a double standard of sexual behavior throughout the country and therefore, women are more at risk sexually.

Most adolescents thought pre-marital sex was normal and highlighted the view of the generation that pre-marital sex is natural and should not be condemned. This outlines a worrying future for this generation of adolescents as they could face the many hardships that can follow unsafe pre-marital sex. If parents and guardians were to devote more attention into this topic with their children, it could lessen many problems for them in the future.

From the study of contracting HIV, it was unanimously found that adolescents do not know that HIV can be passed on from a pregnant mother to a baby. They thought that HIV could only be transmitted through needle sharing and a wild sexual behavior or unprotected sex. This shows that they believe the problems of STD to be distanced from them and that they are not at risk. Sex-education should aim to teach and inform adolescents about how to protect themselves from STD and HIV instead of focusing more on intercourse and reproduction.

When they have problems, most adolescents turn to friends. When talking about sex, they tend to talk to friends of the same gender, than friends of the opposite gender, while many also admit to exchanging information through the media and other sources such as radio, television and the internet. This would suggest that friends have the most influence over an adolescent's sexual beliefs, thoughts and behavior.

However, the most interesting discovery is that adolescents still give importance to their mothers' roles in educating them about sex. One-third of adolescents who have had partners without being sexually active with them talk to their mothers about sexual problems. Also, if they have problems after their first intercourse, they talk to their mothers. Similarly with adolescents who have had no partners and no intercourse, half of them admit that their teachers also play a hugely important role in their sex-education and can give good advice. Contrastingly, adolescents who have had intercourse place more importance on friends. From the information, it can be said that parents and teachers are important in obtaining sexual knowledge for adolescents while if they need advice or problem solving then they place more importance on friends.

7. Recommendations

7.1 Policy recommendations

7.1.1 From the results, it was found that adolescents have had sexual experiences even before starting sex-education. Therefore, sex-education should be taught as early as Junior (Primary) School, but with limits and a developed teaching plan appropriate to the age group. This plan should account contraception and reproduction. It should be approved by the Ministry of Public Health and the Ministry of Education.

Sex-education instructors should be put through training programs to better understand adolescents so they can teach appropriately according to age. Parents should also play a very important role in understanding their children by giving

advice. They naturally have skills to advice and solve problems for their children and they should do so at home.

7.1.2 There should be activities where adolescents, parents and teachers are able to come together to discuss sex-education and sexual behavior. These events should be sponsored by the Ministry of Public Health and the Ministry of Education as well as NGOs for example. These events will help to bring families closer and get the topic of sex-education out into the open.

7.2 Future research

There should be a research on adolescents who are out-of-school system. The future research should also be more widespread and diverse. As this research was about quantitative approach, the future research should involve qualitative approach, as qualitative data could be useful to explain puzzling quantitative results especially, the sexual attitudes and sexual behavior in the Thai society.

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2547. รายงานการทบทวนสถานการณ์เรื่องเพศพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้การศึกษา. สนับสนุนโดยโครงการโดยศูนย์ความร่วมมือไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข.
- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2523. จิตวิทยาการศึกษา (Educational Psychology). ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. กัญญา สุวรรณแสง. 2536. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ร่วมสาส์น.
- กัมปนาท ต้นสิถบุตรกุล. 2550. SEX กับวัยรุ่น วุ่นวายจริงหรือ. http://www.healthtoday.net/thailand/sexual/sexual_50.html. (สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2550).
- เกษม ต้นติผลาชีวะ. 2537. สุขภาพจิตในครอบครัว การพัฒนาครอบครัว. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2545 . ทศนคติเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ ของนักศึกษาไทยและนักศึกษอเมริกัน. การวิจัยข้ามวัฒนธรรมในประเทศอเมริกา. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา เศรษฐบุตร. 2536. ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพลภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศ ของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิราพร พิทักษ์. 2547. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดพิษณุโลก.
- จันทร์แรม ทองศิริ. 2539. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในอำเภอมือง จังหวัดน่าน. คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2544. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคลากร ตำราขั้นสูงทางสังคมพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- เดือนใจ อินทุโสมมา. 2517. **ลักษณะโครงสร้างครอบครัวและบทบาทพ่อแม่ : ศึกษาครอบครัวของ คนไข้ที่มารับการรักษาแบบไม่เสียเงินในแผนกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไตรรงค์ เจนการ. 2548. **ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีผลต่อแนวทางการออกแบบการเรียนการสอนและการ ประเมินผล.** <http://www.st.ac.th/quality/BackwardDesign/12.tidsadee.doc>. (สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2550).
- ชนพร ส่งาศรี และคณะ. 2546. **สถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น.** กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ชนวดี บุญลือ และคณะ. 2546. **การศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้พ่อแม่ มีส่วนร่วมในการสอนเรื่องเพศให้แก่ลูก.** ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุตรรัตน์ บุตรพรหม. 2544. **เช็ทซ์ในวัยเรียน.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัททอพอไซท์ทรี เอชเอ็น จำกัด.
- บัวทิพย์ ใจตรงดี และคณะ. 2546. **ความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น หญิง.** http://www.iqeqdekthai.com/project/research_view.php?id=233. (สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2550).
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2542. **ความสำคัญของการสุศึกษา ต่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ.** เอกสารประกอบในการประชุมวิชาการสุศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 11 - 13 พฤษภาคม 2542 ณ โรงแรมโซฟิเทล จังหวัดขอนแก่น.
- ปวีณา สายสูง. 2541. **พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปัทมา ศิริเวท และคณะ. 2541. **สภาพครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่นที่ทำให้ผิดกฎหมาย.** สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.
- นวลศิริ เปาโรหิต. 2543. **สื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธ์. รักให้เป็น.** <http://www.Clinicrak.com/messages/viewmessage.Php?id=0349&maintype>. (สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2550).
- นันทพันธ์ ชินถ้ำประเสริฐ. 2545. **พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พัฒนาการหรือความเบี่ยงเบน.** วารสารการศึกษาพยาบาล.
- พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล. 2546. **ทัศนคติของบิดา ต่อบทบาทการเป็นบิดา และความสัมพันธ์กับ บุคลิกภาพด้านการปรับตัวของบุตรวัยรุ่น.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พันศักดิ์ สุภระฤกษ์. 2542. นิตยสารหมอชาวบ้าน เดือนกรกฎาคม. กรุงเทพมหานคร.
- พันศักดิ์ สุภระฤกษ์. 2549. **คุยกับสูทวิยรุ่น Life & Family**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 95 กุมภาพันธ์ 2547
[http://www. Clinicrak. com/messages/viewmessage. Php?id =](http://www.Clinicrak.com/messages/viewmessage.Php?id=). (สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2550).
- เพ็ญพิศ จักรปิง. 2539. **เอกสารรายวิชาจิตวิทยาและการแนะแนวเด็กและวัยรุ่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : อักษรคอมพรินท์ .
- เพ็ญศรี พิชัยสนิธ, ระวีวรรณ แสงฉาย. 2546. **ครอบครัวกับเพศศึกษา**. สำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์.
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532. **เอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรมวัยรุ่น**. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รจี นพเกตุ. 2542. **มนุษย์ : จิตวิทยาทางเพศ**. พิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. 2521. **จิตวิทยาวัยรุ่น (ศึกษา 323)**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูจันทระเกษม.
- ลินดา เกณฑ์มา. 2546. **รายงานผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายสะท้อนปัญหา วัยรุ่น ระหว่างปี พ.ศ.2532-2542**
- ลำคำ โพธิ์กระจ่าง. 2534. **การใช้และความพึงพอใจจากสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวารสารศาสตรมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วราภรณ์ จิโนรส. 2538. **เปรียบเทียบอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับนักเรียนอาชีวศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จังหวัดเชียงราย**.
- วีระ สุดสังข์. 2547. **นักเรียนชาย 4.4 สามีนักเรียนหญิง 2.2. เนชั่นสุดสัปดาห์** 13, 643กันยายน.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ วรรณ เตชวณิชน์พงษ์. 2543. **ทบทวนสถานการณ์ พฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชน อายุ 6 -24 ปีที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา พ.ศ. 2532-2542**. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์. 2545. **Adolescent sexual behavior: facts and prevention**. เอกสารประกอบการประชุมวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพวัยรุ่น. ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามารินทร์.
- ศรีธรรม ธนะภูมิ. 2535. **พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ศรีภัทรา จาริวงษ์. 2539. **ปัจจัยบางประการที่ผลต่อพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2530. **จิตวิทยาพัฒนาการ.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ปกเจริญผล.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2549. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2 วัยรุ่น-วัยสูงอายุ.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____ . **การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อ HIV ในประชากร 4 กลุ่มเป้าหมายในกรุงเทพมหานคร.** 2549. สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน และกองควบคุมโรคเอดส์ สำนักอนามัย สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศักดิ์พิสุทธิ์ อัครสิริธีรกุล. 2544. **ความคาดหวังของวัยรุ่น ที่มีต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศุภลักษณ์ เก่งบัญชา. 2546. **เส้นทางครอบครัวไทยในยุคโลกาภิวัตน์.** สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- เสกสิทธิ์ อินทร์พรหม. 2533. **การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อสภาพแวดล้อมครอบครัวในอนาคตของเยาวชนที่สาธิตพิพากษาว่ากระทำผิด และเยาวชนที่มีได้กระทำผิด.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมจิตต์ สุพรรณพิสน์. 2534. **การนำเอาแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหาทางพฤติกรรม.** วารสารสุขศึกษาปีที่ 14 ฉบับที่ 5 กรกฎาคม-กันยายน.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาสิต. 2524. **การปรับพฤติกรรม.** กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ วงสาวาส และคณะ. **รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาในเรื่องของแนวโน้มพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปี 2545-2547.** วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา 2548 ปีที่ 3 ฉบับที่ 1.
- สหภาพ พูนเกษร. 2544. **การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.

- สุจิตรา จรจิตร. 2541. สภาพและความต้องการในการปรับปรุงการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- สุชา จันทร์เอม. 2524. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- _____ .สวนดุสิตโพล. 2547. การสำรวจเรื่องการเมืองการมีเพศสัมพันธ์ในช่วงวันวาเลนไทน์ ของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- สุชาดา รัชชกุล. 2547. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. สำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 9 พิษณุโลก.
- สุชาติ และวรรณิ โสมประยูร. 2531 . เพศศึกษา ความรู้เรื่องเพศและการสอนเพศศึกษา. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุปราณี บุญเพ็ชร. 2544. ทบทวนองค์ความรู้สุขภาพวัยรุ่นไทยและการวิเคราะห์หลักการพัฒนาระบบสุขภาพวัยรุ่นไทย. รายงานทบทวนงานวิจัยเสนอสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
- สุพัตรา สุภาพ. 2531. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม: ครอบครัว: ศาสนา: ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 6 . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุวรรณา เรื่องกานจนเศรษฐ์. 2547. ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น. แหล่งที่มา. http://www.school.net.th/schoolnet/article/articles_read.php?article_id=42. (สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2551).
- แสงอรุณ ธรรมเจริญ และ ดินดา สุวรรณดี. 2547. ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งยั่วอยู่ในระดับต่างกัน. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย, 1(1), 41-66.
- โสพิณ หมูแก้ว. 2545. รายงานการทบทวนสถานการณ์พฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนอายุ 6-24 ปีที่กำลังศึกษาระหว่างปี 2532-2543.
- หทัยรัตน์ กิจบำรุง. 2546. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2548. เอกสารการบรรยายในหัวข้อ บทบาทของพ่อแม่ในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของลูกรัก. ณ. ภูเก็ตวิลล่า จ.ภูเก็ต.

ยศ สันติสมบัติ. 2540. เอกสารประกอบการสอน **ชุดมนุษย์กับวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยศ สันตสมบัติ. 2548. **เพศสถานะและเพศวิถีในสังคมไทย** สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรอุษา จันทรวีรุจ. 2544. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับ**

มัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และคณะ. 2530. **คู่มือการสอนเรื่องครอบครัวศึกษา**. สมาคมวางแผน

ครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.

อุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์. 2538. **รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทาง**

เพศที่ไม่เสี่ยงของวัยรุ่น. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

อมรวิรัช นาคทรพรพ. 2547. _____.แหล่งที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับที่ 17005 [หน้าที่ 15]

ประจำวันวันที่ 12 สิงหาคม 2547.

อัมพร เบญจพลพิทักษ์. 2550. **พฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น**. <http://parent.kanzuksa.com/Article.asp?data=1&h=A>. (สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2551).

(สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2551).

_____. **ข้อมูลสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน 2547-2548**. 2548. โครงการติดตามสภาวะการณ์

เด็กและเยาวชนปี 2548-2549

ภาษาอังกฤษ

Adu-Mireku S. 2003. **Family communication about HIV/AIDS and sexual**

behavior among senior secondary school students in accra. GHANA.

Al siebert and herant A. katchadourian. 1990. **student success: how to succeed in**

college and still have time for your friends.

Bandura, A. 1977. **Social learning theory**. Prentice-hall, INC: NEW JERSEY.

Fuhrmann, Babara. 1990. **Adolescence**. New York : scott foresman.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

รัตนาพร อินทร์เพ็ญ

วัน เดือน ปีเกิด

12 ตุลาคม 2519

สถานที่เกิด

จังหวัดนครสวรรค์

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, พ.ศ. 2545 :

ศิลปศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์, ประชาสัมพันธ์)

มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2551 :

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

ที่อยู่

25/3 หมู่ 5 ตำบลสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

E-mail: komjung_99@hotmail.com

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2537 – 2544 บริษัทฟิลิปส์เซมิคอนดักเตอร์
(ไทยแลนด์) จำกัด

พ.ศ. 2544 – 2546 บริษัทนฤชาโปรโมชั่น จำกัด

พ.ศ. 2546 – 2547 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

พ.ศ. 2547 – ปัจจุบัน สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัย มหิดล